14
De Obedientia

15
De Humilitate

de humilitate. inculcans nobis hanc
solam esse virtutem. que et angelos in celo sta
biles. et homines angelis reddit equa

16
De Caritate

les. Decima sexta de caritate. erudi
ens nos ut xpisti benignitatem imi
tantes. superne saluti utilitatem
propriam postponamus. Decima septima

17
De Providentia

de prudentia. in qua servi dei narrantur
in quadam sui laboris premium prophetie
meruisse spiritum. Decima octava de sig

18
De Signis per Orat. Exhib.

nis per orationem exhibitis. demonstrans
plerosque sanctos sibi benigne concessa
to. et aliis profuisse orando. Decima

19
Exempla Monast. Conversat.

nona exempla monastice con
versationis. eo quod superius sparsim posita.
hic videantur comprehendi. His igitur
per partibus taliter distributis postre
mo ad adiciendum omnia que singulis
partibus continentur rebus et exemplis
sunt potius confirmata quam verbis.

Incipit liber quartus de vitis et
exemplis sanctorum patrum in partes
decem et novem divisus ad profectum
monachi. Capitulum primum

A d profectum conversationis
quidam frater venire
cupiens interroga
vit senem quendam
dicens. Quid est profectus hominis.

que profectus in humilitate veritate solum

Respondit ei senex. Profectus hominis est
humilitas. Quantum enim quis ad humili
tatem inclinatus fuerit. tantum elevatur.
D ixit abbas Ad profectum.
iohannes nanus. Ego volo
hominem ex omnibus participem virtutibus.

medium ad profectum

itaque per singulos dies surgens mane
de omni virtute dei sume principium et
mandatum dei custodi in magna
patientia et tribulatione cordis et ob-

servantia in oratione multa. et supplicationi
bus cum gemitibus. in puritate et mun
dicia lingue. et custodia oculorum. inju
riam patiens. et non irascens. Pacificus.
et non reddens malum pro malo. non at
tendens ad vitia aliorum. neque teipsum
exaltans. sed esto subditus et humilior
omni creature. renunciando omni mate
rie corporali. et his que secundum carnem
sunt. in cruciatu et certamine. in hu
militate spiritus. in bona voluntate
et abstinentia spirituali. In ieiunio
et patientia. in fletu et certamine pug
ne. in discretione iudicii. in castita
te animi. in perceptione boni cum quiete.
et opere manuum tuarum. in noctibus vi
giliis. in fame et siti. in frigore
et nuditate. in laboribus. includens
te sepulchro tamquam iam mortuus. ut
videatur tibi proxima esse mors omni die.

D ixit abbas ioseph. quia custo
dire et semetipsum conside
rare et discretionem habere. hec tri
a operationes sunt anime. Frater quidam
interrogavit eum dicens. Quid debet
homo conversari. Respondit senex. Vidi
mus danielem. quia non est inventa ei ac
cusatio nisi de ritu quo colebat
deum suum. Dixit iterum quia pau
pertas et tribulatio. hee sunt operationes
solitarie vite. Scriptum est enim. quia
si fuerint tres hii viri noe iob et
daniel. noe personam habet nichil
possidentium. iob autem persona est tri
bulantium. daniel vero discernentium.
Si ergo hee tres operationes sunt in
homine. deus habitat in homine iste.
Dixit abbas pastor. quia si duas

res oderit monachus. potest liber esse
ab hoc mundo. Et dixit frater. Que
sunt iste? Respondit senex. Carna
lis requiescacio et vana gloria.
Narravit abbas cassianus
de quodam sancto abbate. qui erat
primus congregacionis. quod magnus quidam
fuit in vita sua. hic autem cum mori
turus esset. et discessurus. cum hyla
ritate et proposito mentis ad dominum.
circumsteterunt eum fratres. rogantes verbum
aliquod compendiosum et salutare. loco
hereditatis ab eodem sibi relinqui. per quod
possent ascendere ad perfectionem. que est in
christo. Ille autem ingemiscens ait.
Nunquam feci propria voluntate. nec ea
lingue docui que prius non feceram.
Abbas sysois dixit. Esto con
temptibilis. et voluntates tuas post
tergum tuum proice. esto liber et secu
rus a sollicitudinibus curis. et habebis re
quiem. Frater quidam interrogavit quendam
sanctum senem dicens. Quomodo venit
timor dei in animam? Dixit ei se
nex. Si homo habet humilitatem et
paupertatem. ut non iudicet alterum.
sic venit in eum timor dei.
Senum quidam dixit. Quod ipse odio
habes. alii ne facias. Si
odis qui tibi male loquitur. neque male
tu loquaris de aliquo. Si odis qui tibi
calumpniam facit. neque tu facias ali
cui calumpniam. Si odio habes qui
te in contemptum ducit aut iniurias
affert. aut aufert quod tuum est aut
aliquid tale facit. nichil horum tu facias
unquam. Qui ergo hoc verbum custo
dire potest. sufficit ei ad salutem.
Dixit sanctus gregorius. quia hec
tria deus ab omni homine. qui

est baptismum consecutus. id est fidem rectam
ex tota anima et veritatem lingue. conti
nenciam et castitatem corporis.
Interrogavit abbas pastor antho
nium dicens. Quid faciam? Respondit
ei senex. Noli in tua iusticia
esse confidens. neque peniteaturis de re
transacta. et continens esto lingue.
Evagrius abbas Celie et ventris ab
bas dixit. quia dicebat quidam
patrum constrictior et non inequalis victus
caritati coniunctus. citius ducit mo
nachum in portum impassibilitatis.
Dixit abbas macharius ab
bati zacharie. Dic michi quid est
opus monachi. Dixit ei. Me
interrogas pater? Et dicit ei ab
bas macharius. Certus sum de
te fili zacharia. Est enim qui me
pulsat ut interrogem te. Dicit
ei zacharias. Quantum ad me pater
hoc puto. quod quicumque semetipsum
necessitatibus subiecerit atque re
gerit. ipse est monachus.
Dixit senex. Roga deum ut
det luctum in corde tuo. et hu
militatem. et respice semper in peccata
tua. et non iudices alios. Sed esto
subditus omnibus. et ne habeas a
miciciam cum muliere. neque cum puero.
neque cum hereticis. et abscide a te
fiduciam. et retine linguam tuam.
et ventrem tuum abstine a vino.
et si aliquis loquitur tecum de quacumque
causa. noli contendere cum eo. et tunc
erit mens tua pacifica. De septe / [illegible] / Sedm partis.
Beatus abbas
arsenius cum ad-

hic in palacio esset. orauit dominum dicens. Domine dirige me ad salutem. Et uenit ei vox dicens. Arseni fuge homines. et saluaberis. Idem ipse descendens ad monachalem uitam. rursus orauit. Domine dirige me ad salutem. Et audiuit uocem dicentem sibi. Arseni fuge. tace quiesce. Hec enim sunt radices non peccandi.

[acedia … peccati]

Venit aliquando abbas arsenius in quendam locum. et erat ibi harundinetum. et motum est a vento. et dixit senex ad fratres. Quid est hic motus. Et dicunt ei. Harundines sunt. Et dicit ei senex. Vere si quis sedet et audierit uocem auis. non habebit cor eius eandem quietem. quanto magis vos habentes sonum harum harundinum.

[opera SS. debemus querere videre et audire]

Item dicebat de eo quod supra quoniam cella eius longe erat miliaria xxxij. et ideo exibat cito. sed alij faciebant ei ministeria. Cum uero in solitudine redactus locus qui vocatur sythi. exibat plorans et dixit. Perdidit mundus roma. et monachi sythi.

[orat Arsenius ut dolor … memoria mulieris a corde eius]

Degente eodem abbate arsenio aliquando in canapo. venit una matrona de roma uirgo diues ualde. et timens deum ut uideret eum. et suscepit eam theophilus alexandrie episcopus. Illa autem rogauit eum ut ageret cum sene. et uideret eum. Qui abijt ad eum. et rogauit dicens. Aliqua matrona uenit de roma. et uult te uidere. Senex uero non acquieuit ut ueniret ad eum. Cum ergo nunciata fuisset supradicte matrone. iussit sternere animalia dicens. Credo in deum. quia uidebo illum. Non enim et in ciuitate nostra multi homines. sed ego ueni prophetam videre. Et cum peruenisset ad cellam eius. senex iuxta ordinacionem dei inuentus est oportune foris cellam suam. Et uidens eum supradicta matrona. prostrauit se ad pedes eius. Ille autem leuauit eam cum indignacione. et intuens in eam dixit. Si faciem meam uidere vis. ecce uide. Illa autem pro uerecundia non considerauit faciem eius. Et dicit ei senex. Non audisti opera mea. hec enim uidere necesse est. Quomodo autem uel presumpsisti tantam nauigacionem assumere. Nescis quia mulier es. et non debes quoquam exire. Aut ut uadas romam et dicas alijs mulieribus quia uidi arsenium. et faciant mare viam mulierum uenientium ad me. Illa autem dixit. Si voluerit deus me redire romam. non permitto aliquam uenire huc. Sed ora pro me. et memor esto mei semper. Ille autem respondens dixit ei. Oro deum ut deleat memoriam tui de corde meo. Que audiens hoc. egressa est turbata. Et cum uenisset in ciuitatem. pre tristicia febricitare coepit. Et nunciatum est archiepiscopo theophilo quod infirmaretur. et uenit consolari eam. et interrogauit eam quid haberet. Illa autem dixit ei. Utinam non peruenissem huc. Dixi enim seni memor esto mei. et ait michi. Oro deum ut deleat memoriam tuam de corde meo. Et ecce ego pro tristicia morior. Et dixit archiepiscopus. Nescis quia mulier es. et inimicus per mulieres uiros sanctos impugnat. Propterea hoc dicit senex. nam pro anima tua orat. et sic curata est mulier. Et discessit cum gau

dio in patria. Dicebat aliquando abra-
ham discipulus abbatis Sysoi ad eum. Pater
senuisti. eamus parum iuxta mundum.
Dixit abbas Sysois. Ubi non est mulier
ibi eamus. Dixit ei discipulus eius. Et
ubi est locus non habens mulierem. nisi
forte solitudo. Et dicit ei senex.
In solitudinem me tolle.

Narravit quidam quod tres studiosi. diligentes se fratres sunt
monachi. et unus quidem ex eis elegit
litigantes in pace reducere. iuxta
illud quod dictum est. Beati pacifici. Secundus
visitare infirmos. tercius vero abijt
in solitudinem quiescere. Primus ergo
laborans propter lites hominum. non poterat
omnes sanare. et tedio victus venit
ad illum qui sustinebat infirmos. et in-
venit etiam ipsum animo deficientem. et non
prevalebat mandatum perficere. et
concordantes hij duo abierunt videre
illum qui in heremo discesserat. et nar-
raverunt ei tribulaciones suas. Et
rogaverunt ut diceret eis quid ipse
profecerit. et reticens paululum. mittit
aquam in cyphum. et dicit eis. Atten-
dite in aquam. et erat turbulenta.
Et post modicum rursum dicit
Attendite modo. quam limpida est
aqua. Et cum intenderet in aquam.
videt tamquam in speculo vultus suos.
Et tunc dicit eis. Sic est qui in me-
dio hominum consistit. a turba enim non
videt peccata sua. cum autem quieverit.
et maxime in solitudine. tunc delic-
ta sua conspicit. Venit aliquando
beate memorie theophilus archiepiscopus
ad abbatem arsenium. cum quodam iudice.
et interrogavit senem archiepiscopus

volens ab eo audire sermonem. Paulisper
autem tacens senex. postea respondens ad eum
dixit. Et si dixero vobis. custodietis.
Illi autem promiserunt se custodire.
Dixit eis senex. Ubicumque audie-
ritis arsenium. appropinquare nolite.

Dixit abbas anthonius. Sicut
pisces si tardaverint in sicco
moriuntur. ita et monachi tardantes
extra cellam. aut cum viris secularibus im-
morantes. a quietis proposito resolvuntur.
Oportet ergo sicut pisces ad mare
ita et nos ad cellam recurrere ne for-
te foris tardantes. obliviscamur
interioris custodie.

Dixit iterum. Qui sedet in soli-
tudine et quiescit a tribus
bellis eripitur. id est auditu locu-
cione. et visu. et contra unum tantummodo
habebit pugnam. id est cordis. Dice-
bat abbas milus. quod bonum est fugere
corporalia. Cum enim homo est iuxta
corporale bellum. assilabit quasi viro stanti
super latum profundissimum. ut qua hora
visum fuerit inimico eius facile eum de-
orsum impingat. Si autem a corporalibus
longe fuit. assilabit quasi viro longe
posito ab eo. ut vel si trahat eum
inimicus propter deorsum. dum eum vio-
lenter trahit. deus ei auxilium diriget.

De compunctione. aliquorum Tercia pars

Frater quidam interrogavit
abbatem amonem di-
cens. Dic michi ali-
quid verbum. Dicit ei se-
nex. Vade tale fac

[marginal notes:] ista arsenius fugerit ... / N. Sicut pisces extra aquam sic monachi extra cellam / ... ista ... solitudo

cogitacione sua. qualem fecerit iniqui qui
sunt in carcere. Illi enim interrogant ho
mines ubi est iudex. et quando ueniet.
et ipsa exspectacione suarum penarum
plorant. Ita et monachus debet semper
esse suspectus et obiurgare animam
suam dicendo. Ve michi quomodo habeo
stare ante tribunal xpisti. et quid habeo
de actibus meorum reddere racionem. Si
autem sic semper meditatus fueris. saluus eris

Dixit abbas helyas. presbiter.
Ego tres res timeo. Unam quando e
gressura est anima mea de corpore.
Aliam quando occursurus sum deo. Terciam quando
aduersum me proferenda est sentencia.

Tempore memorie athanasii
episcopi alexandrie rogauit
abbatem pambo. ut descenderet de he
remo alexandriam. Qui cum descendis
set. uidit theatricam et lacrimatus est.
Interrogatus enim ab hiis qui aderant quare
fuit lacrimatus. Due inquit me res
mouerunt. Una de perdicione illius.
alia quia ego non habeo tale studium
placendi deo. quale habet ista ut hominibus
placeat. Abbas siluanus sedens
aliquando cum fratribus. factus est aliquando in
excessu mentis. et cecidit in faciem
suam. Et postquam surgens. multum plorabat
Et interrogauerunt eum fratres dicen
tes. Quid habes pater. Ille autem
tacebat et flebat. Compellentibus
autem eum. dixit illis. Ego ad iudicium
raptus sum. et uidi multos de habi
tu meo ire ad tormentum. et multos
seculares ire ad regna celorum. et
lugebat senex. et nolebat de cetero

exire de cella sua. Si et si exire co
gebatur. operiebat cucullo faciem eius
dicens. Quid necesse est uidere lumen is
tud temporale. in quo nichil est utile.

Narrauit quidam senex. quia
aliquis frater diu cupiuit uel
let. et prohibetur a matre sua. ille
non desistebat ab intencione sua. dicens.
Saluare uolo animam meam. Illa uero
multum resistebat. Cum ergo desiderium
suum impedire non potuisset. postea
permisit. Abiens autem frater est monachus
et sub negligencia uitam expen
dit. Contigit autem ut moreretur mater
prius. et post tempus aliquantum etiam
ipse infirmatus est infirmitate
magna. et cum factus fuisset in ex
cessu mentis. raptus est ad iudicium
et inuenit matrem suam cum hiis qui
iudicabantur. Illa autem ut uidit eum
obstupuit dicens. Quid est hoc
fili. et tu in hunc locum condempnatus
uenisti. Ubi sunt sermones tui quos
loquebaris dicens. Saluare uolo
animam meam. Confusus autem in hiis
que audierat. pre dolore stupidus
factus est. stabat autem non habens
quod matri respondere posset. Iuxta
dispensacionem autem misericordis
dei. post hec uidit. contigit ut
repararet. et euaderet ab instanti
infirmitate. et cogitans apud se
diuinitus factam esse huiusmodi uisionem.
inclusit se. de cetero sedebat et
cogitabat de salute sua penitens
et plorans de hiis que egerat sub
negligencia prius. Tanta autem

cogitacio eterni iudicii

tria timet helias

theatrica et ludi vani

cat ei in interitio. ut multa eum rogaret
indulgere sibi paululum ne forte lesio-
nem aliquam pateretur de fletu quo supra
modum sibimet inducebat. Ille autem
nullo modo consolari valebat dicens.
Si imperium matris mee sustinere
non potui. quomodo christi et sanctorum ange-
lorum eius. ad visus me confusionem
potero in die iudicii sustinere.

Dixit senex. Si possibile
esset in adventu dei post
resurrectionem pre timore exire
animas hominum. omnis mundus moreretur
a terrore atque formidine. Quale
est enim videre celos scissos. et deum
revelatum cum ira indignationis.
et milicias innumerabiles angelorum
et totum simul hominum genus intendere.
Propter quod sic debemus vivere. utpote
qui de singulis motibus rationem
exigendi sumus a deo.

Vidit senex quendam riden-
tem. et dicit ei. Coram celo
et terra rationem totius vite nostre red-
dituri sumus. et tu rides. Frater
interrogavit alium senem dicens.
Quid faciam pater. Dicit ei se-
nex. Flere debemus semper. Contigit
enim quendam senem mori aliquando et
post horam multam in semetipsum iterum
rediit. et interrogavimus eum dicen-
tes. Quid vidisti ibi abba.
Et narravit nobis plorans.
Audivi illic vocem lugubrem
sine cessatione dicentium. Ve mi-
chi. Hoc et nos semper dicere debemus.

Beate memorie theophilus
archiepiscopus cum moreretur dixit. Beatus es
abba arseni. quia semper hanc horam ante oculos habuisti.

Offerebat presbiter quidam man-
ducantibus aliquibus fratribus in caritate.
risit unus frater ad mensam. Et vi-
dens eum abbas iohannes. flevit dicens.
Quid putas frater iste habet in
corde suo. quia risit cum debuisset
magis flere. quia caritatem manducat.

Dixit abbas evagrius. Cum
sedes in cella tua. collige
ad te sensum tuum. et memor esto
diei mortis. Et tunc videbis corporis
tui mortificationem. cogita cladem.
suscipe dolorem. horreat te mundi
huius vanitas. Esto modestus et
sollicitus. ut possis semper in eodem
quietis proposito permanere et non
infirmaberis. Memorare etiam eorum qui
in inferno sunt. cogita apud temetip-
sum quomodo sunt ibi anime. in quam amaro
silentio. aut in quam pessimo gemitu.
vel in quali metu aut anxietate.
et in quali exspectatione et dolo-
re. et sine mitigatione infinitas
lacrimarum guttas. Sed et diei resur-
rectionis memor esto. et illud di-
vinum horrendum atque terribile y-
maginare iudicium. Adduc ad
medium reposita peccatorum confusio-
ne. quam passuri sunt in conspectu
dei. et christi eius. et coram angelis
et archangelis et potestatibus et
universis hominibus. Sed et supplicia omnia
et ignem eternum vermem inmortalem.
tartarum tenebras. et super omnia hec
dentium stridorem. timores et tor-
menta. Adduc etiam et bona que

ita fuit Arsenius

corte iudicium et conti[illegible]

N cogita qualiter sint constituti qui sunt in inferno

sunt iustis reposita. fiduciam ante deum
patrem et christum eius. coram angelis et
archangelis et potestatibus. atque omni plebe
regni celorum et dona eius. gaudium
et requiem. utrorumque horum commemora-
tione. Et super iudicium quod peccatorum
ingemiscite. plora vestire luctum pro
imagine metuens. ne et tu in ipsis
incurras. super bona reposita ius-
tis gaude et letare et exulta.
Et his quidem fieri festina ab illis ef- vel
fici alienus. Vide ne obliviscaris
aliquando sive intra cellam sis. sive foris
alicubi. et memoria horum ne abeat
mens tua. ut pro hoc saltem sordidas
et noxias cogitationes effugias.

Dixit abbas iacobus. quia sicut
lucerna obscurum cubiculum illuminat.
ita et timor domini si venit in cor hominis
illuminat eum. et docet eum omnes virtu-
tes et mandata dei.

Miserunt aliquando senes de monte
nitrie ad abbatem macha-
rium maiorem in sythi. rogantes ut
veniret ad eos. alioquin sciret omnem mul-
titudinem ad se esse venturam. deside- qm
raret eum videre. antequam migraret ad
dominum. Qui cum venisset in montem.
congregata est omnis multitudo fratrum
ad eum. Rogabat autem eum senes ut
faceret verbum ad fratres. Ille autem lacrimas
ait. ploremus fratres et producant ocu-
li nostri lacrimas. antequam eamus hinc. ut
lacrime nostre corpora nostra comburant.
et fleverunt omnes. et ceciderunt proni
in facies suas. dicentes. Pater ora
pro nobis. Applicuerunt fratres ad
abbatem felicem. habentes secum aliquos
seculares. et rogaverunt eum ut diceret
eis sermonem. Senex autem tacebat.

Illis autem diu eum interrogantibus dixit
ad eos. Sermonem vultis audire. Res-
ponderunt. Etiam pater. Dixit ergo
senex. Modo non est sermo. Quando autem
interrogabant seniores. et faciebant
fratres que dicebantur eis. tribuebat deus
quo loquerentur. Nunc autem quoniam inter-
rogant quidem. non autem faciunt que audiunt.
abstulit deus gratiam senibus. et non in-
veniunt quid loquantur. quoniam qui operetur non
est. Quod cum audissent fratres. inge-
muerunt dicentes. ora pro nobis pater.

Dixit abbas sysois. Verbum
malum non proferat os tuum. quoniam vitis
non affert spinas.

De continentia ca. iiii
quarta pars

Fratres quidam
aliquando volentes venire
ad beatum anthonium de
loco sythi. ingressi sunt in navim
ut irent ad eum. et invenerunt in ipsa
navi senem qui ad anthonium ire vo-
lebat. Interrogabant autem fratres. et
sedentes in navi loquebantur de verbis
patrum. et de scripturis. et rursus de
operibus manuum suarum. Ille autem senex
per omnia tacebat. Cum autem venissent
ad portum. agnoverunt et ipsum senem
proficisci ad abbatem anthonium. Cum
autem venisset ad eum. dicit eis ab-
bas anthonius. Bonum comitatum
itineris invenistis. senem hunc. Dixit
autem et senem. Bonos fratres invenisti
tecum abba. Dicit ei senex. Bo-
ni sunt quidem. sed habitatio eorum non
habet ianuam. Quicumque vult in-
trat in stabulum. et solvit asinum.
Hoc autem dicebat. quia quodcumque ascen-

debat in ore ipsorum. hoc loquebantur.
Dicebat abbas daniel de abbate
arsenio. quia totam noctem vigilans perseve-
raret. Tota autem vigilabat nocte. et
quando volebat circa mane propter naturam
naturam dormire. dicebat sompno.
Veni male serve. Et surripiebat
parum sompni sedendo. et statim surge-
bat. Aliquando iter agebat abbas
agathon cum discipulis suis. et inve-
niens unus ex eis pusillum fasci-
culum ciceris viridis in via. dicit
seni. Pater iubes tollo illud? In-
tendit in eum senex. et admirans dicit
ei. Tu illud ibi posuisti? Respondit.
Non. Et dixit senex. Quomodo vis
tollere quod non posuisti? Venit
aliquando quidam senum ad abbatem achillam
et vidit eum sanguinem iactantem
de ore suo. et interrogavit eum di-
cens. Quid est hoc pater? Et dixit
senex. Sermo est fratris cuiusdam qui me
contristavit. et omnino conatus sum con-
servare illum apud me. et deprecatus
tus sum ut auferatur a me. Et
factus est sermo ille sanguis in ore
meo. et ecce exspui illum. et requi-
evi et dolorem illum oblitus sum.
Misit aliquando epiphanius
episcopus cyprius ad abbatem
hylarionem rogans eum et dicens.
Veni ut nos videamus antequam de
corpore exeamus. Qui cum venisset.
gavisi sunt invicem. Manducantibus
autem eis. allatum est eis de avibus quoddam.
Quod tenens episcopus dedit abbati hyla-
rioni. Et dicit ei senex. Ignosce
michi pater. quia ex quo accepi habitum
istum ~~accepi~~ non manducavi quicquam occi-
sum. Et dicit epyphanius episcopus. Ego
autem ex quo accepi habitum istum. non
dimisi aliquem dormire qui habebat aliquid
adversum me. neque ego dormivi ha-
bens adversum aliquem. Et dicit ei se-
nex. Ignosce quia tua conversatio
maior est mea.
Abbas zenon ambulans ali-
quando in palestina. cum labo-
rasset resedit ut manducaret iuxta cu-
cumerarium. Suadebat ei animus suus
dicendo. Tolle et unum cucumerem
et manduca. quantum est? Qui res-
pondit cogitatui suo. et dixit. Fu-
res ad tormenta vadunt. Proba ergo
teipsum in hoc. si potes ferre tormen-
ta. Qui consurgens stetit in cauma-
te diebus quinque. et desiccans seipsum in
sole. dicebat quasi in animum suum. Non
potes tormenta portare. Dicit ergo
animus eius. Si non potes portare
tormenta. ergo non rapias.
Dixit abbas ysaac presbiter
cellarum. Vidi fratrem metentem in
agro. qui voluit manducare spicam
tritici. et dixit domino agri. Vis
manduco unam spicam? Ille audiens
miratus est. et dixit ei. Tuus est
ager pater. et me interrogas? In
tantum scrupulosus erat memoratus frater.
Narravit abbas cassianus
de quodam abbate iohanne. qui
fuit apud egyptum in sumitate heremi
habitans per annos xl. et quia habebat
circa ipsum multam caritatem. et pro hac
caritatis fiducia. interrogavit

eũ dicẽs. Tanto tpe sic remoratus
a nullo hoĩm facile molestiã paci
ens. Dic michi qd pfecisti. Et ille
dixit. Ex quo cepi solitarius esse.
nunquam me sol vidit manducantem.
Dixit aut ei abbas thoes. Nec me
irascentem. Dicebat de abbate
machario. quia sic vacavit int fres.
Ponebat sibi cīminu. ut qñ venie
bat vinũ pp fres bibebat. et
p vno calice vini. die integru quia de
aqua no bibebat. Et fres vole
tes eu recreare. dabat ei vinu.
Et senex cu gaudio sumebat.
ut seipm postea cruciaret. Dis
cipulus aut eius sciens causa. dice
bat fribus. Pr deu vos rogo ne de
tis ei. quia in cella postea se domat.
Qd cognoscētes fres. ult a vinu
no dederut. Abbas macharius
maior in scithi dicebat fribus. Post
missas ecce fres fugite. et dixit ei
unus frm. Pat et ubi habemus
effugere amplius a solitudine ista.
Et ponebat digitu in ore dicēs. Istud
e qd fugiendu doceo. et sic intrabat
in cella sua. et claudēs ostiu sede bat solus.
Narravit qdam
senu de abbate pastore.
et fribus eius q habitabat in egip
to. Cu desideraret mat eorum vide
eos. et no posset. observabat una die.
et euntibus illis ad eccliam. obviavit
se eis. Illi aut videtes ea. conver
terunt se ad cella. et intrātes clau
serut ostiu in facie eius. Illa at
an ostiu stans. clamabat plorās.
cu nimia miseratione. Audiens at

eu annub abbas. intravit ad abbate pas
tore dicēs. Quid facienus vetule ista
ita an ostiu flenti. Surgens aut
abbas pastor. venit ad ostiu. et intro
stans audivit ea plorante nimis
miserabilit. Et dixit ei. Qd clamas
vetula. Illa aut cu voce eius au
divit. multo magis clamabat plorans.
dixitque. Volo vos vide filii mei. Qd
em e si videro vos. Nunquid no sum
mat vra. Aut no ego lactavi vos.
et tota iam sum canis plena. Et audi
ens voce tua turbata sum. Dicit se
nex. Hic nos vis vide. an in illo
seclo. Respondit. Si no videro vos hic.
videbo vos illic filii. Dicit ei. Si
potes cōmittere fre ut hic nos non
videas. videbis nos illic. Et ita dis
cessit mulier gaudens et dicēs. Si
omino visura sum vos illic. nolo vos
vide hic. Frequenter dicebat
abbati Sysoi discipulus suus. Surge
abba et manducemus. Qui dicebat.
Quare adhuc no manducavimus fili. Et
ille rndebat. Non pat. Dicebat
aut senex. Si necdu manducavimus.
affer ut manducemus.
Venerunt aliqn abbas silua
nus et discipulus eius za
charias ad qddam monasterium. et fe
cerunt eos modicu gustare. anteqm
ambularet. Et exeuntibus eis. invē
nit discipulus eius aqua in via. et
volebat bibe. et dicit ei abbas sil
vanus. Zacharia hodie ieiuniu e.
Qui ille dixit. No manducavimus
pat. Dicit ei senex. Illud man
ducare caritatis fuit. nos at teneā

mus nimium ieiunium fili mi. Dicebat
abbas arsenius. Sufficit monacho
si dormierit unam horam. si tamen est pug-
nator. Dicebat de eo abbas daniel.
quod tantos annos mansit nobiscum. et
mensuram panis victus ei dabamus in
anno et quociens veniebamus ex inde
comedebamus et nos. Iterum dixit.
quod quando audiuit quod maturuissent de-
generus pomorum dixit. Afferte mihi.
Et gustauit semel tantum parum ex
omnibus gratias agens deo.

Referebat de abbate amon.
quod egrotaret. et in lecto
plurimis annis decumberet. nunquam relaxa-
uit animum suum. ut intenderet inte-
riora celle sue. ut videret quid ha-
beret. Multa enim deferebant ei
velut infirmo. Sed introeunte dis-
cipulo suo in domum et exeunte. clau-
debat oculos suos. ne videret quid
faciebat. Dicebat quippe quod fide-
lis monachus esset. Quidam
patrum dicebat. quod sciret fratrem in
cella ieiunantem tota ebdomada
pasche. Et cum sabbato sero ve-
nisset. ad missas communicans. mox
fugiebat. ne rogaretur a fratribus in
ecclesia manducare. Apud se autem tantum
modicas betas elixas cum sale sine
pane manducabat.

Infirmatus est quidam senum. et cum non
posset sumere cibum multis diebus ro-
gabatur a discipulis suis. ut fieret ei a-
liquid et reficeret. Abiit autem et fecit
ei de farina zipulas. Erat autem ibi
vasculum pendens. in quo modicum
erat mellis. et aliud in quo erat

raphanelleum et refebat quod tamen ad
lucernam proficeret. Errauit autem frater.
et pro melle de raphanelleo misit
in pulmentum. et obtulit seni. Et cum
gustasset senex. nichil locutus est.
sed tacitus comedit. Compellebat autem
eum iterum manducare. Et extorquens
sibi manducauit. Et dabat ei tercio.
Ille autem noluit manducare dicens.
Vere non possum fili. Discipulus autem
hortabatur eum dicens. Bonum est abba.
ecce et ego manduco tecum. Et cum
gustasset et cognouisset quod fecerat
cecidit pronus in faciem dicens. Ve
michi pater. quia occidi te. et tu pec-
catum hoc posuisti super me. quia non
es locutus. Dicit ei senex. Non
contristeris fili. si deus voluisset.
ut mel manducarem. mel habuisti
mittere in zipulas. Frater abiit
aliquando visitare sororem suam in mo-
nasterio egrotantem. erat autem illa
fidelissima. et non acquiescens aliquando
virum. ne occasione daret fratri suo.
ut propter illam veniret in monasterio
feminarum. Mandauit eidem dicens.
Vade frater et ora pro me. quia cum
gratia christi videbo te in regno celorum.

Narrauerunt aliquando presbiteri in alex-
andria. ciuitati a theophilo episcopo.
ut presentibus hiis destruerent templa
paganorum. Et manducantibus hiis
cum archiepiscopo. ministrate sunt car-
nes vituli. et manducabant nichil
discernentes. Et accipiens episcopus unum
capitulum. dedit iuxta se recumbenti

Nota mortificacionem

senem dicens. Ecce istud bonum expodium.
manduca abba. Illi autem riserunt di
centes. Nos usque modo credebamus quia
oleum manducabemus. nam si carnes sunt.
non manducamus. et ultra nemo ex eis
acquievit gustare. Frater quidam in
cella attulit panes recentes et invita
vit ad mensam seniores. Et cum man
ducassent singuli binos paximatos. tres
pausaverunt. Frater non sciens laborem
abstinentie eorum. cepit cum humilitate
supplicare dicens. Propter dominum manducate
hodie. donec saturemini. Et manduca
verunt alios binos paximatos. Ecce tres
igitur quanti operis erant manducaverunt. propter
deum veri monachi. et abstinentes.

Egrotavit quidam aliquando magna in
firmitate. ita ut de eius visceribus
sanguis egrederetur. Et attulit quidam frater
tuxas siccas et fecit pultes et misit
eas ibi. et obtulit seni et rogabat
eum dicens. Comede quia forte expedit tibi.
Intuens autem eum senex diucius. dixit.
Vere dico quia volebam ut me dimitteret
deus in hac infirmitate etiam alios xxx
annos. Et nullo modo acquievit senex in
tali egritudine vel modicum sumere cibum.
ita ut tolleret frater quod portaverat.
et rediret ad cellam suam.

Alter senex sedebat longe in
heremo et contigit quendam fratrem
venire ad eum. et invenit eum infirma
tum. Cum lavasset faciem eius fecit ei re
fectionem ex hiis que attulerat. Quod cum
vidisset senex dixit. Vere frater ob
litus fueram quia habet homo de cibo sola
cium. Obtulitque ei calicem vini. Quod
cum vidisset. ploravit dicens. Non spe
rabam me usque ad mortem bibiturum.

Statuit quidam senex. vinum
ut xl diebus non biberet. Et si

quando faciebat ei estuma. levabat surisu
lam. et implebat eam aqua. et pendebat
eam contra oculos suos. Cumque eum interroga
rent fratres quare hoc faceret. respondit di
cens. Ut cum videro quod desiderabam
et non gustavero. maiorem ardorem susti
neam. et propter hec maiorem mercedem
a domino consequar.

Frater quidam iter agens. habebat se
cum matrem suam. iam senem. Que
cum venisset ad quoddam flumen non
poterat vetula illa transire. Et tulit
filius eius pallium suum. et involvit
ex inde manus suas. ne aliquo con
tingeret corpus matris sue. et ita
portans eam. transposuit flumen. Dixit
autem ei mater sua. Ut quid sic operuisti
manus tuas fili. Ille autem dixit.
Quia corpus mulieris ignis est.
et ex eo ipso quod te contingebam. venie
bat michi commemoratio aliarum feminarum
in animo meo. Dicebat de abbate
elladio. quia fecerat xx annos in cella.
et non levavit oculos suos sursum
ut videret eius tectum. Dixit se
nex. quia frater interrogavit abbatem
pambo. si bonum est laudare proxi
mum. Respondit ei. Bonum est magis
tacere. Facta est aliquando celebratio
missarum in monte abbatis anthonii
et inventum est ibi mitidum vini. et
tollens unus de senibus vini parum
calicem. portavit ad abbatem sysoi
et dedit ei. et bibit semel. et obtu
lit secundo. et tertio. et non accepit di
cens. Quiesce frater. an nescis quia est
sathanas. Dixit abbas sysois.
Castus monachus in terra hono
rabitur. et in celis coram excelso

coronabit. Monachus occurrit an
cillis dei in itinere quodam. quibus visis di
vertit se extra viam. Cui dixit abbatissa. Si
perfectus monachus esses. nos sic
non respexeras. ut cognosceres quia
femine eramus. Ascendit aliquis pres
biter de sythi ad episcopum alexandrinum.
et cum reversus esset in sythy. interroga
verunt eum fratres. Quomodo est civitas.
Ille autem dixit eis. Credite michi
fratres ego ibi nullius faciem hominis
vidi. nisi tantum episcopi. Illi audientes
ammirati sunt. et dixerunt. Quid
putas frater est omnis multitudo. Presbiter
vero refouit hesitantes dicens. Ex
torsi animo meo. ne intuerer fa
ciem hominis. Ex qua relatione profece
runt fratres. ut custodiant se ab ex
cellencia oculorum suorum. Dice
bat de abbate petro cognomento
to plonio. qui erat in cellis. quod vinum
non bibebat. Cum autem senuerit.
rogabant eum fratres ut sumeret mo
dicum vinum. quod cum non acciperet fa
ciebat ei aquam. et ita ei offerebat.
et dicebat. Credite michi filii.
quod velud condictum illud accipio.
Adiudicavit ergo se tepidam aqu
am contemptum. Dixit abbas
euagrius. quod dixit senex. Propte
rea amputo a me delectationes
carnis. ut eciam iracundie occa
siones abscidam. Scio enim eam per
adversum me pugnare cum delecta
cionibus. ut conturbaret mentem
meam. et intellectum meum expelleret.

Frater quidam interrogavit abbatem
sysoi dicens. Quid facio. quia
curro ad ecclesiam. et frequenter fratres
pro caritate ad cibum retinent me. Di
cit ei senex. Onerosa est res. Dicit
ergo abraham discipulus eius. Si oc
currerit in sabbato in dominica ad ecclesiam.
et biberit fratres tres calices. ne
multum est. Dicit ei senex. Si non
est sathanas. non est multum.

Dicebat de abbate agatho
ne. quia per triennium lapidem
in ore suo mittebat. donec tacitur
nitatem disceret. Dixit aliquis cum fi
ducia abbas sysois. Crede michi
quia ecce xxx annos habeo. quod non
deprecor deum propter peccatum. Sed oras hec
dico. Domine ihesu christe protege
me a lingua mea. et usque nunc
per singulos dies corruo per ipsam.
et delinquo. Iterum dixit. Quia
peregrinacio mea est. ut teneat
homo os suum.

Venit aliquando abbas achil
les. in cellam abbatis ysaie
in loco sythi. et invenit eum come
dentem. miserat enim in catino
sal et aquam. Vidit autem quod ab
scondit illud post plectas de
palmis. Dicit illi. Dic michi quid
manducabas. Ille respondit. Ig
nosce michi abba. quod palmas
incidebam et ascendi in cauma.
postea intinxi modicam buccellam
in sale. et misi in ore meo.
et exaruerunt fauces mee. et
quod non descendebat buccella
quam in ore meo miseram.

custodia oculorum hic [?]

De Agathone taciturnitatem [?] didicit per triennium gerens lapidem in ore etc.

ppterea compulsus sum super fundere modicam
aquam in sale. ut sic glutire possim.
Sz ignosce michi. Et dicebat abbas
achilles. Venite et uidete ysaiam
uitellum comedentem. Si vis man
ducare uade in egipto.

Dixit abbas ysidorus. xl an
nos ee. ex quo sentiret quidem
motum pcti in mente sua. nunquam tamen co
sentiret neque concupiscentie neque ira
cundie. Abbas iohes dixit. quia
ascendens aliquando per viam que ducit
ad sythi cum plectis de palmis.
vidi camelarium loquentem. et co
mouentem me ad furorem. et dimisi
quod portabam et fugi. Dicebat
de abbe pastore. quod dum vocatus
fuisset ad manducandum contra vo
luntatem suam. ibat lacrimando. ne in
obediens esset fratribus suis. et contris
Facta est aliquando taret eos.
festiuitas in sythi. et
dederunt senem in calice vinum.
Quem abiciens dixit. Tolle a me
mortem istam. Quod videntes alii
qui cum ipso edebant. nec ipsi bibere.
Alia uice allatum est ibi vasculum
vini de primitiis. ut daret fratribus
ad singulos calices. Et introeunte
quodam fratre et videntem quod vinum
acciperet. fugit in criptam. que
cripta mox cecidit. Cum audisset
sonum. currentes inuenerunt fratrem
semiuiuum. et viuentem. Et
ceperunt eum obiurgare dicentes.
Bene tibi contigit. quia vanam gloriam

habuisti. Abbas autem respondens eum
dixit. Dimittite filium meum. opus
bonum fecit. Et viuit dominus. quia non
reedificabitur cripta hec temporibus
meis. ut cognoscat mundus. quia
propter calicem vini cecidit cripta in
sythi. Interrogauit quidam frater ab
bate ysidorum seniorem in sythi
dicens. Quare sic fortiter demo
nes te timent. Dicit ei senex.
Ex quo factus sum monachus conatus sum
ideo ne permitterem iracundiam ad
fauces meas ascendere. et ideo
timent me demones. De fornica

q dixerit cur timeant daemones

cione. ~~Capitulum primum~~ quintum pars

Erat quidam frater omo
in conuersacione sollicitus
et cum valde a forni
cacionis demone sollicitaretur.
venit ad quendam senem. et retulit
ei cogitaciones suas. Ille autem
audiens. quia expers erat. indigna
tus est. et miserabilem esse dicebat
fratrem illum. et indignum monachi
habitu. quippe qui huiusmodi cogitaciones
reciperet. Hec audiens frater.
desperans in semetipsum. reliquit propriam
cellam. et ad seculum redibat. Sed
autem disposicione dei. occurrit ei
abbas appollo. et videns eum nimium
tristem. interrogauit eum dicens. Fili
que est causa tante tristicie. Ille
autem ex multa confusione cordis
sui. non respondit ei quicquam. Postea
uero cum multum rogaret a sene
que circa se agerentur confessus est.

dicēs. q̄ꝛ cogitacōes fornicacionū
inq̄etat me. Quod confessus sū illi
seni. et s̄cdm̄ uerba eius non est in
spes salutis. Desperans ergo me
ipm̄. ad s̄clm̄ redeo. Hec at pat̄
appollo audiēs. uelut sapiēs me
dicus mltū rogabat et monebat
eū dicēs. Noli mirari fili neq̄
despes teipm̄. Ego em̄ in hac
etate ac in cōuersacōe ualde ab
hm̄oi cogitacōibꝫ inq̄etor. Ne
ergo desitias hm̄oi occasione
q̄ non tm̄ huana sollicitudīe. q̄ꝫ
tū dei miseracōe curat. Tan
tū m̄i hodie dona qd̄ peto. et
reuerte ad cella tua. Fecit at sic.
sic. abbas aut̄ appollo descendens
ab eo. puenit ad cella senis. q̄
eū desparacōne faciat. et stans foris
depcatus ē dm̄n cū lacrimis. di
cens. Dne q̄ teptacōes viriliter
inferes. conuerte bellū qd̄ patit̄
frat̄ ille in hūc sene. ut per
expimetū in senectute discat.
qd̄ tpe longo non didicit. q̄tenꝰ
cōpaciat̄ hys q̄ hm̄oi ꝑturbat̄
cogitacōibꝫ. Qui cū orōne cō
plesset. uidit ethiope stantem
iuxta cella. et sagittas mitten
tē cont̄ illū sene. q̄bꝫ q̄si per
foratus. stati huc atq̄ illuc fe
bat. Et cū non possit tollerare.
egressus ē de cella eade uia q̄
et ille iuuenis ad s̄clm̄ redibat.
Abbas aut̄ appollo intelligens
qd̄ fctm̄ erat. occurrit ei. et acce

dens ad eū. dixit. Ubi vadis. et q̄
est causa turbacōis. q̄ optinet te.
Ille aut̄ sentiens q̄ꝛ intellexit
s̄cus vir q̄ ei euenerat. p̄ vere
dia nichil dicebat. Dixit aut̄
abbas appollo. Reuerte ad cella
tua. et de cetō agnosce infirmi
tate tua. et habe apud temet
ipm̄. q̄ꝛ aut ignoratꝰ sis a dya
bolo usq̄ꝫ mō. aut cōteptus. ppt̄
qd̄ nec meruisti s̄cdm̄ uirtutē
vires habē cont̄ dyabolū luc
tamēta. Quid aut̄ dico lucta
menta. q̄ nec vno die aggres
sione eius portare potuisti.
Hoc aut̄ ē contingit. q̄ꝛ iuue
ne illū a cōi adu̇sario ipug
natū suscipiens. cū debuisses
eū cont̄ dyaboli certamen cōso
latorijs monē ubis. eūā in despa
cione posuisti. non cogitans illud
sapientissimū preptū. q̄ iube
mr̄ eripe eos q̄ ducūt̄ ad mor
te. et non negligas redime occi
dendos. Sz neq̄ pabola salua
toris nr̄i dicentis. Harūdine
cōquassata non debē cōfringi.
et linū
et lume fumigans non extingui.
Nemo em̄ posset insidias ad
u̇sarij. neq̄ꝫ bullientis nature
igne extinguere. ul retinere.
nisi gr̄a dei cōsuaret infir
mitate huana. q̄ in nobis sa
lutari dispensacōe humiliatur.
Jam cōi orōe dm̄n depremur.

tentatio fortibus
ianitat

ut adusũ te emissũ flagellũ auertat.
qm̃ ipe dolorẽ facit. et iterũ restituit.
percutit et manus ipius sanat. et
humiliat. et exaltat. mortificat et
uiuificat. deducit ad inferos et re
ducit. Hec dicens orõne cõplet. et
statim ab illato sibi bello senex ille
liberatus ẽ. Rursus cognouit ab
bas appollo. ut peteret sibi dari
lingua erudita. ut sciret tempus
quo oporteat loqui.

Narrauerunt de abbatissa sa
ra. q̃ mansit xiij annos
fortit a fornicacõib; ipugnata. et
nunq̃ orauit ut discederet ab ea hu͡ius
pugna. s; solũ hoc dicebat. Da m̃
fortitudine deus. Dixerunt aũt
de ea. q̃ infestiores ei fuerunt ali
qn̄ imminentes fortit spiritus forni
cationis demones. mittentes i cogi
tationes eius seculi uanitates. Illa
aut nõ relaxans aĩm a timore
dm̃. et a proposita abstinencia. ascen
dit semel orare sup lectũ suũ.
et apparuit ei corpalit spiritus for
nicacõnis. et dixit ei. Tu. me
uicisti sara. Illa aut rndit. Ego
te nõ uici. s; dns meus ihs xps.

De cogitacõib; fornicacõnis
interrogatus abbas allexandrin͡us
ita rndit. Si cogitacões non
habes. spem nõ habes. qm̃ si
cogitacões nõ habes. opa habes.
hoc aut ẽ. q̃ qui cogitacõe adũsus
pccm̃ nõ pugnat. neq; contra
dicit. corpalit peccat. Qui ei
corpalit peccat. cogitacõnu mo

Demones aliquando [illegible] visa et cogitata [illegible] neati.

lestias nullas habet.
Interrogauit qdã senex fratrem dicens.
Ne consuetudinẽ habeas colloqui
mlier. Dixit frat. Non. Et ille
dixit. Veteres et noui pictores
sũt cogitacões mee. et comemora
ciones qdã inquietantes me. ex simili
tudine mlierũ. Senex aut dixit
ad eũ. Mortuos nõ timeas. s; uiuen
tes fuge. hoc ẽ consensu et ope
pctm̃. et extende magis orõne tuã.

Dicebat abbas motois q̃ ueni
ens qdã frat dixit detractio
rẽ eẽ q̃ obloquit. q̃ q̃ fornicat. Et
rndit. Durus ẽ sermo. Dixit ergo
ei frat. Et quo uis eẽ hãc rem.
Dixit senex. Oblocutio qdẽ ma
la ẽ. celere tñ inuenit grãa. et ple
rũq; pniam agit. q̃ oblocutus est.
dicens. male locutus sũ. et transit.
fornicacio aut naturalit mors ẽ.

Dicebat de quodã sene q̃
descendit in scythi. et ha
bebat adhuc filiũ sugentẽ lac.
q̃ qm̃ i monasterio nutrit͡us est.
nesciebat qd eet mulier. Cum
ũ factus fuisset uir. ostendebant
ei demones nocte habitũ mlierũ.
et nunciabat pri suo. et mirabatur.
Aliqñ ergo descendit cũ pre suo
in egiptũ. et uidens mlieres dixit
pri suo. Abba ecce ista sũt qui
ueniebat ad me nocte in scythi.
Et ille dixit ei. Ista quos uides
monachi de seculo sũt filii. alio
habitu utuntur isti. et heremite alio.
Et miratus ẽ senex quo i scy
thi ostenderunt ei demones ymã

gines mulierum. et statim reuersi sunt in cellam suam.

Venit aliquando quidam in Scythi ut fieret monachus. qui etiam accepit filium suum nuper ablactatum. Qui cum factus esset iuuenis. ceperunt impugnatores demones sollicitare eum. et dixit patri suo. Vado ad seculum. quia non valeo carnales concupiscentias sustinere. Pater autem eius consolabatur eum. Dixit ergo iuuenis ille. Iam sustinere non valeo pater dimitte me redire ad seculum. Dixit ei pater. Audi me fili adhuc semel. et tolle tibi xl panes et folia palmarum dierum xl. et vade in heremum interiorem et esto ibi quadraginta diebus et voluntas dei fiet. Qui obediens patri suo surrexit et abiit in heremum. et mansit ibi laborans et faciens plectas de palmis et panem siccum comedit. Et cum ibi diebus xx quieuisset. ecce uidit opus quoddam dyabolicum venire super se. et stetit coram eo velut mulier ethyopissa fetida et turpis aspectu. ita ut fetorem eius ferre non posset. et abiciebat eam a se et illa dicebat ei. Ego sum que in cordibus hominum dulcis appareo. sed propter obedienciam tuam et laborem quem sustines non permisit me deus seducere te. sed notum tibi feci fetorem meum. Ille autem surrexit et gratias agens deo venit ad patrem suum et dixit ei. Iam nolo ire ad seculum pater. uidi enim operacionem dyaboli et fetorem eius. Cognouerat autem pater eius de hoc ipso. et dixit ei. Si mansisses xl dies et custodisses usque in finem mandatum meum. maiora habuisses.

Senex quidam sedebat iudere in longinqua heremo. qui habebat unam parentem que desiderabat eum per multos annos uidere. et exquisiuit in quo loco habitaret. Surrexit et venit in unam heremum. et inueniens camelarios adiunxit se cum illis et ingressa est in heremo cum eis. Hec autem trahebatur a dyabolo. Que cum venisset ad ianuam senis. cepit signis se ipsam indicare. dicens. Ego sum illa parens tua. et mansit apud eum.

Erat autem alius monachus sedens in inferiori parte heremi. qui implebat sibi surisculam aque et hora qua manducare voluisset subito versabat suriscula et aqua effundebatur. Qui inspirante deo dixit in semetipso. Ingrediar in heremum. et dicam que michi euenit de aqua senioribus. et surgens abiit. Cum uero sero factum esset. dormiuit in templo quodam ydolorum iuxta viam. et uidit nocte demones dicentes. Ista nocte precipitauimus illum monachum in fornicacionem. Quod cum audisset. contristatus est et perueniens ad senem. inuenit eum tristem. Et dixit ei. Quid facio abba. quia impleo in

vasculu aqua. et in hora madura
di effudit. Et dixit ei senex.
Tu venisti interrogare me qr su
rusticula tua vsat. et ego qr sua
qr hac nocte cecidi in fornicatio
ne. Eu vidit. Et ego cogno
ui. Et dixit ei. Vn scis. Qui
dixit. Dormieba in templo. et
audiui demones loquetes de te.
Et dixit senex. Ecce vado ad
sclm. Ille at rogabat eu dices.
Non pat. sz pmane in loco tuo.
mliere vo dimitte hic. hoc em
ex occursu inimici cotigit. Quo
audito senex sustinuit. exten
dens et agguas couersatone sua
cu lacrimis donec rediret i prio
ra ordine suu.

Erat qda interrogauit
sene dices. Si cotin
gat hoiem in teptatione cade
qd fit pp eos q scandalisat in
eo. Et narrauit senex dicens.
Dyaconus qda erat noiatus i mo
nasterio egipti. Du aut qda cu
rialis insecutione iudicis pa
teret. venit cu oi domo sua ad mo
nasteriu. et cooperante inimico
incurrit dyaconus ille i mliere
eius. et facta e oibus fratribus cofu
sio. Ille aut abijt ad queda
sene. et indicauit ei rem. Se
nex vo hebat occulta cellam
interiore. qua cu vidisset dya
conus ille. dixit. Sepeli me hic sic
viuu. et no indices cuiqz. Et int
uit in obscuritate celle illius. et
egit pniam ex veritate. Conti
git aut ut post aliquatu tpis non
ascenderet aqua in flumine nilo. et cu
oes letanias facerent. reuelatu e
cuidam sco. qr nisi veniret dyaco
nus q absconsus e apud illu talem
monachu. no ascenderet flumis aq.
Quod cu audisset admirati sut.
et venientes eiecerut eu de loco
in quo erat. et orauit et ascen
dit aqua. et q aliqn scandalisati eo
fuerant. edificati sut. et postea
in pna eius glorificauerut deu.

Duo fratres inpugnati a
fornicatoe. abierut et
acceperunt vxores. Postea at
dixerut adinuice. Quid lucri
sumus qr deseruimus angelicu or
dinem. et venimus i imundicia
hanc. et post hec in igne tor
menti venturi sumus. Reuerta
mur ergo iteru ad heremu. et a
gamus de his q pstiti simus pnia.
Et venientes ad heremu. roga
uerut patres ut susciperent eos
penitentes. et cofitebantur oia q
fecerant. Et clauserunt eos anu
integru senes. et ambobus eqliter
ad pensum dabat panes et
ad mensura aqua. Erant at
visione consimiles. Et cu comple
tu fuisset tempus pnie. exi
erut. et viderut patres vnu pal
lidu. et triste nimis. aliu vo

duo agitati
iam de
fornicatio

clarū et robustū. et minuti sut. qm
cibū et potū eq̄lit' acceperat. Et
interrogauerūt eū qui tristis et
afflictus erat. dicentes. Quid ex
cogitabas cū cogitacōibꝫ tuis ī cella
tua. Et ille dixit. P malibꝫ q̄
feci. q2 penas in q̄s venturus erā.
in animo meo reuoluebā. et a
timore adheserūt ossa mea car
ni mee. Interrogauerūt aūt et
aliū dicentes. Quid cogitabas
in cella. Et ille r̄ndit. Deo g̅
cias referebā. q2 eruit me de
inquinamentis huius sc̄li. et de futu
ri sc̄li penis. et reuocauit me ad
hāc cōuersacionē angelicā. et re
minisceus dei mei. letabar. Et
dixerūt senes. Equalis ē p̄ma
amborū apud deū.

Senex quidā erat in sythi. q̄ cū
incurrisset in egritudine
magnā. seruiebāt ei fr̄es. et vi
dens senex q2 laborarent. dixit.
Vado in egiptū. ut nō soluam
fr̄es istos. Et dicit ei abbas moy
ses. Non vadas. q2 in fornica
cionē incursurus es. Ille aūt
contristatus dicebat. Mortuū est
corpus meū. et michi ista dicis.
Surgens ergo abijt in egiptū.
Qd' cū audissent hoīes circūq3
habitantes. offerebāt ei multa.
Venit etiā ad eū quedā uirgo fide
lis. volens obsequi suū senj inf'r
manti impendere. Et post aliquātu
tpus cū paululū de egritudine
q̄ tenebat' melius habuisset. in
currit in eā. et illa concepit.
Interrogata aūt a vicinis loci vn
concipet. illa r̄ndit. De hoc sene.
Illi aūt ei nō credebāt. Senex
uō dicebat. Ego hoc feci. s3 custo
dite infantē que paritura est.
Que cū genuisset puerū et
ablactatus fuisset. tulit senex
infantē in humeros suos et die
q̄ erat festiuitas in sythi. occurrit
ibi. et intruit ecclīam. corā multi
tudine fr̄m. Illi aūt uidentes eū
fleuerūt. Quibus dixit fr̄ibus.
Videtis infantē hunc filius ē
inobediencie. Cauete ergo fr̄es
vos. q2 in senectute hoc feci.
et orate p me. Et p̄gens ad
cellā suā. ad initiū p̄me cōuersacio
nis sue reuersus est.

Duo fr̄es p̄rexerūt ad
ciuitatē. ut venderet qd'
fuerāt opati. Et cū a se inuicē
in ciuitate fuisset diuisi. in
currit vnus in fornicacionem.
Veniēs aūt fr̄ater suus. dixit
ei. Reuertam' ad cellā nr̄am.
Frater ille r̄ndit dicens. Nō frater.
Et interrogabat eū ille dicendo.
Quare frater. Et ille r̄ndit.
Quia cū discessisses a me.
incurri in temptacionē. et for
nicatus sū. Ille aūt volens
eū lucrari. cepit dicere. Quia
et sic michi contigit. qn̄ separatus
fui a te. incurri et ego in forni
cacionē. s3 eamus simul et agamus
p̄niām sil' cū oī labore. et deus
ignoscet nobis peccm̄. Qui cū

venisset ad cellā. retulerunt senib9
qd eis contigerat. dederunt eis illi
mādata q̄lit̄ pniam ageret. ille
aut vnus nō p se. s3 p alio illo
f̄re ita pniam agebat. q̄si et ipse
peccasset. Vides aut deus laborē
et caritatē eius. int paucos dies
manifestauit vni de senib9 q p
multa caritate illi9 f̄ris qui nō pec
cauerat. indulserit illi qui fornicatus
e. et hoc ē uē ponere
aiam p fatre suo.

Interrogauit frat̄ seniorē. Qd
agā q annis mei in puo laborē
uulnerat me. Dixit ei senior.
Non enī mirum. ioseph cū
eēt puer in egipto in t̄ra co
lencium ydola. quēadmodū tepta
tiones viriliter ptulit. et deus
glorificauit eū usq3 in fine.
Videamus et iob. q se usq3 in
fine nō relaxauerit. timēs
deū. vñ eū nullus a spe dei
mouere potuit.

Solitarius quidā erat in i
ferioribus egipti. Hic
erat nominatissimus. q2 solus sede
bat in cella. in deserto loco. Et
ecce opatio sathane. Mulier
quedā inhonesta. audiēs de eo.
dicebat iuuenib9. Quid vul
tis michi dare. et ego depono
istū solitariū virū. Illi aut
constituerunt diem qd daturi es
sent ei. Que egressa vespe.

Oration sua ... candeli ... [illegible]

uelut errās. uenit ad cellā eius. Et
cū pulsasset cellā. egressus est
ille. et uidēs eā. turbatus ē dicēs.
Quō huc venisti. Illa at q̄si
plorans dicebat. Errando huc
ueni. Qui cū misericordia usq3
mouet. introduxit eā in atriolū
cellule sue. et ipse intrauit in cel
la sua. et clausit. Et ecce infelix
illa clamauit dicēs. Abba fere
comedet me hic. Ille at iterū
turbatus ē. timēs enim iudiciū dei.
dicebat. Vñ uenit michi ira hec.
Et aperiēs ostiū. introduxit eā
intro. Cepit aut dyabolus ue
lut sagittas stimulare cor eius
in eā. Qui cū intellexisset
dyaboli eē stimulos. dicebat
int̄ semetipm. Vie inimici te
nebre sūt. filii aut dei lux ē.
Surgens ergo incendit lucernā
et cū inflamaret desiderio.
dicebat. Qm qui talia agunt in
tormenta vadunt. pba ergo te
metipm ex hoc si potes susti
nere eternū ignē. et mittebat
digitū suū in lucernā. Quem
cū incendisset. ardēs nō sen
tiebat. pp̄t nimiā flamā con
cupiscentie carnalis. et ita fa
ciens usq3 mane. incendit omēs
digitos suos. Illa aut infelix ui
dens qd faciebat a timore uelut
lapidea facta est. Et venientes ma
ne iuuenes q eā miserant ad mo
nachū illū dicebat. Venit hic

mulier sero. Ille aut dixit. Etiā
ecce ubi dormit. Et intrantes i
uenerunt eā mortuā. et dicunt
Abba mortua ē. Tūc ille exspo-
lians palliolū suū quo utebat
et ostendit eis manus suas dicens
Ecce qd michi fecit ista filia dya-
boli. pdidit oēs digitos meos. et
narrauit eis qd frēm fuat dicebat
Scriptū ē. Non reddes malū
p malo. et faciēs orōne. suscita-
uit eā q̃ confusa caste se egit re-
siduū tempus uite sue.

Erat qdā ipugnabat a
fornicacōe. Contigit aut
ei ut veniret in vicū quedā
egipti. et vidēs filiā sacerdotis
paganoꝝ. adamauit eā. et
dixit pātri eius. Da michi eā in
uxorē. Ille aut videns dixit
ei. Non possū eā dare tibi.
nisi interrogauero deū meū. Et
abiens ad demone quē colebat.
dixit ei. Ecce monachus qdā
uenit. volens accipe filiā meā.
do ei eā. Et ridens demon
dixit. Si negat deū suū. et
baptismū. et ꝓpositū monachi.
interroga eū. Et dixit ei. Ne-
ga deū tuū. et baptismū. et
ꝓpositū monachi. et dabo t filiā meā.
Ille uo consensit. et stati uidit ve-
lut colūbā exire de ore suo. et
volare in celū. Pgens at sacdos
ad demone dixit. Ecce pmisit se
illa tria facturū. Tūc dixit ei

columba exit de ore consencienti et neganti [illegible]

dyabolus. Non des ei filiā tuā
in uxorē. qꝛ deus eius nō reces-
sit ab eo. sʒ adhuc adiuuat eū. Et
veniēs sacdos dixit frī illi. Non
possū eā t dare. qꝛ adhuc deus
tuus adiuuat te. et nō recessit
a te. Hec audiēs frat dixit i
semetipo. Si tantā bonitatem
ostendit in me deus. cū ego in-
felix negauerī et ipm̄ et mo-
nachi ꝓpositū. bonus aut deus
etiā sit malū nūc usqꝫ adiuuat
me. cur ego recedo ab eo. Et
in semetipm̄ reu̾sus recepit
sobrietatē mētis. et uenit in he-
remū ad quedā magnū senē.
et narrauit ei rem q̃ fca fuat.
Et rndit ei senex. Sede mecū
in spelunca. et tres ieiuna ebdo-
madas cōtinuas. et ego depcor
deū p te. Et laborauit senex
p frē. et depcatus ē dnm di-
cens. Obsecro te dne dona m
aīam hāc et suscipe pnīam
eius. Et exaudiuit orōne eius
deus. Et cū cōpleta fuisset
pma ebdomada. uenit senex
ad illū frēm. et interrogauit
eū dicens. Aliqd vidisti. Res-
pondit frat dicēs. Etiā vidi
colūbā sursū in altitudīe celi.
cont caput meū volantē. Et
rndens senex dixit ei. Ergo
attende tibi. et depcare deū
intente. Secundo uenit iteꝝ se-

nex ad eum dicens. Vidisti aliquid? Et
respondit ei dicens. Vidi columbam iuxta
caput meum venientem. Et precepit
ei senex dicens. Sobrius esto men-
te. et ora. Et completa tercia ebdo-
mada. venit iterum senex et inter-
rogavit eum dicens. Aliquid plus vidisti.
Et ille respondens dixit. Vidi colum-
bam que venit et stetit super caput
meum et tetendi manum meam te-
nere eam. Illa autem surgens in-
travit in os meum. Et gracias deo
agens senex dixit fratri. Ecce deus
suscepit penitentiam tuam de cetero atten-
de tibi metipsum et esto sollicitus.
Et videns frater dixit. Ecce am-
modo tecum ero donec moriar.

Dicebat quidam de thebeis
senibus quod ipse erat filius
sacerdotis ydolorum. et cum pusillus
sederem in templo et viderem
patrem meum frequenter ingredi
sacrificia offerre ydolo. et quadam
semel post ipsum occulte intravi.
et viderem sathanam sedentem. et
omnem miliciam eius astantem ei.
et ecce unus de principibus veniens
adoravit eum. Cui dyabolus dixit.
Unde venis tu? Et ille respondit.
In illa provincia eram et suscitavi
illic bella. et perturbaciones plu-
rimas. et effusiones sanguinis fa-
ciens veni nunciare tibi. Et dya-
bolus interrogavit eum. In quanto
tempore hoc fecisti. Et ille respondit.
In xxx diebus. Et dyabolus ius-
sit eum flagellari dicens. Tanto
tempore hoc solum fecisti. Et ecce

alius veniens adoravit eum et illi
dixit. Unde venis tu? Et respondit de-
mon. In mari eram et suscitavi
commociones. et dimersas naves. et
multos homines occidens. veni nunciare
tibi. Et dixit ei dyabolus. Quanto
tempore hoc fecisti. Et ille respondit.
Sunt dies xx[ti]. Et hunc similiter iussit
flagellari dicens. Quare in tantis
diebus solum hoc fecisti. Et tercius
veniens adoravit eum. Dicit ad eum
huic. Et tu unde venis? Et ille
respondit. In illa civitate fui. et dum
ibi fierent nupcie. excitavi
lites. et multas effusiones san-
guinis feci. insuper ipsum sponsum
occidi. et veni nunciare tibi.
Et dicit ei. In quantis diebus hoc
fecisti. Et respondit. x. Iussit ac
hunc tamquam qui moras fecit flagel-
lari. Venit autem et alter adorare
eum. et dixit. Unde venis? Et
respondit. In heremo eram. et ecce quadra-
ginta annis sunt quod impugno
monachum quendam. et vix nocte ista pre-
valui ut facerem eum fornicari.
Quod diabolus audiens surrexit
et osculatus est eum. Et tollens co-
ronam quam ipse habebat posuit in
capite eius. et fecit eum in una
sede consedere sibi. dicens. Mag-
nam rem et forte egisti. Et hoc
ego cum vidissem ut audissem. dixi
michi tamen ipsum valde magnus
est ordo monachorum. et ita placuit
deo salutem dare michi. et et
egressus sum et factus sum
monachus.

Quidā fr̄ stimulatꝰ ē
a fornicacōe. et sur-
gens nocte ꝑrexit
ad senē. et dixit ei cogitacōes
suā. et cōsolatus ē eū senex.
Ex qua cōsolacōe ꝓficiēs. re-
uersus ē in cellā suā. Et ecce
iterū stimulꝰ fornicacōis tēp-
tauit eū. Ille aūt iterū abiit ad
senē. Sicꝫ ē aūt hoc frequēter.
Senex uero nō cōtristauit eū.
sed loquebatur ei que ad utilita-
tē eius ꝑtineret. dicēs. Non
credas diabolo. nec relaxes
aīm tuū. sed magis quociēs ē
tibi molestus demon. veni ad
me et increpa. et ita increpa-
tus discedet. Nichil enī sic
expellit demonē fornicacōis.
quō si reuelant stimulacōes
eius. et nichil eū sic letificat.
quō si abscondant cogitacōes.
Venit ergo fr̄ ad senē undecies
accusans cogitacōes suas. Pos-
tea aūt dixit fr̄ seni. Unde
caritatē abba et dic mihi uerbū.
Dicit ei senex. Crede fili. Si
mitteret deus cogitacōes meas
quibus stimulatur aīus meus.
transferre in te. nō eas porta-
bis. sed oīno corruas deorsū.
Hoc aūt dicēte ꝓpter nimiā cari-
tatē et humilitatē eius. cessauit
stimulus fornicacōis a frē.

Venit aliquis fr̄ ad quādā
senē et dicit ei. Frater
meus soluit me egre-
diens huc atque illuc. et ꝓpter hoc
ego affligor. Et rogauit eū
senex dicendo. Equanimiter por-
ta frater. et deus uidēs laborē
sustentacōis tue. reuocabit
eū ad te. Neque enī possibile
ē ut cū duricia et austeritate fa-
cile ab intencōe sua aliquis re-
uocetur. quia nec demō expellit
demonē. sed magis benignita-
te reuoca eū ad te. quia et dn̄s
in cōsolacōe hoīes ad se trahit.
Et narrauit ei dicens. quia fue-
runt in thebayda duo fr̄es. et
cū unus incurrisset fornicacōne.
dicebat ad aliū. Reuertor ad se-
culū. Alter uero plorabat dicēs.
Non te dimitto fr̄. discede et
ꝑde laborē tuū. et uirginita-
tē tuā. Ille uero nō acquiescebat
dicendo. Non hic sedebo. sed ua-
dā aut ueni mecū et sedebo
tecū. aut certe dimitte me ut
in seculo ꝑmaneā. Vadens
ergo fr̄ nunciabat hoc cuidā se-
ni magno. Dixit aūt senex.
Vade cū ipso. et deus illū ꝓpter
laborē tuū nō ꝑmittet cadere.
Qui cōsurgens abiit cū eo ad
seculū. Et cū ꝑuenisset ad
quādā uicū. uidens deus labo-
rē illius. quia ex caritate et neces-
sitate sequebatur fratrem suū. ab-
stulit concupiscenciā a frē eius.
et dixit fr̄i suo. Eamus iterū
ad heremū fr̄. ecce puto quia
peccaui cū muliere. quid lucratus
sū ex hoc. Et reuersi sūt illesi
in cellā suā.

Monachus quidā solita-
rius antiquus in cōuersa-
cione sua ꝓficiēs sede-
bat in mōte in ꝑtibꝫ antinoo
sicut audiuimus a notis mo-
nachis. cuius uerbis et actibus multi
ꝓficiebant. Et cū talibus esset. ex-
citatus ē diabolus ad inuidiā
cōtra eū. sicut et cōtra oēs uirtu-
tū uiros. et immittit ei in aīo

cogitacione tale ut ei qui in tali
conu̅sacōe eet nō deberet ser-
uiri ab alio aut misteriū exhibe
ri sed magis debē aliis ministra
re. Et si alijs nō prebēt miste itm
riū. saltim sibimet seruiret dicens.
Vende igitur in ciuitate sportellas
quas facis. et eme tibi q̄ opus est
et reuerte ad locū tuū. et nulli
sis onerosus. Hoc aut̄ suggere
bat diabolus inuidens quieti eius
et oportune vacacōi ad dnm̄
et utilitati multoꝝ. Undique ei
diabolus venari eum et cape
festinabat. Ille vero tanquam bone
cogitacioni acquiescens descendens
de mōsterio suo. et qui erat
oībus admirandus. ignotus tn̄
hmōi insidiantis astucie. notus
aut̄ et famosus oībus a quibus
videbatur. Et ciens aut̄ cū post
longū tp̄s nō vidisset mulierē
ꝓ incautela sua supplantatus
ē et incidit in eā. Et veniens
in desertū locū. sequente diabo
lo vestigia eius recedit iuxta flu
uiū. et cogitans qz gauisus ē
inimicus de ruina eius. voluit
seipm̄ desperare. qz spm̄ dni
marie contristauit. et scōs an
gelos. et venerabiles fres qui
multi i ciuitate ꝓsistentes superauerāt
diabolū. Et cū nulli eoꝝ. q̄ se
facile celare posset contristabat
valde et nō recordabatur quia
deus ē qui tribuit virtute hiis q
ad eū deuotissime conuertuntur
et nō videns pctm̄ suū curā. No
luit se in flumē illud iactare
ut ꝑfcm̄ gaudiū faceret inimico.
Et multo enim dolore ai i(n)firma
tus ē ~~in~~ corpe. et nisi postea
de misericors deus auxiliū ꝑstitisset ei.
ad ꝑfcm̄ gaudiū inimici sine pnīa
moreret. Promisse aut̄ in se re

uersus cogitauit maiore laborē et
afflictionē penitencie demitare et sup
plicare deo in fletu et luctu. et
ita rediit ad mōsteriū suū. Et
dapnās ostiū celle sue. sicut so
let sup mortuū ita flebat sup
plicans deo. Jeiunās aut̄ et vigi
lās cū oī anxietate extenuauit
corpus suū. et nec sic satisfcm̄
putabat aīo suo. qz congrue pe
nituisset. Fribus aut̄ sepe veni
entibus ad eū sue utilitatis causa
et pulsantibus ostiū ipse dicebat.
se apire nō posse d. Sacrameto
me constrinxi vnū annū deuota
me penitenciā age. sed orate
ꝓ me. Ille ei inueniebat quō se
eis excusaret. qm̄ ipi scandaliza
bantur hoc audientes de eo. quia
erat honorabilis et valde insig
nis monachus. Fecitque totū annū
ieiunās intente et deuote pnīam
agens. Die aut̄ pasche nocte
ipa dnice resurrectionis. tollens
lucernā nouā et faciens eā posuit
eā in cacobo nouo. et cooperiens
de operculo assurgens surrerit ad
orōnē dicens. Misericors et mise
rator deus. qui et barbaros sal
uari vis et ad veritatis agnicio
nē venire. ad te confugi fideliū
saluator miserere mei. qz plurimū
te exacerbaui. et inimicū gaudē
feci. et ecce mortuus sū obedi
ens ei. Tu dnē et impiis et hiis
qui sunt sine ratione misereris. sed et
proximos mām impedis ꝑpicius.
miserere humilitati mee. Aput te
īpossibile ē nichil. qz scaūs in
fernū dissipata ē sicut puluis
aīa mea. Facimam benignius
et misericors es figmento tuo.
qui eciā corpa que nō sunt i die

resurrectionis suscitatus es. Exaudi me domine quia defecit spiritus meus et infirmata est anima mea. tabescit enim etiam corpus meum quod coinquinavi. et iam vivere non valeo pro eo quod non credidi. Ignosce peccatori pro peccatis duplex scilicet peccatum et desperationem. Vivifica me contritum et igne tuo precipe hanc lucernam incendi. ut et ego accipiens fiduciam misericordie tue et indulgentie. residuum tempus vite mee quod michi donaveris tua mandata custodiam. et a timore tuo non recedam. sed devote serviam tibi amplius quam primo. Et post hec in nocte ipsa tercio cum multis lacrimis surrexit ut videret si accensa est lucerna. Et discerto cambo vidit quod non esset accensa. Et cecidit iterum in faciem suam rogans dominum et dicens Scio domine quia certamine factum est ut coronarer. et non steti in pedibus meis eligens magis propter carnis delectationem tormentis impiorum addici. Parce igitur michi domine. Ecce enim iterum confiteor tue bonitati turpitudinem meam coram angelis tuis. et coram iustis omnibus. et nisi quia scandalizari possent etiam omnibus hominibus confiterer. Deus miserere mei. ut et alios erudiam. domine vivifica me. Et ita tribus vicibus orans exauditus est. Et surgens invenit lucernam clare ardentem. et exultans in spe confortatus est in gaudio cordis admirans de gratia dei. quia et peccatis eius indulsit et satisfecit iuxta petitionem eius animo ipsius. et dicebat. Gratias ago tibi domine quia etiam vita seculi huius indigno misertus es in magno et novo signo hoc fiduciam tribuens. Parce enim diebus [illegible] quas

creasti. Ita autem eo perseverante cum in confessione illuxit dies et letabatur in domino oblitus corporali cibo. Ignem autem lucerne illius toto tempore vite sue servavit. oleum subinde superfundens et faciens desuper quo minus extingueretur. Et ita rursus divinus spiritus habitabat in ipso. et fuit insignis apud omnes in signis. humilitatem exhibens in confessione et gratiarum actione domino cum leticia. Cui etiam ante aliquot dies mortis sue revelatum est de transitu suo.

Frater temptatus a demone confessus est ad quendam senem dicens. quia illi duo fratres simul sunt et male vivunt. Cognovit autem senex quia a demone illuderetur. mittensque vocavit eos ad se. Et cum factum esset vespere posuit mattam duobus fratribus illis et cooperuit eos in uno stratu dicens. Filii dei sancti sunt. Dixit autem discipulo suo. Hunc fratrem claude in cella seorsum. ipse enim passiones quas illis obicit habet in se.

Frater quidam temptatus est pessime a fornicationis demone. Quatuor enim demones in specie pulcherrimarum feminarum transformati iugiter quadraginta diebus perseveraverunt pugnantes adversus eum. ut traherent eum ad turpem commixtionem. Illo autem viriliter reluctante et minime superato. deus aspiciens bonum eius certamen donavit ei ut ulterius nullum calorem carnalis concupiscentie pateretur.

Venit aliquis frater ad abbatem Pastorem et dicit ei. Quid faciam pater quia affligor a fornicatione et perrexi ad abbatem Ybistionem et dixit michi. Non debes eam longo tempore permittere habitare in te.

dixit ei abbas pastor. Abbatis
ybisthionis actus sursum in celo sunt
cum angelis et latet eum. ego autem
et tu in fornicatione sumus. Si
ergo teneat monachus ventrem et
linguam et maneat in solitudine
confidat quia non morietur.

Frater quidam stimulatus
a fornicatione cepit de
terere et extendere absti
nenciam suam. et per annos xiiii. cogi
taciones suas custodiens ne con
sentiret concupiscentie. Postea autem ve
niens ad ecclesiam manifestauit omni
se multitudini quod paciebatur. et
datum est mandatum. et omnes affli
xerunt se pro eo ebdomada una iugiter
orantes dominum. et quieuit stimulus eius.

Frater quidam dixit seni.
Quid faciam quia occidit me
sordida cogitacio. Dicit

Remedium contra stimulum carnis
senex ei. Quando mulier que vult
ablactare filium infantem suum. ama
rum aliquid superungit uberibus suis.
Et cum venit infans ex consuetu
dine sugere lac. senciens amaritu
dinem refugit. Mitte ergo et tu in
cogitacione tua amaritudinem. Dicit
ei frater. Que est amaritudo quam debeo
mittere. Dicit ei senex. Cogitaci
onem mortis et tormentorum que
in futuro seculo peccatoribus preparantur.

aliud
Dixit quidam senex. Si
ascenderit in cogitacionem
tuam fornicatio. esto ve
lut qui transit in plateam per tabernam
et capit coquine cuiuscumque odo
rem. aut alicuius assature. Et qui
vult ingreditur et manducat. qui
non vult odoratus est tantum et pertransit.
Ita et tu excute a te fetorem. Sur
ge et ora dicens. Domine fili dei adiu
ua me. Hoc autem etiam aduersus ali
as cogitaciones. Neque enim eradicatores

N.
sumus cogitacionum. sed luctatores
aduersus eas fideles cogitaciones.

Dicebat de quodam patre quia
secularis fuisset. et post quam
conuersus est de concupiscentia uxo
ris sue frequenter stimulabatur. et nar
rauit hoc patribus. Qui cum vidissent
quia operarius esset. et magis faceret
plus quam ei dicebatur. imposuerunt ei
quedam ut debilitaret corpus eius
ita ut nec surgere posset. deo autem
dispensante venit quidam pater ut
applicaret in scithi. et cum venis
set ad cellam eius vidit eam apertam.
et pertransiit admirans quomodo nemo egressus
est in occursum eius. Et regressus
pulsauit dicens. ne forte frater qui ibi ea
bitat infirmetur. Et cum pulsasset
introiuit. et inuenit eum in magna infir
mitate et dicit ei. Quid habes pater.
Et narrauit ei dicens. Ego de secu
lari vita sum. et sollicitat me ino
micus meus ad uxorem meam et
narraui patribus. et imposuerunt
mihi conuersaciones varias diuersas. et cum
obediens implere vellem ecce defe
ci et tamen stimulus crescit. Audi
ens hec senex contristatus est et di
cit ei. Equidem patres ut potentes
viri bene tibi imposuerunt varia que
gestaris. Sed si me paululum audis
iacta a te hec et sume parum ci
bi tempore suo. et recolliges vires
tuas. et fac aliquantulum opus dei
et iacta cogitacionem tuam in dominum.
quoniam tuo labore hanc rem non
poteris superare. Corpus enim
nostrum velud vestimentum est. Si
ergo illud diligenter tractaueris sta
bit. si autem neglexeris putres
cet. Qui cum audisset eum. fecit
ita et intra paucos dies recessit
ab eo stimulus. De eo quod nichil mo
chus debet possidere. [illegible] libellus sexta pars

paupertas [illegible]

Narravit abbas Daniel
de abbate arsenio quia
venit aliquando magistrianus
deferens ei testamentum cuiusdam
senatoris parentis eius qui reliquerat
ei hereditatem magnam val
de. Et accipiens testamentum vo
luit illud scindere. Magistrianus autem
cecidit ad pedes eius dicens. De
precor te non scindas illud quia
abscindunt mihi caput. Dicit ei ab
bas arsenius. Ego prius mortu
us sum quam ille. Ipse autem modo
est mortuus. et quomodo me fecit
heredem. Et remisit testamentum
nihil accipiens.

Narraverunt quidam patrum
de Ithoe abbate presbitero quia
et multis virtutibus suis
ad profundam simplicitatem atque in
nocentiam venerit. Hic autem mane
bat in arabia vicina egypti.
et mutuavit a fratre solidum unum
et emit linum ut operaretur. Et
venit frater rogans eum et dicens.
Dona mihi abba aliquantulum lini
ut faciam mihi vestimentum quo utar.
Et dedit ei cum gaudio. Similiter
autem alius veniens rogavit eum ut
daret ei aliquantum lini ut faceret
sibi tegumentum. et dedit ei ~~sim~~
~~pliciter~~. Sed et multis petentibus
aliis dabat cum gaudio simpliciter.
Postea veniens dominus solidi vol
~~quem acceperat~~. volens recipere quod
mutuaverat. Dicit ei senex. Ego
offero tibi eum. Et cum non haberet
unde redderet abiit ad abbatem Ia
cobum dispensatorem ut rogaret
eum et daret ei solidum quod red
deret fratri. Cum autem iret invenit so
lidum in terra iacentem. et non teti
git eum. sed fecit orationem et rever
sus est in cellam suam. Et venit

iterum frater ille et cepit ei molestus
esse pro solido. Et dicit ei. Ego red
dam tibi. Abiit iterum senex et invenit
solidum in terra iacentem ubi erat prius
et rursus fecit orationem et reversus
est. et ecce iterum frater cepit ei moles
tus esse. et dixit senex. Adhuc
expecta me et offero tibi solidum
tuum. Et surgens venit ad illum
locum et invenit ipsum solidum ibi.
et facta oratione tulit eum. et venit
ad abbatem iacobum. et dicit ei. Ab
ba cum venirem ad te inveni hunc
solidum in terra via. Unde fac carita
tem et predica in vico ne quis perdi
disset. et predicavit abbas. et
nemo inventus est qui perdidisset
solidum illum. Tunc ergo senex dicit
abbati iacobo. Si ergo nemo perdi
dit dabo eum illi fratri. quia sibi de
beo solidum. Et cum venirem ad te
ut mihi solidum prestares et redderem
debitum inveni eum in via. Et admi
ratus est abbas iacobus quomodo cum pul
sus esset pro debito invenisset. et non
statim tulisset eum. Et reddidit
solidum fratri illi. Et hoc erat mira
bile de ipso. quia si veniebat quis
mutuum aliquid petere ab eo. non
per se ipsum dabat. sed dicebat fratri
mutuum postulanti. Vade tolle
tibi tu ipse quod opus habes. et
si renovabat quod mutuum accepis
set. dicebat ei. Repone istud
iterum in loco unde tulisti ea. Si
autem nihil renovabat ille qui mu
tuum acceperat senex nihil ei dicebat.

Quidam vir rogavit ab
batem agathonem ut
acciperet pecuniam in suis
utilitatibus profuturam. Ille acquiescere no
lebat utpote qui opere manuum
suarum esset sibi sufficiens. Et dum
ille persisteret obsecrando ut saltem

q̄ indigētiu͂ necitate accipe͂t. Ren͂
dit senex et dixit. Duplex m̃ ob
p̄briu͂ ē. q͂z tu͂ nō indigeā accipio.
et du͂ aliena tribuo. vana glāz colligo.

Venerunt quidā greciorum
ut darēt elemosinā
ostiarii. et sibi assumpse
runt yeconomos ecclesie ut ondent
eis qui necitate maiorē h̄rent.
Illi aūt duxerunt eos ad quedā
leprosu͂ et dederunt ei. Ille vēo no
lebat accipe dicens. ē. Ecce mo
dicas palmas hēo quas operor
et facio plectas. et ex eis mā
duco panē. Et itm̃ duxerut
eos ad cellā vnius vidue que
erat cu͂ filiabꝫ suis. et cu͂ pul
sāret ostiu͂ cucurrit filia eiꝫ ad ostiu͂
tu͂ nuda. mr̃ aūt eiꝫ abierat
ad q̄dā opus. erat enim candida
tr̃x. Et dabat filie eiꝫ vestime͂
ta et nūmos. Illa aūt noleb͂t
accipe dicēs. venisse mr̃em et
dixisse ei. Confide q͂z voluit deus
et inueni opus qd̓ facia͂ hodie
vn͂ habeamꝰ victu͂ nr̃m. Et cu͂
venisset mr̃ eiꝫ rogabāt eu͂
ut acciperet. et nolebat ē. Ego
hēo procuratorē meu͂ deu͂. et uos
voletis eu͂ tollẽ a me hodie. Illi
aūt cognoscētes fidē eiꝫ glori
ficauerut deu͂.

Venit vir magnꝰ igno
tus portans secu͂ auru͂
in sacco. et rogabat
p̄brm̃ heremi ut erogaret i fr̃es.
Dixit aūt ei p̄br. Non opus
h̄nt fr̃es. Et cu͂ nimis vehemens
eēt. et nō acquiesceret ei posuit
sportā cu͂ solidis in ingressu ecce.
Et dixit p̄br. Qui opus habet
tollat. Et nēo tetigit. Quidā
aūt nec aspexerūt. Et dicit
ei senex. Suscepit deus obla
cionē tuā. vade et da illi͂ pau
peribus. et valde edificatus disces
sit. Obtulit quidā senī pecunias
dicēs. Habeas ad expensas tu
as. q͂z senuisti et infirmꝰ es. e
rat enim leprosus. Hic aūt respondēs
dixit. Tu post. lx. ānos venisti
auferre nutritorē meu͂. Ecce tm̃
p̄ris h̄ns in infirmitate mea
nichil indigui deo p̄uente et
pascēte me. Et n̄ acquieuit accipe.

Narrauerūt senes de q͂
dā ortulano. q͂z labo
rabat. et oēm laborē
suu͂ expendēt in elemosinā. ⁊
tantu͂ sibi retinebat q͂ntu͂ sibi ad
victu͂ sufficeret. postea vēo satha
nas misit in corde eius dicēs col
lige tibi aliq̄ntā pecuniā. ne cu͂
senueris aut egrotaueris opus
h̄eas ad expensas. Et collegit
et impleuit lagenā de nūmis.
Contigit aūt eu͂ infirmari et
putrefieri pedē eiꝫ. et expendit
in medicos qd̓ collegerat et
nichil ei p̄desse potuit. Postea
venit quidā de expertis medicis
et dixit ei. Nisi incideris pedē
tuu͂. totu͂ corpus tuu͂ putresci
et. Et constituerūt ut inciderēt
ei pedē. Illa aūt nocte rediēs
in semetipm̃ et penitentiā agens
de hijs q͂ gesserat ingemuit et
fleuit dicens. Memor esto dn̄e
operum meorū priorū que facie
bā cu͂ labore in orto. et q͂ pau
peribus ministrabā. Et cu͂ hoc
dixisset. astitit angelꝰ dn̄i et
dicit ei. Vbi sunt nūmi quos
collegisti. et ubi ē spes de q͂
tractasti. Tunc intelligēs dixit.
Peccaui dn̄e. ignosce m̃ et ā
modo ulterius hoc nō faciā. Tunc
angelꝰ dn̄i tetigit pedē eius
et sanatus ē statī. Et surgēs

mane abiit in agro operari. Tunc
animatus est medicus et perrexit
in agrum ubi operabatur ille. Venit
ergo medicus secundum constitutum tempus
cum ferramentis ut secaret pedem
et dixit ei. Exiit mane operari.
Et videns eum fodientem in terram glo
rificavit dominum qui ei sanitatem
reddidit.

Frater interrogavit senem
quendam dicens. Vis teneo
mihi duos solidos propter
infirmitatem corporis. Videbat autem
senex cogitationem eius quod vellet
tenere. Dixit. Tene. Et vadens
frater ille in cella sua contendebatur
cogitacionibus dicens. Putas vere
dixit mihi senex an non. Et sur
gens venit ad senem agens peni
tenciam et rogavit dicens. Propter deum dic
mihi veritatem quia affligor cogitatio
nibus meis propter illos duos solidos.
Dixit ei senex. Quia vidi te
voluntatem habere tenendi eos dixi tibi
ut teneas. Verumptamen non est bonum
tenere plus quam opus est corpori. Si
ergo duos solidos retinueris in
ipsis invenietur spes tua. et si
contigerit ut pereant. numquid deus
non cogitat de nobis. Cogitaci
onem ergo nostram iactemus in dominum quoniam
magna ipsi cura est de nobis.

Interrogatus est quidam a fratre
quid faceret ut salvus fieret.
Ille autem exspolians vesti
mentum suum. et accingens lumbos suos
atque extendens manus suas dixit.
Sic debet nudus esse monachus ab
omni materia seculari. et cruci
figere se adversus temptaciones et cer
tamina mundi.

Frater renuncians seculo et
dans que habebat paupe
ribus ~~...~~ retinens autem
in sua custodia pauca venit ad ab
batem anthonium. Quod cum audivisset
senex dixit ei. Si vis monachus fieri
vade in illum vicum et eme carnes
et impone corpori tuo nudo et sic
veni huc. Et cum sic fecisset frater
ille. canes et aves laceraverunt cor
pus eius. Cum pervenisset ad senem
interrogabat eum si fecisset quod dix
erat. Illo autem ostendente corpus
suum laceratum. dixit sanctus antho
nius. Qui renunciant seculo et
adhuc volunt habere pecunias
ecce ita impugnati a demonibus dis
cerpuntur.

Dixit abbas cassianus quod
synclecticus aliquis nomine
renunciasset seculo et
facultates suas dividens pau
peribus aliqua sibi retinuisset
ad proprium usum. nolens perfectam renun
ciacionem humilitatem et communis vite sus
cipere regulam. Ad quem sancte memorie
basilius hoc dixit. Et senatorem
esse desisti. et monachum te non
fecisti.

Frater interrogavit abbatem
serapionem dicens. Dic mihi
unum verbum. Dixit ei senex.
Quid tibi habeo dicere. quia tulisti
ea que erant viduarum et orphano
rum et posuisti ea in fenestra.
Videbat enim eam codicibus plenam.

Erat quidam fratrum philagrius
nomine. hic habitabat
in iherosolimis. et labo
rabat operando ut potuisset sibi
ad panem sufficere. Et dum staret
in platea volens vendere quod ma
nibus suis fuerat operatus. conti
git cuidam cadere sacellum cum so
lidis mille. Et inveniens eum senex
stetit in eodem loco dicens. Necesse est
modo eum qui perdidit huc venire. Et
ecce veniebat qui perdiderat plo
rans et tulit eum seorsum. et tra
didit ei sacellum suum. Quod co

gabat ut arriperet aliquam partem ex eo
sed senex nullatenus acquievit.
Tunc ille cepit clamare et dicere. Ve
nite et videte hominem dei quid facit.
Senex autem occulte fugiens exiit
de civitate ne agnosceret de eo
quod fecerat et honoraret eum. De
paciencia seu fortitu
dine. Septima pars.

Sanctus abbas antho
nius cum sederet aliquando in
heremo. animus eius tedium et confu
sione cogitationum incurrit. et di
cebat ad dominum. Domine volo salvus
fieri. et non permittunt me cogitati
ones mee. Quid faciam in hac tri
bulatione. quomodo salvus ero. Et mo
dicum assurgens cepit foras ire.
Et vidit quendam tamquam seipsum sede
tem atque operantem. deinde surgentem
ab opere et orantem. et iterum sedentem
et plectam de palmis facientem. et
inde rursus ad orationem surgentem.
Erat autem angelus domini missus ad
correptionem et cautelam dandam
anthonio. Et audivit vocem ange
li dicentis. Sic fac et salvus eris.
Ille autem hoc audito magnum gau
dium suscepit atque fiduciam.

Descendit aliquando abbas
macharius de sithi ad
locum qui dicitur therenut
hin. et intravit dormire in monu
mento. ubi erant antiquitus sepulta
corpora paganorum. et traxit unum
corpus sub caput suum tamquam pulvi
narium de sarco. Demones autem
videntes fiduciam invidebant et vo
lentes terrere eum vocabant quasi quandam
mulierem dicentes. Domina illa veni
nobiscum ad balneum. Et alter de
mon tamquam de ipso tamquam ex mortuo re
spondens dixit. Peregrinum quendam habeo
super me et non possum venire.
Senex autem non expavit. sed con
fidens tundebat corpus illud dicens.
Surge et vade si potes. Quod cum
audissent demones. clamaverunt
magna voce dicentes. Vicisti nos.
et fugerunt confusi.

Narraverunt de abbate mi
lesion. quia cum habitaret aliquando
cum duobus discipulis
suis in finibus persarum. exierunt
duo filii imperatoris secundum consue
tudinem in venationem. et mise
runt recia in multo loco per milia
xl. et quodcumque intra recia invenirent
occiderent. Inventus est autem senex
intra recia. Et cum vidissent eum
pilosum et terribilem aspectu admirati
sunt et dixerunt ei. Homo es an
spiritus aliquis. dic nobis. Et dixit
eis. Homo sum peccator. et exivi flere
peccata mea. et adorare ihesum christum
filium dei vivi. Illi autem dixerunt
ei. Non est alius deus nisi sol et
ignis et aqua. ipsos adora et
sacrifica eis. Et ille respondit. Ista
creature sunt et errastis. sed ob
secro vos convertimini et agnoscite
verum deum. qui et ista creavit et
cetera omnia. Illi autem deridentes
dixerunt. Condempnatum et crucifi
xum dicitis esse verum deum. Et re
spondit. Etiam ipsum qui crucifixit pec
catum. et occidit mortem: hunc dico
esse verum deum. Illi autem tunc ipsum
quam fratribus qui cum eo erant in
ferentes tormenta cogebant eos
sacrificare. Et duos quidem fratres
post plurima tormenta decapita
verunt. senem autem diebus multis
torquebant. Postea vero statuerunt
eum in quendam locum. et sagittabant
in ipsum quasi ad signum. unus a dor
so. alius a pectore. Senex autem
dixit eis. Cum sitis concordes in consen
sum unum ut effundatis sangui
nem innocentem. crastino in momento

De paciencia seu fortitudine. Septima pars.

hac hora que modo est sine filiis remanebit mater vestra et privabitur aspectu vestro. et in sagittis quibus sanguinem vestrum innocentem effundetis. Illi autem subsannantes verba tibi exierunt in crastino ut venarentur. et contigit ut evaderet de pharetra eorum unus cervus. et ascenderunt equos et currebant ut comprehenderent eos eum. Cum cum iactassent sagittas post ipsum invicem sibi in corde dederunt. et mortui sunt iuxta verbum quod predixerat senex.

Dixit senex. Si venerit homini temptatio. undique ei multiplicantur tribulationes. et pusillanimis fiet ut murmuret. Et narravit senex ita. Frater quidam erat in loco qui dicitur cellia. et venit super eum temptatio. et si quis eum videbat nec salutare eum volebat neque in cellam recipere. et si opus habebat panem. nemo mutuabat ei. et si de missa veniebat. nemo eum in ecclesiam sicut erat consuetudo ut reficeret invitabat. Venit autem semel de messium per estum. et nec panes habuit in cella sua. Et in his omnibus gratias agebat deo. Videns autem deus patientiam eius abstulit bellum temptationis ab eo. et ecce quidam sancti ostium eius pulsabat trahens camelum onustum panibus ab egipto. Quod cum vidisset frater ille cepit flere dicens. Domine non sum dignus vel modice tribulari. Et cum transisset temptatio tenebant eum fratres in suis cellis. in ecclesia. et repausabat eum.

Senex quidam sedebat in heremo. qui longe habebat aquam a cella sua duo miliaria. Ubi dum semel iret haurire aquam defecit et dixit. Quid necesse est ut hunc laborem patiar. Venio et habito circa aquam hanc. Et cum hoc dixisset conversus est et vidit quendam sequentem se et numerantem vestigia sua. Interrogavit autem eum dicens. Quis es tu. Et ille dixit. Angelus domini sum. et missus sum numerare vestigia tua. et dare tibi mercedem. Quod cum audisset senex. factus est promptior animo forti. et adhuc longius posuit cellam suam ab aqua illa miliaria quinque.

Frater quidam erat in congregatione inquietus. et frequenter movebatur ad iram. Dixit ergo in semetipso. Vado et solus alicubi habito. et cum non habeo cum quo dicam vel audiam. ero quietus. et quiescet a me passio ire. Egrediens ergo manebat in spelunca solus. Uno autem die implevit sibi surisculam aque. et posuit illam in terra. contigit ut subito versaretur. Ille vero implevit secundo. et iterum versata est. Deinde tertio implens posuit eam. et iterum versata est. Qui commotus furore tenuit vasculum ipsum et fregit illud. In se autem reversus cognovit quia ab eodem demone irrisus fuerit illusus. Et dixit. Ecce solus sum et vicit me. revertar ergo in congregationem. quia ubique labore et patientia opus est. et maxime adiutorio dei. Et surgens reversus est in locum suum.

Frater quidam novicius mansit impugnatus cogitationibus suis ut exiret de congregatione fratrum. et cotidie tollebat pelliculam suam in qua iacere solitus erat ut exiret. Et quando fiebat vespera dicebat in

N. Deus curat ... laborem patientie nostre.

N. ubique patientia opus est

Nota modum patiencie

in seipso. Et si tamen hinc discedo. Et
mane dicebat in cogitatione sua. Ex-
torqueamus nobis stare hic hodie
propter dominum. Cum autem implesset nove-
m annos de die in diem ita faciens. abstu-
lit ab eo dominus omnem temptationem eius.

Dixit senex. quia frater quidam
erat aliquando stimulabatur a co-
gitationibus suis per annos
novem ita ut metu non desperaret de
salute sua. et adiudicavit semet-
ipsum dicens. Perdidi animam meam.
et iam quia perdidi vado ad seculum. Et
cum abiret venit ei in via vox
dicens. Temptationes quas per an-
nos sustinuisti corone tibi erant.
nunc ergo revertere in locum tuum et sub-
levabo a te cogitationes tuas. Unde
cognoscatur quia non est bonum despera-
re aliquem propter illas que ei in cogita-
tione veniunt. Hec enim cogita-
tiones magis coronas nobis
providet. si bene eas exercemus.

quod temptationes patienter late tot corone

Senex quidam erat in The-
baida sedens in spelunca.
et habuit quendam discipulum
probatum. Consuetudo autem erat
ut senex vespere doceret discipulum
et commoneret eum que erant anime pro-
futura. Post ammonitionem facie-
bat orationem. et dimittebat eum
dormire. Contigit autem laycos
quosdam religiosos scientes multam
abstinentiam senis venire ad eum.
Et cum consolatus fuisset eos dis-
cesserunt. Et postquam discesserunt.
sedit iterum senex vespere post
missas secundum consuetudinem am-
monens illum fratrem et instruens
eum. Et cum loqueretur gravatus est
sompno. Frater autem sustinebat do-
nec excitaretur senex. et faceret ei secundum
consuetudinem orationem. Cum vero non
evigilaret senex diu sedet discipu-
lus ipse. pulsatus a cogitationibus su-
arum molestia. Cum extorqueret

sibi restitit cogitationi et resedit.
Iterum autem compellebatur sompno et
non abiit. Similiter fecit usque septies
et restitit spiritui suo. Post hec
media nocte transacta evigilavit
senex. et invenit eum assidentem sibi.
et dixit ei. Usque modo non discessis-
ti? Et ille respondit. Non. quia non me
dimisisti pater. Et senex. Et quare
non me excitasti? Et respondit. Non
presumpsi pulsare ne te contribu-
larem. Surgentes autem repleverunt
sinaxim matutinas. Et post matu-
tinarum finem. dimisit senex dis-
cipulum. Cum autem sederet solus.
factus est in excessu mentis. Et ecce
quidam ostendebat ei locum gloriosum
et sedem in eo. et super sedem vii
coronas. Interrogavit autem illum
qui ei hoc ostendebat dicens. Cuius
sunt hec. Et ille dixit. Discipuli
tui. et locum quidem et sedem pro
conversatione sua donavit ei deus.
Has autem vii coronas nocte ista
promeruit. Hoc audiens senex
admiratus est. et tremefactus vo-
cavit discipulum et dixit ei. Dic
michi quid fecisti nocte hac.
Et ille. Ignosce michi pater quia nichil
feci. Senex autem existimans quod
humiliando se non confiteretur. dixit ei.
Crede michi non quiesco nisi dixeris
michi quid fecisti. vel quid cogitasti
hac nocte. Frater autem nichil sibi
conscius. quod egisset non inveniebat
quid diceret. Dicebat autem seni
Ignosce michi pater. nichil feci nisi tantum
hoc. quia compulsus motu cogitatio-
num mearum ut discederem et dor-
mirem septies. sed quia dimissus
a te non fueram. non recessi. Audi-
ens ergo hoc senex statim intellex-
it quia quotiens quis restitit co-
gitationi sue. totiens coronatus a deo

Et fratri quidem nichil horum dicebat cum utilitatibus suis. sed aliis narrauit hec spiritualibus fratribus. ut discamus quia per prauis cogitationibus deus nobis coronas tribuit. Bonum quidem est ut extorqueat sibi ipsi homo in omni tempore deum. Etenim scriptum est regnum celorum vim patitur et violenti diripiunt illud.

Egrotauit aliquando senex quidam qui solitarius habitauit et quia non habuit qui ei seruiret surgebat. et quodcumque inueniebat in cella manducabat. Et cum pertransissent dies ita faciens nemo ueniebat ad uisitationem eius. Transactis autem triginta diebus et nullo ueniente ad eum misit dominus angelum suum qui ministraret ei. Et cum fecisset septem dies. recordati sunt fratres et dixerunt ad inuicem. Eamus et uideamus ne forte infirmetur senex ille. Cum ergo uenissent et pulsassent discessit angelus ab eo. Senex autem deintus clamabat. Discedite hinc fratres. Illi autem leuantes a cardine ostium intuiti sunt [?] et interrogauerunt eum quare clamauerit. Et ille dixit. Quia triginta dies habui laborans in infirmitate mea. et nemo me uisitauit. Et ecce iam septem dies sunt. ex quo dominus angelum suum misit ministrare mihi. Qui cum uenissetis recessit a me. Et hec dicens dormiuit in pace. Fratres autem mirati sunt. et glorificauerunt deum dicentes. quia non derelinquit dominus sperantes in se.

Dicebant de abbate Anastasio quia habuit codicem in membranis ualentem solidos decem et octo. Continebat enim nouum et uetus testamentum. Et positus erat codex ipse in ecclesia ut quicumque uellet de fratribus legeret. Superueniens autem quidam frater peregrinus applicuit ad senem. et ut uidit codicem illum concupiuit illum et furatus est eum et exiuit atque discessit. Senex autem non est secutus post eum ut comprehenderet eum. utpote qui intellexerat quod fecisset. Ille autem pergens in ciuitatem. querebat cui uenderet eum. Et cum uenisset qui uolebat eum comparare. cepit xvi. solidis pretium ipsius postulare. Ille autem uolens eum comparare. dixit. Da mihi prius ut ostendam eum et sic tibi pretium dabo. Dedit ergo illi codicem ad ostendendum. Quem accipiens ille qui emere uolebat [?] attulit eum ad abbatem Anastasium ut probaret si bonus codex esset aut si tantum ualeret. Dicebat enim ei et quantitatem quam uenditor postulabat. Et dixit ei senex. Eme illum quia bonus codex est. et ualet pretium quod dixit tibi. Ille autem ueniens dixit uenditori aliter non sicut audierat a sene dicens. Ecce ostendi eum abbati Anastasio. et dixit mihi quia multum est. et non ualet quantum dixisti. Ille autem hoc audiens dixit. Nichil aliud dixit tibi senex? Et respondit nichil. Tunc dixit ei. Iam nolo uendere codicem istum. compunctus enim uenit ad senem penitentiam agens et rogabat eum ut acciperet suum codicem. Senex autem nolebat recipere eum. Tunc dixit ei frater. quia si non receperis eum non possum securus esse. Et dixit ei senex. Si non potes securus esse quin recipiam eum. ecce recipio eum. Et remansit frater ille apud eum usque ad exitum suum proficiens de paciencia senis.

Interrogauit frater senem dicens. Cogita[?]

tribulaciões patia vincunt et consolacionis serenitas reuertit

cionee mee nutant et tribulor. Et
ille dixit ei. Tu sede in cella tua
et cogitacioēs tue itm venient. Si-
cut enim si asina ligata sit. et pul
lus eius sternat. et currit huc atq
illuc. sȝ aut ad matrem suā reuertit
ubicumq illa erit. Ita et erunt cogita
tioēs eius qui ppt deū tolerabilit'
in cella sua resederit. q2 si modi
cū nutant. sed itm reuertūt ad eū.

Dicebat de ihōe moze de
thebayda. qui fuit dis
cipulq abbatis amoy.
q2 duodecī annos seruiit ī misterio
seruiens seni in infirmitate eius.
et post hec sedebat sup mattā.
Senex vero contristabat p eo. Et
cū multū ꝑ ipo laborasset nūq
dixit. sanus esto. Cū aut iam
moriturus eet. residentibq senibq
loci tenuit eiq manū et dixit
ei. Sanus sis. sanus sis. sanus sis.
Et tradidit eū senibq dicēs. hic
angelq ē et nō hō.

Dicebat de abbe ysidoro
qui erat pbr in sychi. q2
si quis habuisset frēm inf
irmū aut pusillanimē aut iniu
riosū. et volebat eū repellere.
ille dicebat. Adducite eū ad me.
Et apphēdēs eū p manū sua curauit
aīaz fris illius.

Abbas macharius ī egip
to positus inuenit hoīem
qui adduxerat aīal et
rapiebat que hēbat. Ipe vero ut
peregrinus astabat furi et adiuuabat
eū ad aīal carrigandū. et cū oī
quiete dimisit eū dicēs. ī semetipso
Nichil intulimus in hunc mundū.
Deus dedit sicut voluit ipe ita
et factū ē. bndcūs in oībq deus.

Facta aliquando congregacioē
frm in sychy. et voluis-
sent senes pbare abbatē moysen
contempserūt eū dicētes. Ut quid
iste ethyops venit in medio nři.
Ille aūt audiēs tacuit. Cū vero
dimissus fuisset cōuentus dixerūt
ei qui eū nimio se tractauerit
sic et modo nō es turbatus. Et ille
rndit. Turbatus sum et nō sū
locutus.

Dixit abbas ypericius
ymni spūales sint ī
ore tuo. et meditacio
assidua. subleuet podus tepta
cionū superueniētiū tibi. huius
enī rei exemplū manifestū est.
viator sarcina alimonie suis ꝑ
grauatus. qui sendo et respirando
oneris et vie laborē paulatī
minuit. Ite dixit. Oportet
nos aduersus teptacioēs armari
qm̄ modis oībq veniūt. sic et
superueniētibq pbati apparebimus.

Dixit abbas motoes.
Volo aliqd' opus laic
et continuū. q' grue et
q' cito finit'.

Venerūt aliqn latrones
in monasteriū cuiusdā
senis. et dixerūt ad
eū. Omia que in cella tua sunt
tolle venimus. Et ille dixit.
Quantū vobis videt' filii tollite.
Tulerūt g° qdcūq in cella inue
nerūt et abierūt. Obliti sūt
ibi sacellū. qd' erat absconsū.
Senex vero tollēs secutus ē
eos clamās et dicēs. Filii tol
lite qd' obliti estis in cella. Illi
aut admirātes paciētiā senis re
uocauerūt et restituerūt oīa
in cella eiq et pniam egerūt
oībq ad inuicē dicētes. Hic
vere homo dei est.

Fratres quidā venerūt ad se-
nē quēdā senē in deserto
loco sedētē. et īvenerūt
foras ex mōsteriū pascentes pe-
cora et loqntes ūba q̄ nō decebat.
Postq̄ vero viderūt senē. et in-
dicauerūt ei cogitacioēs suas.
et derīsioē eius pficē se sen-
serūt. Dixit ei. Abba quō acqes-
cis tecū hīc puerulos. et nō pa-
cis eis ne lasciviēt. Et dixit se-
nex. Credite mihi fratres. plurimos
dies hēo et quō volo eis pcipe-
re et redarguo metipm dicēs. Ex
parū hoc nō portauēo. quō ma-
iorē temptacionē si pmiserit in-
dūs inferri portare possū. Et
ppterea nichil eis dico. ut fiat
hi consuetudo portādi et tole-
rādi q̄ supuenerint

Narraverūt de sene qdā
q̄ habuerit puerulū
consistentē secū. et videns
eū q̄ faceret opus qd nō expe-
diebat. dixit ei semel. Non fa-
cias hanc rem. Et ille nō obedi-
vit ei. Hoc aut videns senex
abiecit de cogitacioē sua. curā
illi, iactans ppter iudiciū sup
ipm. Puer vero claudit ostiū
celle in qua erāt panes p dies
tres. et dimisit eū ieiunū. et
nō dixit senex. ubi es. aut quid
facis foris. Habebat aut vici-
nū senex. Qui cū agnovisset
q̄ tardaret puer ille. fecit mo-
dicū pulmētū et dabat ei p
parietē. et rogabat ut gustaret.
Et dicebat senex. Quid tardat
ille frater foris. Senex vero dicebat
q̄m ei vacuū faciet serviter.

Senex quidā erat hns
pbatū discipulū. quē
aliqn̄ cōtristatū expulit
foras. Ille vero discipulus exspectabat
sedens foris. Et aperiens ostiū
senex invenit eū. et pniam egit
apud eū senex dicens. Tu es pr
meus. qz humilitas et paciē-
tia vicit pusillanimitatē aīme
mee. Veni intro. Amodo tu se- *q paciēs sapiens et senio ē*
nex et pr. ego eni iunior et
discipulus. q̄m opa tuo supasti
senectutē meā.

Dicebat quidā senū q̄ au-
dierit ab aliqbus sanctis
viris. iuvenes esse qui du-
catū pbeant senibus in vita hāc.
Et narraverūt senes dicentes.
q̄ erat quidā senex ebriosus et
opabat unā mattā in die et
vendebat eā in vicino vico. et
bibebat qd accipiebat de pcio eius.
Postea vero venit ad eū unus fr-
et manebat cū ipso. qui sic opa-
batur unā mattā. Tollebat aut
senex et vendebat. ab utrisq;
mattarū pciū expendebat in vino.
Illi aut tercio afferebat modicū
panē ad cenā. Et cū tercio
faceret usque. nichil locutus est
frater ille. Post hec vero dixit fr
ille in semetipso. Ecce nudus sum
et panē in egestate comedo.
Surgā ergo et discedā hinc. Ite-
rū ergo cogitavit in semetipso. Q̄-
bi habeo ire. Sedeo hic ego
ppter deū. sedeo in hac vita q̄.
Et statim apparuit ei angelus dni
dicens. Nusq̄ discedas. Venie-
mus ergo cras ad te. Et rogavit
frater ille senē illū ipa die. dicens.
Non discedas hinc alicubi. q̄z
venient hodie mei tollere me. Cū
ergo fr̄ fuisset hora qua solebat
senex descendere ad vicū. dixit fr̄i.
Non venient hodie fili. iā enim
tarde est. Et ille dixit ei modis
omnibus q̄ venient. Et dū cū eo

loquetur. Dormivit in pace. Senex autem flebat dicens: Heu me fili, qui multis annis sub negligentia vivo. Tu autem in parvo tempore salvam fecisti animam tuam per patientiam. Et ex illa die factus est senex sobrius et probatus.

[D]icebat de quodam fratre quod seni cuidam magno vicinus erat, qui ingrediebatur et implebat quicquid habebat in cella senex. Videbat autem eum senex et non obiurgabat eum, sed extorquebat sibi plus solito manibus operari dicens: Credo quod opus habeo fratri isto. Et exigebat a se maiorem solito laborem. Et astringebat ventrem suum ut cum indigentia comederet panem suum. Cum autem mori coepisset senex ille, circumsteterunt eum fratres. Et respiciens in eum qui furabatur, dicit ei: Iunge te huc ad me. Et tenuit eum et osculatus est manus eius dicens: Gratias ago manibus istis fratres, quia per ipsas ingredior in regnum caelorum. Ille autem compunctus et paenitentiam agens factus est etiam ipse probatus monachus ex hominibus de actibus magni illius senis.

[N]arravit quidam patrum quia cum essem in Scythi venerunt ibi pauperes in vespere sabbati ut acciperent agapen. Et dormientibus eis erat ibi quidam habens tantummodo mattam unam, cuius medietatem sibi subtermittebat, medietate vero cooperiebatur. Erat enim ibi validum frigus. Et cum exissem ad urinam audivi eum murmurantem et gementem de frigore, et consolabatur semetipsum dicens: Gratias tibi ago domine. Quanti sunt modo divites in custodia qui etiam in ferro sedent, aut pedes habent in ligno constrictos, qui neque urinam suam libere faciunt. Ego autem velut imperator sum extendens pedes meos, et ubi volo ambulo. Haec illo dicente, ego stabam audiens verba eius. Ingrediens quoque narravi fratribus, et audientes multum aedificati sunt.

[S]enex quidam erat qui frequenter aegrotabat. Contigit autem eum uno anno non aegrotare. Cum affligebatur graviter et plorabat dicens: Dereliquit me dominus et non visitavit me.

[F]rater quidam dum sollicitaretur a cogitationibus per tempus ut exiret a monasterio, indicavit hoc patri cuidam abbati. Ille autem dixit ei: Vade et sede in cella tua, et da parieti cellae tuae corpus tuum pro pignore ut non exeas inde. Cogitationem autem tuam dimitte, cogitet quod vult, tantum ne exeas de cella tua corpus tuum. Dixit senex: Cella monachi est caminus ille Babylonis ubi tres pueri dei filium invenerunt. Sed et columpna nubis ex qua deus est locutus Moysi.

[Q]uidam frater interrogavit senem dicens: Quid faciam, quia cogitatio mea non dimittit me vel una hora sedere in cella mea. Et dixit ei senex: Fili, revertere et sede in cella tua et labora manibus tuis et ora incessanter deum, et iacta cogitatum tuum in domino, et nequaquam seducat te exire. Et dicebat quia erat quidam saecularis adolescens habens patrem. Et desiderabat fieri monachus. Et dum multum supplicaret patri suo ut dimitteret eum, continuo non acquiescebat. Postmodum autem rogatus a fidelibus amicis vix acquievit. Et egressus frater ille intravit monasterium. Et factus monachus coepit

omne opus monasterii perfecte perficere
et ieiunare cotidie. Cepit etiam et
biduanas abstinere. sic autem et semel
in ebdomada reficere. Videbat eum
abbas suus et mirabatur et bndi
cebat dominum. Contigit igitur post ali
quod tempus et cepit frater ille supplicare
abbati suo dicens. Rogo te abba
dimittas me et vado in heremum.
Dicit ei abbas. Fili noli hoc cogi
tare. non potes ferre talem la
borem propter temptaciones diaboli et
versucias eius. Et cum contigerit
tibi temptacio non invenies ibi qui te
consoletur a perturbacione inimici
que tibi illata fuerit. Ille autem ce
pit amplius rogare. ut eum per
mitteret abire. Videns autem abbas
eius quod eum retinere non poterat
facta oracione dimisit eum. Postmodum
dicit abbati suo Rogo te abba
ut concedas mihi unum qui ostendat
mihi iter quo pergere debeam. Et or
dinavit cum eo duos monachos
monasterii et abierunt cum eo. Am
bulantibus eis per heremum unum diem
et alterum defecerunt per estum. et pro
icientes se in terram iacebant. et so
porati modice sompno ecce aquila
venit percuciens eos alis suis. Re
cessit paululum et sedit in terra. Et
evigilantes viderunt aquilam et
dixerunt ei. Ecce angelus tuus sur
ge et sequere eum. Et surgens valeque
dicens fratribus sequebatur eam. et
venit usque ad ~~usque~~ stadium ubi
stabat aquila ipsa. Que mox sur
gens vix volavit usque ad unum
stadium. et iterum sedit. Similiter se
quebatur eam ille frater. Et iterum volavit
et sedit non longe. Fecitque e vo
hoc per horas tres. Postmodum
autem dum sequitur eam divertit ipsa a
quila in dexteram partem sequentibus se

et non comparuit. Frater igitur ille nichilominus
sequebatur. Et respiciens vidit tres
arbores palmarum et fontem aque
et speluncam et dixit. Ecce locus
quem preparavit mihi dominus. Et ingressus
cepit sedere in ea. sumens cibum dac
tilorum et de fonte aque bibens
et fecit ibidem annos sex neminem
videns. Et ecce una die venit
ad eum diabolus in similitudine cuius
dam abbatis senioris habens vultum
terribilem. Videns autem frater ille eum ti
muit. Et procidens in oracionem sur
rexit. Et dicit ei diabolus. Oremus
iterum frater. Et surgentes dixit dia
bolus. Quanti temporis habes hic. Et
respondit. Habeo hic sex annos. Dicit
ei diabolus. Ecce te vicinum habui
et non potui agnoscere nisi ante dies
quatuor. quod hic habitares. Et ego
non longe habeo a te monasterium.
Et ecce anni sunt undecim quod de mona
sterio non exivi nisi hodie quod cognovi
quod in vicino habitares. Et co
gitavi mecum dicens Vadam ad ho
minem dei istum. et cum eo conferam
quod potest prodesse saluti anime mee.
Et hoc dico frater quod nichil proficimus
sedentes in cellis nostris quia
corpus et sanguinem christi non per
cipimus. et timeo ne efficiamur
extranei ab eo si nos ab hoc mis
terio elongaverimus. Sed dico tibi
frater. Ecce hinc tribus miliaribus est
monasterium habens presbiterum. Eamus
igitur dominico die aut post duas eb
domadas. et accipiamus corpus et
sanguinem christi. et revertamur ad cel
las nostras. placuit fratri illi sua
sio diabolica. et veniente dominica
die. ecce diabolus venit et dicit
ei. Veniamus quia hora est. Et
exeuntes perrexerunt ad predictum
monasterium ubi ille presbiter erat

tentacio diaboli [illegible]
exire [illegible] a solitudine
sua cella

Et ingressi in cellam inseruit se i
oratione. Et exurgens ab oratione frater
ille respiciens non invenit illum qui
eum adduxerat cum ibi. Et dixit. V
bi putas preterit. Sicut ad que nominum
ambulavit. Et dum diu sustinuisset.
non venit. Postmodum exiens // aut
foras requirebat eum. Et cum non
repperisset. dixit ad fratres loci illius
interrogans eos. Ubi est abbas ille
senex. qui mecum in cellam ingressus
est. Et dicunt ei. Nos neminem
vidimus nisi te tantum. Tunc cognovit
frater ille quod demon fuisset. Et dixit.
Vide cum qua argucia eiecit me
diabolus de cella mea. sed tamen non
me penitet quod ad opus bonum
veni pro proprio corpore et sanguine
christi. et sic reversus in domum meam.
Et post missas volens reverti
tenuit eum abbas monasterii dicens.
Nisi refeceris non dimittemus te.
Et cum percepisset cibum. et regredi
vellet in cellam suam. ecce iterum dia
bolus venit in similitudine cuiusdam
iuvenis secularis. et cepit eum
respicere a summo capite usque ad
pedes et dicere. Ipse est iste. non
est hic. Et cepit eum considera
re. Et dixit ei frater. Quid sic re
spicis. At ille ait. Puto non
me cognoscis. Cum post tantum
tempus quo me non cognoscere. E
go sum vicinus patris tui filius
illius. Quod sic est pater tuus dis
sic. et mater tua et nomen non ha
buit. Et tu sic non vocaris.
Et mancipia illa. et illa sic non
sunt dicta. Mater vero tua et soror
ante tres annos mortue sunt.
Pater autem tuus modo defunctus est.
et te fecit heredem dicens. Cui
heredem dimittere substanciam meam nisi
filio meo viro sancto qui reliquit

seculum et abiit post deum. Ipsi dimit
to omnia bona mea. Quo autem quis timens
dominum et sciat ubi est dicat ut veni
ens distrahat et eroget ea pau
peribus pro anima mea et sua. Et per
reverunt multi querentes te et minime
invenerunt. Ego autem veniens ex
occasione aput quendam opus tuum cog
novi te. Unde non facias moras.
sed veni et vende omnia. et fac
secundum voluntatem patris tui. Respon
dens frater dixit. Scio non me habeo reve
ti ad seculum. Dicit ei diabolus. Si
non veneris. et deperierit substancia illa.
In conspectu dei tu eris inde reddes
racionem. Quid enim mali tibi dico
ut venias et eroges pauperibus
et egenis quo bonis dispensator
ut non a meretricibus et male viven
tibus exercet quod pauperibus di
missum est. Aut quid onerosum est
ut venias et facias elemosinas
secundum voluntatem patris tui pro anima
sua et revertaris in cellam tuam.
Quid multa. Suadens fratrem
deposuit in seculum. et veniens
cum eo usque ad civitatem reliquit eum.
Voluit autem frater ille ingredi in
domum patris sui tamquam iam defuncto
eo. et ecce ipse pater eius vivus e
grediebatur. Et videns eum non
cognovit. et ait ad eum. Quis
es tu. Ille vero turbatus nichil
poterat respondere. Et cepit eum inter
tus ubi est pater eius interrogare unde
esset. Tunc confusus dicit ei. Ego
sum filius tuus. Et ait illi. Ut
quid reversus es. Qui erubescens
dicere quod verum erat dixit. Caritas
tua fecit me reverti quia desidera
bam te videre. Et remansit ibi. Et
post aliquantum tempus venit in fornica
cionem. et multis suppliciis af
flictus a patre suo. infelix ille...

ipse non egit penitentiam. sed remansit
in seculo. Ideoque dico fratres quia
monachus numquam debet cuiusquam suasu
ab aliquo egredi de cella sua.

Dixit sancta Syncletica.
Qui in seculo isto aliqua
crimina commiserunt. eciam
nolentes mittuntur in carcerem. Et
nos ergo propter peccata nostra redigamus
nosmetipsos in custodiam. ut vo
luntaria mentis nostre vindicta futu
ras a nobis penas amoveat.
Si ieiunas. non tibi invenias
occasiones dicendi. quia ieiunio ex
tenuatus egritudinem incurri.
Quoniam et qui non ieiunant sepe eg
ritudines incurrunt. Inchoasti aliquid
boni. ne revocaveris propter impedimen
ta inimici. Quoniam ipse inimicus
per pacienciam tuam destruitur. Et hi
qui navigare ceperunt. primo sus
pendentes vela prosperum ventum inve
niunt. postea autem contrarius eis ven
tus occurrit. Sed naute non mox
propter incursum contrarii venti aut exo
nerant aut deserunt navim. sed
paululum sustinentes aut pug
nantes adversus procellam iterum
rectum cursum inveniunt. Ita ergo
et nos contrarium spiritum incurrentes cru
cem pro velo erigamus. et sine peri
culo seculi istius navigium expli
cemus.

Dixit quidam frater abbati
Arsenio. Quid facio.
quia affligunt me cogitati
ones mee. dicentes. Non potes ieiunare
neque laborare vel infirmos
visitare. quia hoc mereris. Videns
autem senex diabolicas immissi
ones dixit ei. Vade et man
duca et bibe. et dormi. tan
tummodo de cella tua ne exeas sci
ens quia perseverancia celle perducit
monachum in ordinem suum. Qui cum
fecisset tres dies extenuatus est
et inveniens paucas palmas fecit
eas. et iterum in crastino cepit
plectere facere ex hiis. Qui cum esu
riret. dixit intra se. Ecce alie
pauce sunt palmule explico eas
et manduco. Et cum expendisset
eas. iterum dixit. lego parum. et sic
manduco. Et cum legisset dixit.
dico aliquos psalmos. et iam se
curus manduco. Et ita paulatim
proficiebat deo cooperante donec
veniret ad ordinem suum. Et cum ac
cepisset fiduciam adversus malas
cogitaciones vincebat eas.

Dicebant de abbate theodo
ro et abbate lucio loco a
lexandrie. quia fecerunt quin
quaginta annos seducentes animas
suas ac dicentes. Transacta hie
me isto migrabimus hinc. Et iterum
cum fiebat estus dicebant. quia
transacto estu discedimus hinc.
et ita fecerunt toto tempore semper remini
scendi patres.

Venit aliquando abbas macha
rius maior ad abbatem
athonium in monte. et cum
pulsaret ad ostium exivit ad eum
et dixit ei. Tu quis es. Et ille
ait. Ego sum macharius. Et clau
dens ostium intravit et dimisit eum
foris. Et cum vidisset postea
pacienciam eius aperuit ei. et gau
dens dicebat ei. Multo tempore
ex quo te desiderabam audiens de
te. Et exhibens ei hospitalita
tem refecit eum. Erat enim fessus
de multo labore. Vespere autem
facto. infudit sibi abbas athonius
modicas palmas. Et dixit ei
abbas macharius. Da mihi ut ego

infimā quod operer. Ille aut dixit
ei. Sto hoc plus. Et faciebat fiscu
culū maiorē infudit eū. Et sede
tes sero et colloquētes de utilita
te aīarū faciebat plectā. et ipsa
plecta per fenestrā descendebat
in speluncā. Et ingrediens mane
abbas anthonius vidit collacionē
plectarū abbatis macharii et
āimiratus ē. Et osculatus manus
eius dicebat. Multa virtus de
manibus istis egreditur.

Abbas amō de loco ni
trie venit ad abbatē
āthoniū. et dixit ei.
Video quia ego maiorē laborē
quam tu sustineo. Et quō nomē
tuū magnificatū ē in oībus sup
me. Et dixit ei abbas athonius.
Quoniam ego diligo deū plus quam tu.

Annuerūt aliqui quam phi
quidā aliqui voluerūt
pbare mōchos. Et ve
nit unus mōchus tūsilicus stola in
dutus. et vestitus bn. Et dixerūt
phi. Tu veni huc. Ille vero in
dignatus cū murmure aggressus ē
eos. et ptransijt. Et veniens alt
unus mōchus vir magnus libicus
gnē. et ipsi dixerūt. Tu mōche
male senex veni huc. Ille vero
cursim venit. Et cepit ei ala
pas dare. Ille aut conuertit et
aliā maxillā. Stati aut phi
surrexerūt. et adorauerūt eū
dicētes. Vere ecce mōchus. Et
fecerūt sedē in medio sui. et
fecerūt interrogauerūt eū dicē
tes. Quid ē quod plus faciatis de
nobis in solitudine istā. Ieiu
natis et nos ieiunamus. castig
gatis corpa vrā. et nos casti
gamus. sed quicquid facitis. etiā et
nos facimus. Quid ergo plus
faciatis a nobis sedentes in hēmo. Re
spondit ei senex. In gratia dei sperāus
et mētē nrām custodimus. Et illi
dixerūt. Nos hoc custodire non
possumus. Et edificati dimiserūt eū.

Paysius frater abbatis pas
toris huit affectionē cū quo
dā mōcho extra cellā suā.
Abbas aut pastor nolebat hoc.
Qui consurgens fugit ad abbatē
āmona et dicit ei. Frater meus pay
sius habz cū quibusdā affectū quod
ego nō libēter fero. Dicit ei ab
bas āmonas. Abba pastor ad
huc vivis. Vade et sede in cel
la tua. et pone in corde tuo quia
iā ānū habeas in sepulchro.

Frater interrogauit agatho
nē abbatē dicens. Mā
datū mihi venit. et est
molestus quibus in loco ubi ē ipsum
mādatū. Volo quidē propter mādatū
pgere illuc. et paueo bellū. Di
cit ei senex. Sic erat aghaton
in mādatū et vincebat bellū.

Dixit abbas besarion
quia quadraginta noctes ad
nium inaneo sint spinas
istas et nō dormiui.

Dicebat de bte memorie
virgine sara quam sup aluē
ū fluuis sexaginta ānos
habitauerit. et nūquā inclinata ē
ut flumē ipm aspiceret.

Venerūt quidā frēs
in hēmo ad senē quēdā
magnū. et dixerūt ei.
Quō tolerabiliter hic abba. et
sustines laborē huc. Et dixit
eis senex. Totus labor tpis mei
quē hic sustineo. nō ē ydoneus
coparari ad unū diē tormētorū
quē pparati sunt in futuro seclo peccātibus.

p[ri]ma vera / in granss / rodicae / in spatio / ... / in inferno

Frater interrogavit senem dicens. Quid faciam pater. quia nichil operor monachale. sed in negligencia quadam sum manducans et dormiens. et insuper cogitacionibus et multa perturbacione sum transiens ab opere ad opus. et a cogitacionibus ad cogitaciones. Dixit autem ei senex. Tu sede in cella tua. et fac quod potes sine perturbacione. Ita enim ego parvum quod tu modo facis. sicut quando abbas anthonius magna et plurima faciebat in heremo. Credo enim in deo. quia quicumque sedet in cella propter nomen eius. et custodit conscienciam suam. invenietur et ipse in anthonii loco.

Frater interrogavit senem quendam dicens. Si in aliquo loco nata michi fuerit tribulacio. et non habeo cum quo committam. et indicem ei passionem animi mei. quid faciam? Dicit ei senex. Credo in deo. quia mittet graciam suam. ipse est tibi consolacio. si in veritate eum rogaveris. Et addidit senex dicens. Audivi quod in sychi tale aliquid factum. Erat ibi qui sustinebat temptaciones. et non habens fiduciam in aliquo cui confiteretur parabat servo melotem suam ut discederet. Et ecce nocte ipsa apparuit ei gracia dei in specie virginis et rogabat eum dicens. Nusquam vadas sed sede hic. Nichil enim mali fit ex hiis que audisti. Qui credens verbis eius sedit. et statim sanatum est cor ipsius.

Dixit abbas pastor de abbate Iohanne brevi statura quia rogavit deum ut auferret omnes passiones ab eo. et effectus est securus. et veniens dixit cuidam seni Video me quietum et nullam habentem pugnam. Et dixit ei senex. Vade roga deum ut iubeat in te moveri pugnam. quia pugnando proficit anima. Et cum redisset in eo pugna. ulterius non oravit ut auferretur ab eo pugna. sed dicebat. Domine da michi toleranciam sustinendi has pugnas.

Dixit quoque supra abbas pastor. quia abbas ysidorus presbiter de sychi allocutus sit aliquando plebem fratrum dicens. Fratres nunquid non ad laborandum venimus in locum istum? et modo video. quia nullus labor hic est. Ego igitur tollens pellem meam vado ubi est labor et invenio.

Frater quidam incidens in temptacionem tribulando perdidit regulam monachi. Et cum iterum vellet observare regularis sibi dare principium. a tribulacione impediebatur. et dicebat in semetipso. Quando me habeo ita invenire sicut aliquando eram? et deficiens animo non prevalebat vel opus monachi incipere. Veniens autem ad quendam senem narravit ei que agebantur circa eum. Senex autem audiens ea de quibus affligebatur. adhibuit ei tale exemplum dicens. Homo quidam habuit possessionem. et de negligencia eius in sentes redacta est. et repleta est tribulis et spinis. Visum est autem ei postea ut excoleret eam. et dixit filio suo. Vade et purga agros possessionis illius. Et venit filius ut purgaret. Cum autem respexisset vidit multitudinem tribulorum et spinarum increvisse. Et deficiens animo dixit in semetipso. Quando hec ego

Abbas fratres plus petit tribulaciones et magis in se proficit.

custodire cor et conscienciam suam propter Christum

parabola

hec oīa ꝑdidīe? Et iacens se
in trā cepit dormire. hoc aūt fec[it]
multis diebꝫ. Post hec venit p̄r
eius ut videret quid faceret. et in
uenit eū nichil opatū. Et dixit
ei. Quare usq; mō nichil fecisti?
Et dixit iuuenis ille p̄ri suo. Cum
ut veniebā opari p̄r et vidis
sem multitudinē hanc tribulorū
et spinarū renouabatur ab assūp
tione laboris. et tribulacione
ꝓiciebā me in trā et dormiebā.
Tūc dixit ei p̄r suus. Fili ad me
surā latitudinis qua iacens trā
occupas ꝑ dies singulos opare.
et ita paulatī ꝓficiet opus tuū.
et tu pusillanimis nō efficieris.
Qd' cū audisset iuuenis. fecit sic.
et in puo tpe purgata ē et ex
culta possessio. Ita ergo et tu fr[ater]
paulatī opare et nō deficies
et deus ꝑ gratiā suā restituet
te iterū priori ordini tuo. Hoc au
dito fr̄ ille abiit. et cū omī pa
ciencia sedens faciebat sicut
doctus erat a sene. Et sic inue
nies requiē ꝓmouebat ꝑ d'o grā.

[margin: sentencie / conversacio / [illegible]]

[margin: Ait: de gla inani]

Q uendā senē rogabat
fr̄s ut quiesceret a g̃ui
labore. Ille aūt rn̄dit.
Credite m̄ o filii. qr abrahā pei
tebat cū videret magna et p̄cla
ra dona dei. cur nō fuerit am
plius deceptus.

D icebat patres. Si t[ibi]
contigerit temptacio in
loco in quo habitas. nō
deseras locū in tpe temptacionis.
Quia si deserueris quocūq; p̄rexe
ris. ante te inuenis qd' fugiebas.
Sed paciens esto. donec ptranseat
ne discessio tua alius scandalū
faciat. ne forte alius qui circa ipm̄
locū habitat tribulacione ingerat
discessio tua

[margin: in tribulacione ꝑsistendū nec mutandus locus]

D ixit quidā senex. Si
occupauit te infirmi
tas corporis noli pusilla
nimis fieri. qr si te dn̄s deus
corpe voluit debile fieri? quis es
tu ut moleste accipias. Nonne
ipe p̄ms cogitat de oībus? Nu
quid sine ipo viues? Paciens
ergo sustine et roga eū ut donet
tibi que te expediunt. hoc est
ut qd' voluntas eius ē facias.
et sede cū paciā. mādūcans
qd' hēs in caritate

Q uidā videns quēdā
religiosū portātem
mortuū in lecto. dixit ei.
Mortuos portas. vade viuen
tes porta.

De eo qui nichil comedit
fici dedit. [illegible]

F rater quidā int
rogauit abbatem
theodorū dicens.
Vis aliquantis diebꝫ nō mādūco
panē. Et dixit senex. Bn̄ fa
cis. quia et ego sic feci. Et dixit
ei fr̄. Volo portare modiū
ciceris ad pistrinū et facere inde
farinā. Et dixit ei abbas theo
dorus. Jā si ad pistrinū vadis
fac tibi panē. et quid opus
est ista adiectio

A lius frater interogauit
eūdē abbatē theodorū
et cepit loqui. et et
querebat de rebus quas necdū
fuerat opatus. Et dixit ei senex.
Adhuc tibi nec nauī inuenisti
nec vasa tua in ea posuisti. nec
nauigare cepisti. et iā in illā
ciuitatē ubi disponis ꝓuenisti.

cum glorie plus operatus fuis vem de quo mecum asseruit tui ex ipsa re loquentem.

Audivit aliquando iudex provincie de abbate moyse et perrexit in sychen ut videret eum. Et minavit fratrem de adventu eius. Et surrexit ut fugeret in paludem. Et occurrit ei ille iudex cum suis et interrogavit eum dicens. Dic nobis senex. Ubi est cella abbatis moysi? Et dicit eis. Quid vultis eum inquirere? homo fatuus est et hereticus. Et veniens iudex ad ecclesiam. dixit clericis. Ego audiens de abbate moyse. veni ut viderem eum. et ecce occurrit nobis senex pergens in egyptum. Et interrogavimus eum. Ubi est cella abbatis moysi? Et dixit nobis. Quid eum queritis. fatuus est et hereticus. Audientes autem clerici contristati sunt dicentes. Qualis erat senior ille qui hec locutus est de sancto homine ad nos. Et illi dixerunt. Senex vetustissimis vestibus utens longus et niger. Et illi dixerunt. Ipse est abbas moyses. Et quia noluit videri a vobis. ideo hec vobis ipse de se dicit. Et multum edificatus iudex discessit.

Abbas nestor maior ambulabat in heremo cum aliquo fratre. Et videntes draconem fugerunt. Et dicit frater ille. Et tu pater times? Respondens senex dixit. Non timeo fili imo sed expedit quod draconem fugi. quoniam non haberem effugere spiritum vaneglorie.

Frater quidam abstinens a cibis. et non manducans panem. venit ad quendam senem. Oportuit autem et illuc eam alii supervenerant peregrini. et fecit modicum pulmentum propter eos. Et cum sedisset manducare. ille abstinens posuit sibi solum ciceris infusum. et manducabat. Et cum surrexissent a mensa. tulit eum senex secreto et dixit ei. Frater si veneris ad aliquem non ostendas illi conversationem tuam. Si autem conversationem tuam tenere vis. sede in cella tua et nusquam exeas. Ille autem acquiescens verbis senis. fratribus est quibus in id quod cum fratribus convenisset.

Audivit aliquando abbas antonius de quodam iuvene monacho quod signum quoddam huiusmodi fecerit in via. id est cum vidisset quosdam senes iter agentes et laborantes in ambulando onagris iussit ut venirent et portarent eos donec pervenirent ad se. Illi autem senes indicaverunt hoc abbati anthonio. Dixit autem abbas anthonius. Videtur mihi monachus iste similis esse navi onuste omnibus bonis. de qua incertum est utrum possit pervenire ad portum. Et post aliquantum temporis cepit abbas anthonius flere et trahere sibi capillos et lugere. Quod cum vidissent discipuli eius dicunt ei. Quid ploras abba? Et dixit eis senex. Magna columpna ecclesie cecidit modo. Dicebat autem hoc de monacho illo iuvene. Et adiecit dicens. Venite ambulate ad eum. et videte quod factum est. Pergentes ergo discipuli eius. et invenerunt monachum illum super mattam sedentem et flentem peccatum quod fecerat. Videns autem discipulos senis ait eis. Dicite seni ut obsecret deum ut decem tantum dierum det michi inducias. et satisfaciam me spero. quia infra

quinque diebus defunctus est.

Venit aliquando iudex provincie videre abbatem Symeonem. Et ille tulit lorum quo cingebat et ascendit in arborem palme ut purgaret eam. Illi autem venientes dixerunt ei: Ubi est senex qui hic in solitudine habitat? Ille autem respondit: Non est solitarius hic aliquis. Et cum hoc dixisset, discessit iudex.

Alia item vice alius iudex venit videre eum. Et precedentes clerici dixerunt ei: Abba paratus esto, quia iudex audiens de te venit ut benedicatur a te. Et ille ait: Ego me etiam preparabo. Et cooperiens se saccum suum et tollens in manu sua panem et caseum sedit in ingressu celle sue et cepit manducare. Veniens ergo iudex cum officio suo et videntes eum despexerunt eum dicentes: Hic est monachus solitarius de quo talia audiebamus? Et statim recesserunt et reversi sunt ad se.

Eulogius quidam nomine discipulus fuit sancti Iohannis archiepiscopi. Qui eulogius presbiter erat et abstinens atque ieiunans vigil[biduanas] levando, aliquando etiam et usque ad ebdomadam trahebat ieiunium, panem tantum modicum comedens et sal. Et pro hoc laudabatur ab omnibus. Qui venit ad abbatem Pauceforum credens se aliquam duriorem continentiam invenire apud eum. Et suscipiens eum senex cum gaudio, quod habuit fecit ei cum caritate parari. Dixerunt autem discipuli eulogii: Non comedit presbiter nisi panem et sal. Abbas autem Ioseph tacitus manducabat. Qui cum fecisset tres dies non audierunt eos psallentes aut orantes. Occultum enim erat opus illorum. Et exierunt nichil edificati. Deo autem dispensante facta est caligo, et errantes de via reversi sunt ad senem. Et priusquam pulsarent ostium audierunt eos psallentes. Et cum expectasset diu ut audiret postea pulsaverunt. Et suscepit eos senex iterum cum gaudio. Hii autem qui cum eulogio erant propter cauma tulerunt situlam et dederunt ei bibere. Erat autem aqua permixta de mari et flumine et non potuit bibere. Qui cum hec in animo suo cogitaret, cepit rogare senem ut diceret institutionem eius dicens: Quid est hoc abba quia primum non psallebatis, sed nunc cepistis postea quam nos sumus egressi? Et quia aquam volui bibere et inveni eam salsam. Dixit ei senex: Frater aliquis fatuus instituit per errorem aquam marinam. Eulogius vero rogabat senem volens agnoscere veritatem. Et dixit ei senex: Parvus ille calix ad vinum est quod caritatis providet. Hec est autem aqua quam assidue fratres bibunt. Et hiis verbis docuit eum habere discretionem cogitationum et abscidit ea omnia humanitus moventia mentem eius. Et factus est [illegible] manducans de ceteris omnia que apposita fuissent ei. Didicit enim ipse in secreto operari. Et dixit senem: Pro certo in veritate sunt opera vestra.

1 Laudatus est quidam frater a monachis apud abbatem Anthonium. Ille autem

cū venisset ad eū, teptauit si por
tauit iniuriā. Et cū cognouisset
q nō posset ferre, dixit ei. Sicut
est domus dnī que a foris quidē
ornata ē, de retro uero a latroni
bus expoliata.

Dixit abbas cassyanus
q venit fr quidā ad
abbatē serapionē et
hortabatur eū senex ut sedm mo
rem orōnē faceret. Ille aut di
cens se pctōrē et ipius monachi
habitu indignū nō acquiescebat.
Voluit aut pedes eius lauare
et eisdē iterū ubis usus nulla
tenus acquieuit. Fecit aut illū gus
tare. Et cū gustaret, cepit se
nex in caritate monē eū dicens
Fili si vis pficē pmane in cella
tua et attende tibi ipi, et fac
opa manuū tuarū. Non eni tibi
pcede expedit qm tu sedē i cella
tua. Ille aut hec audiens ita ex
acerbatus ē et vultū mutauit ut
nec latere posset senē. Dixit
ei abbas serapion. Usq modo
dicebas peccatorē te et accusans
teipm tamq indignus sis viuē. et
q te in caritate cōmonui ita
exacerbare debuisti. Si eni
vis vere humilis ee. que tibi
ab alio imponunt disce portare
humiliter et nō odiosa uerba
effundē tibi ipi. Hec audiens
fr penitentiā egit corā sene
et multū pficiens discessit.

Frater interrogauit abba
tem moysen dicens.
Si abiero in loco aliquo
manē. quō vis ut agā ibi. Di
xit ei senex. Si habitaueris in loco
aliquo ne velis tibi illuc nomē
facē de aliqua re. dicēdo. aut
nō venio in conuentu frm. aut nō
manduco hoc ul illud. Hec eni no
mē tibi vanū faciunt. sed postea
importunitatē patieris. qm hoi
nes ubi hec audierint ibi currēt.

Dicebat de abbate arse
nio et de abbate theo
doro de ferme. q sup
oēs gloriā humana odio haberet.
Abbas qdē arsenius nō cito occurre
bat alicui. abbas vero theodorus occur
rebat quidē. sed velud gladius.

Quidā senex dixit. Fuge
hoies aut fugiens a'
irridens mundū et hoies
qui in mūdo sunt. stultū te met
ipm in pluribus facito.

Venit in unius conuersati
onibus sue abbas euagrius
ad quendā senē et dixit ei.
Dic michi abba sermonē quo
saluus fiam. Ille aut dixit ei. Si
vis saluari. qn ad aliquē vadis
nō prius loquaris. antequam te ille
inquirit. Euagrius aut compunc
tus in hoc sermone pniam e
git in corde spu eius et satisfeciat
ei dicens. Crede michi abba mul
tos codices legi et talē erudici
onē nunquam inueni. Et multū p
ficiens exiit.

Dixit abbas agatho. Iu
cundas si mortuos sus
citet nō placet deo pp
iracūdia sua.

Accepit quidā vena
tionē faciens in silua
agreste siue aialium. et
vidit abbatē anthonium gaudētē
cū fratribus et displicuit ei. Vo
lens aut senex ondē ei qz opor
tet aliqn condescendē fratribus dic
ei. pone sagittā in arcū tuū

qm mala iracundia

festiua leuitate interpone ... gladius ...

et trahe. et traxit. Et rursus
dicit ei. Adhuc trahe. Et dicit ei
venator. Si sup̄ mensurā traxe
ro frangit̄ arcus. Dicit ei abbas
anthonius. Ita ē et in ope dei. et
si sup̄ mensurā tenderim̄ fr̄es. cito
deficiūt. Expedit ḡ. et una ho
ra relaxare rigorē eorū. Hec
aūt audiēs venator compūctus
ē. et multū p̄ficiēs in sermōē
senis discessit. Et fr̄es cōfir
mati rauīsi sūt ad locū suū.

Interrogauit abbas ioseph
abbatē pastorē dicens.
Dic michi quō monachus fiam.
Et dicit ei senex. Si uis requiē
inuenire et in hoc seculo et ī
futō. in oī cā dic. Quis sū ego.
et nō iudices quēq̄.

Contigit aliū fr̄i helye temp
tatio. et expulsus inde a
biit in mōtē ad abbatē anthōm̄.
Et cū mansisset aliq̄nti tp̄is a
pud eū remisit eū ad congre
gacionē vn̄ exierat. Illi aūt
videntes eū iterū expulerūt.
qui sili. perrexit ad abbatē an
thoniū dicens. Noluerūt me
recipe p̄r. Misit ḡ. ad eos se
nex dicit dicens. Nauis naufra
gīū p̄tulit in pelago. et p̄di
dit oīa q̄d portabat. et cum
labore vacua nauis pducta
ē ad t̄rā. vos aūt liberatā na
uē in t̄ra uultis submḡe. Illi
aūt cognoscētes q̄ eū abbas
anthonius remisit statī suscepe
rūt eū.

Dixit senex. Humana p̄uidē
cia oēm pinguedinem
hominis amputat. et r̄linq̄t eū.

Venit aliq̄n fr̄ Clericum
quidā ad abbatē theodo
rū de firme. et fecit tres dies
rogans eū ut audiret ab eo ser
monē. Ille aūt nō r̄ndit ei. Et
egressus est tristis. Dicit ḡ ei
discipulus suus. Abba quare ei nō
es locutus. Et ecce egressus ē tristis.
Et dixit senex. Crede michi q̄
non dicebā ei sermonē q̄m ne
gociatorē ē. et aliēnis uerbis uult
glari.

Dixit abbas pastor. Doce cor
tuū seruare que docet a
hos lingua tua. Dixit itm̄ quia
hoīes ad loq̄ndū p̄fci videri no
lūt. et in opando id q̄d loquūt
inuiores sūnt.

Venit aliq̄n abbas adelphius
qui fuit ep̄c in lopoleos
ad abbatē sysoi in mōte abbatis
anthonii. Et q̄n discessurꝰ erāt
fecit eū gustare mane. erat
enī ieiunium. Et cū ponerent
mensā ecce fr̄es pulsauerūt.
Dixit aūt senex discipulo suo.
Da eis modicūs supulas quā
quā de labore sūt. Et dicit
ei abbas adelphius. Dimitte
interī ne dicant q̄ abbas sy
sois mane comedit. Et inten
dit in eū senex et dixit fr̄i.
vade tu da eis. Cū ḡ vidissent
pultes dixerūt. Ne p̄egrinos
aliquos h̄etis. p̄ut habet ne
senex vobiscū comedit. Et dix
it fr̄ etiā. Cepit ḡ contris
tari et dicē. Ignoscat uobis
deus quia senē p̄misistis ista
hora manducare. Qui r̄ndit.
Aut ne scitis q̄ plimos dies
laboratur̄ ē. Audiēs hec ep̄c
cepit corā sene p̄niam age
dicens. Ignosce michi abba
q̄ ego quidē hūanū aliq̄d co
gitaui. tu aūt q̄d dei ē fecisti.

Et dicit ei abbas Sisoes: Si sic deus glorificavit homines, gloria hominis magis.

De non iudicando. Capitulum ~~capitulum primum~~ nona pars.

Quidam prior peccaverat et eum iussit presbiter exire de ecclesia. Surrexerit autem abbas Besarion et exiit cum eo dicens: Et ego peccator sum.

Venit abbas Ysaac de Thebaida in congregationem fratrum et vidit quendam de fratribus culpabilem et adiudicavit eum. Cum autem exisset ad heremum venit angelus domini et stetit ante ostium celle eius dicens: Non te permitto intrare. Ille autem rogabat dicens: Que est causa? Et respondens angelus dixit: Deus me misit ut dicerem tibi: Ubi iubes ut mittam fratrem illum culpabilem quem adiudicasti? Et statim abbas Ysaac penitentiam egit dicens: Peccavi, ignosce michi. Et dixit angelus: Surge, ignovit tibi deus. Sed custodi de cetero ne adiudices quemquam priusquam deus adiudicet eum.

Frater aliquando in Scythi inventus est culpabilis et fecerunt seniores conventum et miserunt ad abbatem Moysen ut veniret. Ille autem venire noluit. Et misit ad eum presbiter dicens: Veni quia plebs fratrum te expectat. Ille surgens venit. Tollens autem sportam vetustam implevit eam arena et portavit. Illi vero exierunt obviam ei dicentes: Quid est hoc pater? Dixit autem eis senex: Peccata mea sunt post me currentia et non video ea, et veni hodie ego aliena iudicare peccata. Illi autem audientes nichil locuti sunt fratri sed ignoverunt ei.

Interrogavit quidam frater abbatem Pastorem dicens: Si videro culpam fratris mei bonum est celare eam? Dicit ei senex: Quacumque hora tegimus peccatum fratris nostri, tegit eam deus nostra. Et quacumque hora prodimus culpas fratrum et deus nostras similiter prodet.

Offendit aliquando frater in congregatione. Erat autem in ipsis locis quidam solitarius qui iam longo tempore foris non exibat. Veniens autem abbas de congregatione illa ad eum indicavit ei de illo fratre qui offenderat. Et ille dixit: Expellite eum. Expulsus autem frater de congregatione abiit et misit se in fossatum et flebat ibi. Contigit autem aliquando ut fratres euntes ad abbatem Pastorem audirent eum in fossatum plorantem. Qui descendentes ad eum invenerunt eum in magno dolore constitutum et rogaverunt eum ut iret ad illum senem solitarium et non acquievit dicens: In hoc loco moriar ego. Venientes ad abbatem Pastorem narraverunt ei de eo. Et rogavit eos ut irent ad eum dicentes: Abbas Pastor vocat te ad se. Cum autem ei dixissent, perrexit ad eum. Et videns eum senex afflictum surrexit et osculatus est eum. Et adgaudens ei rogavit eum ut sumeret cibum. Misit autem pastor abbas unum de fratribus suis ad illum solitarium dicens: Audiens de te multis annis sum quod te videre desidero, et propter pigritiam amborum non potuimus nos invicem videre. Modo gratias deo volente et

Si tegimus aliorum peccata deus nostra tegit.

Ysaac et alios iudicaret ...

De non iudicando capitulum primum nona pars

occasione fratrum fatigate usque huc
ut nos videre possimus. Erat enim
non egrediens de cella sua. Qui
cum audisset dicebat. Nisi deus
inspirasset fratrem illi de me non
misisset ad me. Et surgens ve
nit ad eum. Et salutantes seinvicem
cum gaudio sederunt. Dixit autem
ei pastor. Duo homines erant in loco
uno. et ambo habebant mortu
os suos. Relinquit autem unus mor
tuum suum et abiit plorare mor
tuum alterius. Audiens autem hoc se
nex compunctus est in sermone eius
et recordatus est quod fecerat. Et
dixit. Abbas pastor sursum in
celo. ego autem deorsum in terra.

Factus est aliquando conventus in
Scythi. et loquebantur de quo
dam fratre culpabili. Abbas autem
prius tacebat. Postea vero sur
gens egressus est. et tollens sac
cum implevit eum arena. et por
tavit eum in humeris suis. et mit
tens in sportella modicum de ea
dem arena. portabat ante eum et
ipsam in ante. Interrogatus
a patribus quid hoc esset. ille respondit.
Saccus iste qui multam harenam
habet mea peccata sunt. et quia
multa sunt posui super dorsum
meum ne doleam pro ipsis et plorem.
Ista autem harena modica peccata
sunt istius fratris. et sunt ante faciem
meam. et in ipsis exerceor. iudi
cans fratrem quod non oportet fieri
ita. sed mea magis peccata ante
me debent esse. et de ipsis cogi
tare. et rogare dominum. ut ignos
cat mihi. Audientes autem patres dix
erunt. Vere hec est via salutis.

Ad quendam solitarium venie

presbiter cuiusdam basilice ut conficeret
oblacionem ei ad communicandum. Veni
ens autem quidam ad ipsum solitari
um accusavit apud illum eundem
presbiterum. Qui cum ex consuetudine
iterum venisset ad eum ut conficere
ret oblacionem. scandalizatus est
ille solitarius et non aperuit ei.
Presbiter autem hoc viso discessit.
Et ecce vox facta est ad solitarium
dicens. Tulerunt sibi homines
iudicium meum. Et factus est velud
in excessu mentis. et videbat
quasi puteum aureum et situlam au
ream et funem auream. et aquam
valde bonam. Videbat autem et
quendam leprosum haurientem et refun
dentem in vas. et cupiebat bi
bere. et non bibebat. propter quod le
prosus erat ille qui hauriebat.
Et ecce vox iterum ad eum dicens.
Quare non bibis ex aqua hac. quam
causam habet qui implet. Im
plet enim solummodo et infundit
in vas. In se autem reversus so
litarius et considerans virtutem
visionis vocavit presbiterum. et fe
cit eum sicut prius sanctificare sibi
oblacionem.

Fuerunt duo fratres magne
vite in congregatione
et meruerunt singuli videre glo
riam dei in alterutrum. Frater enim est
autem ut aliquando unus ex eis egre
deretur in sexta feria ex congrega
cione. et videt aliquem mandu
cantem mane et dixit ei. Hac ho
ra manducas in sexta feria.
Tunc ei dixit. Die autem sequenti fac
ta est celebracio missarum. secundum
consuetudinem. et egressi eciam
intuebatur eum frater eius. vidit gratiam
que ei data fuerat recessisse
ab eo. et contristatus est. Qui cum

venissent in cellam dicit ei. Quid
fecisti frater quia non vidi sicut pridem
gratiam dei in te? Ille autem respondens
dixit. Ego neque in actu neque in
cogitationibus conscius mihi sum alicuius
mali. Dicit ei frater eius. Nec ser-
monem aliquem odiosum locutus
es? Et recordatus dicit ei. Eti-
am. Hesterna die vidi aliquem male
dicentem. et dixi ei. hac hora
maledicens in sexta feria? Hoc
est peccatum meum. Sed labora me-
cum duas ebdomadas. et rogamus
deum ut mihi ignoscat. Et fecerunt
ita. Et post duas ebdomadas vi-
dit frater gratiam dei iterum venientem
super fratrem suum et iterum consolati
sunt. deo qui solus bonus est
gratias referentes.

Frater quidam senis cum vidisset
quendam peccantem flevit amare
dicens. Iste hodie ego cras. Ve-
rumptamen qualiter peccat aliquis ante
tempus non iudices eum. Sed iudi-
ca te magis esse peiorem quam illum.
Dixit senex. Non iudices forni-
catorem si castus es tu. quia similiter
legem prevaricaris. Etenim qui dixit
non fornicaberis. dixit etiam non iu-
dicabis. De discretione capitulum (?) decima (?)
pars

Fratres quidam
venerunt ad abbatem
Anthonium ut insinuarent
ei fantasias quas videbant et
cognoscerent ab eo. utrum vere essent
an a demonibus illuderentur. Habe-
bant autem asinum secum. et mor-
tuus est in via. Cum vero venis-
sent ad senem. preveniens eos di-
cens. Quomodo mortuus est ille a-
sinus in via? Dicunt ei. Unde scis
pater? Et ille dixit. Demones
mihi ostenderunt. Et nos propterea
venimus interrogare te quia vidi-
mus fantasias. et plerumque fiunt
in veritate ne forte erremus.
Et satisfecit eis senex sub isto
exemplo de asino. ostendens quia
a demonibus ista fiunt.

Frater dixit abbati Anthonio.
Ora pro me. Et dixit ei
senex. Nec ego tui misereor
nec deus. nisi pro teipso (?) sollicitus
fueris et poposceris a deo.

Narravit abbas Petrus
qui fuit discipulus abbatis
Loth. dicens. Eram aliquando in cel-
la Agathonis. et venit frater quidam
ad eum dicens. Volo habitare cum
fratribus. Sed dic michi quomodo habitem
cum eis. Dicit ei senex. Sicut in
prima die qua ingrederis ad eos
ita custodi peregrinationem tuam
in omnibus diebus vite tue. nec
assumas fiduciam. Dicit ei ab-
bas Macharius. Quid enim facit
fiducia? Dicit ei senex. Sic
est sicut estus grandis qui quando exar-
serit omnes fugiunt a facie eius.
quia estus etiam arborum fructus
corrumpit. Dicit ei abbas Ma-
charius. Sic mala est fiducia?
Respondit abbas Agathon. Non
est peior alia passio quam fiducia.
Genitrix est enim omnium passionum.
Convenit ergo operario monacho
non sumere fiduciam vel si solus
in cella sit.

Idem abbas Agathon cum
fratribus fuisset coniunctus pro
quadam causa in Scythi (?). et fuisset
cella ipsa ordinata. Postea ve-
nit et dicit ei. Non bene ordina-
tis cellam (?). Illi autem dixerunt ei.
Tu quis es qui ita loquaris? Et
ille respondit. Filius hominis. Scriptum
est enim. Si vere utique iustitiam loqui-
mini. recte iudicate filii hominum.

Collaborandum (?) ... aliis fratribus (?) ...

non iudicare ne tu ... (?)

De discretione capitulum ... (?)

Venerunt aliquando tres senes ad abbatem achillem. et unus habebat opinionem malam. Dixit autem ei unus de senibus. Abba fac michi unam sagenam ad piscandum. et ille dixit. Non facio. Et alius dixit. fac nobis ut habeamus memoriam tui in monasterio nostro. Et ille respondit. Non michi vacat. Dixit ei tercius ille qui habebat malam opinionem. Michi fac abba opinione sagenam ut habeam de manibus tuis benedictionem. Et ille statim respondit ei. Ego tibi faciam. Dixerunt autem ei duo priores secrete quibus non acquieverat. Quid sic quod nobis rogantibus noluisti facere. et huic dixisti. ego tibi facio. Respondit eis senex. Vobis ideo dixi non facio quia non michi vacat. et non contristabimini. Huic autem si non facio dampnum est quia de opinione mea que mala est audivit senex. id noluit michi facere sagenam. et statim incidemus finem. sed erexi animum eius ne tristicia absorbeatur huiusmodi.

pro passiones m. in viris SS non extinguntur sed tantum quodammodo relegantur et ligantur

Dicebat de quodam sene quod fecerit quinquaginta annos neque panem comedens neque aquam bibens. et dicebat. quod extinxi fornicationem et avariciam et vanam gloriam. At vero abraham audiens quod hec dixisset venit ad eum et dixit. Tu dixisti hunc sermonem. Et ille respondit. Etiam. Et dixit ei abbas abraham. Ecce intrans in cella tua. et invenis super mattam tuam mulierem. potes non cogitare quia mulier est. Et dixit. non. sed repugno cogitationi mee. ne tangam mulierem illam. Dicit ei abbas abraham. Ecce ergo non interfecisti cogitacionem quod vivit passio. sed alligata est. Iterum si ambulas in via. et lapides vides. et testas vasorum. et inter ipsas iacet aurum. Poteris mente tua aurum quod videris velut lapides reputare? Et respondit. Non. sed resisto cogitacioni mee ne colligam illud. Et dixit ei abraham. Ecce ergo vivit passio. sed alligata est. Et dicit ei iterum abbas abraham. Si audires de duobus fratribus quod unus diligit te. et bona de te loquitur. alius autem odit et detrahit tibi. et venerit ad te. utrosque equaliter suscipies? Et dixit. non. sed extorqueo animum meum. ut sic sit facia ei qui me odit. sicut illi qui diligit me. Et dicit ei abbas abraham. Vivunt ergo passiones. sed tantum modo a viris sanctis quodammodo religantur.

Narravit quidam patrum quia senex aliquis erat in cella sua studiose laborans. et vestiebatur matta. Qui cum perrexisset ad abbatem amonam. vidit eum abbas amona utentem matta. et dicit ei. hoc tibi nichil prodest. Et dixit ei ille senex. Tres cogitaciones michi moleste sunt. Una que me compellit ut alicubi in heremum recedam. alia ut peregrina petam. ubi me nemo cognoscat. tercia ut includam me in cellam. et nullum videam et post biduum comedam. Dicit ei abbas amonas. Nichil tibi ex hiis tribus expedit facere. sed magis sede in cella tua. et comede parum cotidie habens semper in corde tuo publicani illius qui in ewangelio legitur sermonem. et ita poteris salvus esse.

Transiente aliquando abbate
effrem. una prostituta ex
immissione cuiusdam cepit eum blan-
diri cupiens eum si posset ad
turpem commixtionem inclinare.
vel si hoc non posset. saltem ad
iracundiam provocaret. quia numquam
viderat eum irascentem vel litigantem.
Ipse autem dixit ad eam. Sequere
me. Cum autem venisset in loco
populoso. dixit ei. Veni huc. Sic-
ut voluisti commisceor tecum.
Illa autem videns multitudinem.
dixit ei. Quomodo possumus hic hoc
facere in tanta multitudine astan-
cium. Et confundimur enim. Ipse autem
dixit ei. Si homines erubescis:
quanto magis debes erubescere
deum. qui revelat occulta tene-
brarum. Illa autem confusa et re-
tenta recessit. absque opere volup-
tatis sue.

Venerunt aliquando ad abbatem
Senonem quidam fratres et
interrogaverunt eum dicentes. Quid
est hoc quod scriptum est in libro Job.
nec celum mundum esse in conspectu
dei. Respondens autem senex dixit.
Reliquerunt fratres peccata sua et
celestia scrutantur. Hec autem est
interpretatio sermonis quem
requisistis. quia solus deus est
mundus. Intelligi ergo debemus sic.
Neque celum esse mundum in conspectu

Dixit abbas theodorus de ferme. Si habeas
amicitiam cum aliquo et contingit
eum temptatione fornicationis
incidere. si potes da manum ei
et trahe eum sursum. Si autem
errorem aliquem fidei incurrit et
non tibi acquiescat revertenti. cito
incide amicitias eius abs te. ne
forte remorans traharis in profun-
dum cum eo.

Dicebant de abbate Johanne bre-
vi statura. quia dixerat ali-
quando fratri suo maiori. Volebam esse secu-
rus. sicut angeli sunt securi nihil
operantes. sed sine intermissione col-
laudantes deum. Et mox spolians
se quibus vestitus erat abiit in
heremum. et fuit ibi ebdomada una
Reversus est ad fratrem suum. Et dum
pulsaret ostium respondit ei antequam
aperiret dicens. Quis es tu.
Et ille dixit. Ego sum Johannes.
Et respondens frater dixit ei. Johannes
angelus factus est. et ultra inter
homines non est. Ille autem pulsabat
dicens. Ego sum. Et non aperuit
ei. sed dimisit eum usque mane
affligi. Postea aperiens dixit
ei. Si homo es opus iterum habes
operari ut vivas. Si autem ange-
lus es. quid queris intrare in
cellam. Et ille penitentiam agens
dixit. Ignosce mihi frater quia peccavi.

Dixit abbas pastor. Ve-
ni aliquando in eracleos
inferiorem ad abbatem joseph et
habebat in monasterio arborem sy-
chomorum pulcherrimam nimis et
dicebat mihi. A mane vade col-
lige tibi et manduca. Erat autem
sexta feria. Ego autem non come-
di propter ieiunium. Et rogavi eum
dicens. Dic michi propter deum
rationem huius rei. quia dicebas mihi
vade manduca. Ego autem propter
ieiunium non abii. sed erubes-
cebam. quia mandatum tuum non fece-
ram. cogitans quia sine ratione michi
hec non preciperes. Ille autem

Oculos dei nunquam tenu... eri oporteret exemplo Effrem

perfectio castigat simul ... labora[t] ... manducat.

manducare de manibus ...

rundit. Preces seniores nō loquunt
ab initio fr̄ibus suis sed magis dis
torta. Et si viderint q ea q dis
torta sunt fecerunt. iam eis nō lo
quunt nisi qd' expedit. agnoscen
tes quō in oībus obedientes sunt.

Interrogauit eundē abbatem
pastorē abbas ammo de in
mundis cogitacōibus que cor hoīs
generant. et de vanis desideriis.
Et dixit ei abbas pastor. Num
quid gloriabit' securis sine eo qui
incidit cū ipa. Et tu g[?] nō
porrigas manus. et ociosa erit.
Interrogauit eundē sermone ab
bas ysaias. Dixit ei abbas pastor.
Sicut capsa plena vestibus si
dimissa fuit tpe longo putre
fiunt vestes in ea. ita sunt cogi
taciones in cordibus nr̄is si nō
fecerimus eas. longo tpe pariter ex
tiant aut putrefiunt.

~~Frēm interrogauit~~
Dixit abbas pastor. Non
habites in aliquo loco ubi vides
aliquos aduersū te zelū hn̄tes.
q nō ibi proficies.

Frater interrogauit abbatē
pastorē dicens. Perturbacio
michi fit. et volo derelinquere locū
istū. Dixit ei senex. Pro qua cā.
Et ille dixit. Quia audio vba
de quodā frē que me nō edifi
cant. Et dixit ei senex. Nō sunt
vera que audisti. Et ille dixit.
Etiā pr̄ veritē. nā fr̄ qui dixit
mi. fidelis ē. Rn̄dit senex et dix.
Non ē fidelis qui dixit tibi. Nā
si eēt fidelis. nequaquā diceret tibi
talia. Deus aut audiens voce
Zodomorū nō credidit nisi descē
dit et videt oculis suis. Et ille
dixit. Ego vidi oculis meis. Hec
audiens senex respexit in terrā
et tenuit puā festucā et dixit
ei. Quid est hoc. Et ille rn̄dit.
festuca ē. Et itm̄ intendit senex
ad cellule tectū. et dixit ei. Q
est hoc. Et ille ait. Materies
maior que portat tectū. Et dix
it ei senex. Pone in corde tuo
q pcc̄a tua sic sunt sicut trabes
hec. Illius aut frīs de quo lo
queris. velut hec pua festuca.
Audiens aut abbas sysois hūc
sermonē ammiratꝰ ē. et dixit
In quo te btm̄ faciā abba. Ve
rūptm̄ velut pciosus lapis ita
vba tua grā et glā plena sunt.

Abijt quidā fr̄ aliqn̄ [?] de mo
nasterio abbatis pegre. et
applicuit ad quendā solitariū.
Erat eni ille hns cū oībus cari
tate. et multi veniebāt ad eū.
Nunciauit aut ei fr̄ ille quedā
de pastore abbe. Qui audiens
virtutes anime eius desiderauit
eū vide. Cū aut reūsus fuisset
fr̄ ille in egiptū. post aliquantū
tpis surgens supradictus soli
tarius venit tū pegrinus in
egiptū ad eundē frēm qui prius
applicuerat apud ipm. Dixerat
aut ei ubi maneret. Videns aut
eū ille miratꝰ ē et valde gauī
sus. Dixit aut ei ille solitariꝰ.
Unde caritate quā hēs in me.
et duc me ad abbate pastorē.
Et tollens eū duxit ad senē.
Et nunciauit ei de eo dicens.
q magnꝰ hō ē et multā hn̄s
caritatē et honore plurimū in
puincia sua venit te desiderans

cogitaciones inmunda
si [illegible] pocest [illegible]
tandem [illegible]

vide. Suscepit g° eū cū gratula
tione senex. Et salutātes se in
uicē resederunt. Cepit aūt loqui
peregrinus ille fr̄ de scripturis sāctis
et de rebus spūalibus. Abbas aūt
pastor auertit faciē suā. et nō
dedit ei rn̄sū. Videns aūt re
q2 nō loqueretur cū eo. cōtristatus
exijt et dixit fr̄i illi qui eum
adduxerat. Inuanū iter istud
assumpsi. veni ad senē. et ecce
nec loqui mecū dignatur. Intrauit
aūt fr̄ ad abbatē pastorē. et
dixit ei. Abba propter te venit magnus
hic vir. hns tantā gl'am in
loco suo. quare nō locutus es
cū eo. Respondit ei senex. Iste
de sursū ē. et de celestibus lo
quitur. ego aūt deorsū et de
terrenis loqr. Si aūt mecū
locutus fuisset de passionibus
aīe. ego utiq3 rn̄dere ei. Si
aūt de spūalibus. hec ego igno
ro. Exiens g° fr̄ dixit ei. Se
nex nō cito de scripturis loqui
tur. sed si quis ei loq'tur de pas
sionibus aīe rn̄det ei. Tunc ille
compunctus. intrauit ad senē et
dixit ei. Quid faciā abba q2
passiones aīe dominantur mei.
Et intuitus eū senex gaudens
dixit. nūc bn̄ uenisti. nūc ape
riens os meū de his implebo
illud bonis. Ille aūt valde edi
ficatus dicebat. Vē hec ē via
veritatis. Et gr̄as agens deo.
q2 tam sc̄m virū uidere me
ruit reuersus ē in regione sua.

Fr̄ interrogauit abbatē
pastorē dicens. Feci pec
catū grāde. et volo triennio
penitere. Dixit aūt ei abbas
pastor. Multū ē. Et dixit fr̄.
Iubes vnī anni. Et dixit
iterū senex. Multū ē. Et adie
cit dicens. Ego puto q2 si ex toto
corde homo penitētiā habuerit et
non apposuerit facere iterū unde
penituit. etiā triduanā penitētiā
suscipiat deus

Frater quidā interrogauit ab
batē pastorē dicens. Quid
ē illud qd scriptū ē. quid ē irasc
itur fr̄i suo sine causa. Et ille
rn̄dit. Ex omni re qua te grauare
voluit frater tuus. si irasceris ad
uersus eū donec oculū tuū dex
trū eruat et a te proiciat sine
cā irasceris ei. Si aūt aliquis
voluit te separe a deo pro hoc
irascere.

Item fr̄ quidā interrogauit
eū dicens. Dimissa ē mihi
hereditas. quid faciā ex ea. Di
cit ei abbas pastor. Vade et
post tres dies veni et dicā tibi.
Venit aūt sicut prefinivit. et
dixit ei senex. Quid tibi hodie
dicā fr̄. Si dixero. da eā eccle
sie sibi faciunt cōuiuia ex ea.
Si aūt dixero. da eā parentibus
tuis. nō est tibi merces. Si aūt
dixero da eā pauperibus securus
es. Quicquid g° vis uade fac ego
curā nō habeo.

Interrogauit abraham qui
erat agathonis abbatis
discipulus abbatē pastorē dicens.
Quare me sic demones impug
nāt. Et dixit ei abbas pastor.
Te impugnat demones. nō
pugnāt nobiscū demones.
Qm̄ aūt voluntates nr̄as facimus
demones facti sunt. et hee sunt
que turbāt nos ut faciamus eas.
Si aūt vis scire quales sunt
cū quibus demones pugnant
cum abbate moyse et similibus
eius

Frater quidam interrogavit abbatem
Pambo dicens. Quare prohi-
bet me spiritus quiddam facere bonum
proximis. Dicit ei senex. Non sic
loquaris. alioquin deum mendacem
facies. sed dic magis. omnino manda-
tum facere volo. Prevenimus enim deus
dixit. Dedi vobis potestatem calcan-
di super serpentes et scorpiones
et super omnem virtutem inimici. Cur
ergo immundos spiritus non conculcas.
Frater dixit abbati Sysoi. Qua-
re a me non recedunt passi-
ones. Dicit ei senex. Quia vasa
sua eandem passionum intus te sunt.
sed da eis pignus suum. et discedent.
Venit quidam frater ad abba-
tem Silvanum in montem Syna
et vidit fratres operantes. et dixit
seni. Nolite operari cibum qui perit.
Maria enim optimam partem elegit.
Et dixit senex discipulo suo.
Voca Zachariam et mitte istum
fratrem in cellam ubi nichil est. Et
cum fuisset hora nona intendebat
ad ostium si mitterent et vocarent
eum ad manducandum. Et cum nemo
loqueretur ei. surgens venit ad
senem et dicit ei. Abba hodie
fratres non manducaverunt. Et dicit
senex. Etiam iam comederunt.
Et dixit ei frater ille. Et quare
me non vocastis. Et respondit se-
nex. Tu homo spiritualis es. et non
indiges hoc cibo. Nos autem carna-
les sumus et volentes mandu-
care. propterea operamur manibus nostris.
Tu vero bonam partem elegisti le-
gens tota die. et nolens su-
mere carnalem cibum. Cum autem hec
audisset penituit se ad penitentiam
dicens. Ignosce michi abba. Et di-
cit ei senex. puto opus habet omnis
omnino maria marthe. Per

marthan enim maria laudatur.
Dixit sanctus Sincletice. Bonum est
quidem non irasci. Si autem ve-
nerit. nec spacium diei ~~hodie~~ con-
cessum est. Dixit enim. Non occidat
sol super iracundiam tuam. Tu autem
expectabis donec tempus vite tue
occidat. Nescis dicere. Sufficiat
diei malicia sua. Quare odio
habes hominem qui te non nocuit.
Non est ipse qui te nocuit sed
diabolus. Odisse ergo debes egri-
tudinem non egrotum.
Venit aliquando monachus qui-
dam ab urbe roma. qui
in palacio magnum locum habuit.
et habitavit in Scythi in vicinita-
te ecclesie. Habebat autem secum unum
servum qui ministrabat ei. Videbat
autem presbiter infirmitatem eius et
cognoscens quia de deliciis esset
vir ille. et eo quod donabat ei deus
vel quod in ecclesiam inferebat. transmit-
tebat ei. Qui cum fecisset vigin-
ti quinque annos in Scythi factus est
vir contemplator providens et
nominatus. Audiens autem quidam
de magnis monachis egypciis
opinionem eius venit videre eum
sperans conversationem corporalem
plus apud eum arduam invenire.
Qui cum intrasset. salutavit eum.
Et facientes orationem sederunt. Vi-
dens autem eum egypcius vesti-
tum mollibus rebus. et matta
de papiro et pelle stratam sub
ipsum et modicum capitale sub
capite eius. sed et pedes mun-
dos habentem cum caligulis. scan-
dalizatus est intra se de eo. quia
in illo loco non erat consuetudo
talis conversationis. sed magis dura
abstinencia habere consueverant.
Senex autem ille romanus habens
contemplationis sive providencie

cia intellexit quia scandalizatus fue-
rat egipcius monachus in eo. et
dixit ministro suo. Fac nobis ho-
die propter abbatem qui venit bonam
diem. Et coxit parua olera que
habebat. Et surgentes hora
competenti comederunt. Habuit
etiam et modicum vini propter infir-
mitatem suam. et illud biberunt.
Et dum sero fuisset vespere dix-
erunt duodecim psalmos et dor-
mierunt. Similiter et nocte. Et
surgens mane egipcius dix-
it. Ora pro me. Et egressus est.
et non edificatus ab eo. Et cum
paululum discessisset. volens
eum senex ille cognoscere (?) saluare mi-
sit post ipsum et reuocauit eum.
Et cum venisset. cum gaudio iterum
suscepit eum. Et interrogauit
eum dicens. Ex qua prouincia es?
Et ille dixit. Egipcius sum.
Et dixit ei. Cuius ciuitatis? Et
respondit. Ego omnino non fui in ciuitate.
nec habitaui aliquando in ciuitate.
sed in agro eram. Et dixit ei.
Ergo antequam monachus esses. quid
operabaris in possessione qua
manebas? Et respondit. Custos
eram agrorum. Et dixit ei. Ubi
dormiebas? Respondit. In agro.
Et dixit. Habebas stratum?
Et respondit. Ego in agro unde
potui habere stramenta in quibus
dormirem? Et dixit. Et quomodo
dormiebas? Respondit. In terra
nuda. Et dixit. Quid mandu-
cabas in agro? aut quale vi-
num bibebas? Iterum respondit. Que
sunt ista. aut qualis potus
in agro? Et dixit. Quomodo ergo
viuebas? Respondit. Manducabam
panem siccum. et si inueniebam aliquid
de salsamentis. et bibebam aquam.
Et dixit senex. Grandis labor. Et
iterum dixit. Erat ibi balneum in
possessione ubi lauareris? Et
ille dixit. Non. sed in flumine laua-
bar quando volebam. Cum ergo hec omnia
ab eo senex per ipsius responsionem ex-
egisset. et cognouisset modum
prioris vite eius atque laboris.
volens eum proficere narrauit ei
suam vitam priorem quam habebat
cum esset secularis. dicens. Me mi-
serum quem vides de magna illa
ciuitate roma sum. habui in pala-
tio magnum locum apud impera-
torem. Et cum audisset egipcius
initia verborum eius compunctus est.
et sollicite que dicebat audiebat.
Et ille adiecit dicens. Reliqui
ergo romam et veni in solitudinem
istam. Et iterum dixit. Me quem vi-
des habui domos magnas et
pecunias multas et contemp-
si eas. et veni in istam paruu-
cellam. Iterum dixit. Me quem vides
lectos vestitos et auro habui ha-
bentes preciosissimas vestes. et pro
hiis dedit mihi deus mattam de pa-
piro. et hanc pellem. Sed et ves-
tes mee inestimabili precio dig-
ne erant. et pro hiis utor istis
vilibus rebus. Et iterum dixit.
In prandio meo multum aurum ex-
pendebatur. et pro illo dedit mihi
deus modicum olerum. et paru-
lum calicem vini. Erant autem qui
seruiebant michi plurimi serui.
et ecce pro illis istum unum compunxit
deus. ut ministret michi. Pro
balneo autem pro fundo modicam aquam
perfundo pedes meos. et cali-
gulis utor propter infirmitatem me-
am. Et rursus pro thalamis

et citharis vel alio musicorum ope
quo delectabar in conviviis meis
dico michi duodecim psalmos
in die et duodecim in nocte. Et
pro peccatis meis que ante faciebam
modo cum requie exhibeo parvum et
inutile ministerium deo. Unde rogo
abba ut non scandalizeris propter meam
infirmitatem. Et hec audiens
egyptius. atque in semetipsum re
versus dixit. Ve michi. quia ego
de multa tribulatione et plurimo
labore seculi magis ad pausa-
tionem in conversatione monachi veni.
Et quod non habui tunc nunc habeo. tu
autem ex multa delectatione seculi
voluntate propria in tribulationem ve-
nisti. et ex multa gloria atque divi-
tiis. venisti in humilitate et pau-
pertate. Et quo multum proficiens
discessit. et factus est ei amicus. et
sepe veniebat ad eum sue utili-
tatis causa. Erat enim vir discer-
nens et repletus bono odore spiritus.

Frater sedebat in cella sua
quiescens. et volebant
demones seducere eum sub specie
angelorum. et excitabant eum ut
iret ad collectam. et lucem ostendebant
ei. Ille autem venit ad quendam se-
nem. et dixit ei. Abba veniunt an-
geli cum lumine. et excitant me ad
collectam. Et dixit ei senex. Non
audias eos fili mi. quia demones
sunt. sed quando veniunt excitare te.
tu dic. Ego quando volo surgo. vos
autem non audio. Accipiens ergo frater
preceptum a sene reversus est in cellam
suam. Et sequenti nocte iterum demo-
nes secundum consuetudinem venien-
tes excitabant eum. Ille vero si-
cut ei preceptum fuerat. respondebat
eis dicens. Ego quando volo sur-
go. vos autem non audio. Et illi
dixerunt ei. Malus senex falsa-
tor ille seduxit te. ad quem venit
frater volens mutuare pecuniam. et
cum haberet. mentitus est se non habere.
et non dedit ei. Ex hoc enim cog-
nosce. quia falsator est. Surgens
vero diluculo venit ad senem. et
nuntiavit hec ipsi. Senex vero
dicebat. Verum est quia habebam et
quia venit frater querens mutuare
a me et non dedi ei. Sciebam enim
quia si darem ei. dampnum ipsi face-
rem. Cogitavi ergo unum manda-
tum preterire quam pervaricari decem
ex quibus ad tribulationem veni-
re potuissem pro illo si a me pe-
cuniam accepisset. Tu autem demo-
nes qui te seducere volunt non
audias. Et multum confortatus
de verbis senis abiit in cellam suam.

Venerunt aliquando tres fratres
ad quendam fratrem in Scithi.
Et unus ex eis interrogavit eum
dicens. Abba commendavi vetus
et novum testamentum in memoria
mea. Respondens dixit senex.
Replesti verbis aerem. Et secundus
interrogavit eum dicens. Et e-
go vetus et novum testamentum
scripsi in pergamena. Dixit autem
et huic. Et tu replesti fene-
stras cartis. Et tercius dixit.
Michi in focuları herbe ascen-
derunt. et evelli eas. Et re-
spondens senex dixit ei. Et tu
expulisti a te hospitalitatem.

Narraverunt quidam patrum
de quodam sene magno
quia si veniebat aliquis interro-
gare sermonem. ille cum magna
fiducia dicebat. Ego sum sapio (?)
personam dei. et sedeo in sede

iudicem. Quid ergo iubes ut faciam tibi?
Et dicit ei. Miserere mei. Dicit ei
deus. Sicut iubes ut miserear tui
miserere et tu fratribus tuis. et
ego miserebor tui. Sicut autem vis
ut ignoscam tibi. ignosce et tu
proximo tuo. Nunquid a deo est cul-
pa? absit. sed in nobis est si volu-
mus salvari.

Dicebat de quodam sene in
cellis. quia erat magnus
laborator. Et contigit semel dum
faceret opus suum. contigit aliquem
fratrem virum venire ad cellam eius
et audivit eum deforis litigantem
cum cogitationibus suis et dicen-
tem. Usque omnia illa propter unum verbum
amitto. Ille autem foris stans
putabat quod cum aliquo alio litiga-
ret. et pulsavit ostium ut intra-
ret et pacificaret eum. Ingredi-
ens autem et videns quod nemo
alius erat intus. habens autem fi-
duciam apud senem dicit. Cum quo
litigabas abba? Et ille respondit.
Cum cogitationibus meis. quia qua-
tuordecim libros memorie mee
commendavi. et unum verbum modi-
cum audivi foris. et cum venissem
facere opus dei omnia illa perdidi
et hoc solum quod foris audie-
ram venit in memoriam mihi in
hora ministerii. et propterea liti-
gabam cum cogitatione mea.

Fratres de congregatione
venerunt in heremum et
applicuerunt ad quendam heremitam
et suscepit eos cum gaudio.
Et sicut est consuetudo heremitis
videns eos de labore posuit
mensam extra horam. et quod habuit in
cella apposuit eis et repausa-
vit eos. Et quando sero factum est dixe-
runt duodecim psalmos. similiter
et nocte. Cum autem senex vigilasset
audivit illos inter se loquentes et
dicentes. quod solitarii viri plus re-
pausant in heremo quam nos in con-
gregatione. Mane autem facto cum
ambulaturi essent ad alium vicinum
eius. dixit eis. Salutate eum pro
me et dicite ei. Non adaques
olera. Ille autem cum hoc audisset
intellexit verbum. et tenuit eos usque
ad sero laborantes ieiunio. Cum
autem sero factum esset. fecit plurimus
opus dei. et postea dixit. Ces-
semus modice propter vos. quia de la-
bore estis. Et dixit iterum. Coti-
die manducare non solemus. sed propter
vos gustamus modicum. Et appo-
suit eis panem siccum et sal dicens.
Ecce propter vos festivitatem habemus
hodie. Et misit parum aceti in
salibus illis. Et surgentes cepe-
runt psallere usque mane. et dix-
it eis. Propter vos non possumus ad-
implere regulam nostram ut modi-
ce pausetis quia peregrini estis.
Mane autem facto volebant fugere.
Ille autem rogabat eos dicens.
Manete aliquantum tempus nobiscum. saltem
alias vel propter mandatum tres dies
secundum consuetudinem heremi facite
nobiscum. Illi autem videntes quod non
relaxaret eos. fugerunt occulte.

Frater interrogavit quendam patrem
dicens. Si contigerit me gravari
in sompno. et transierit hora mi-
nisterii mei. anima mea pre verecun-
dia iam non vult implere opus suum.
Et dixit senex. Si contigerit
te usque mane dormire. quando
evigilas surge. claude ostium
et fenestras tuas. et fac opus
tuum. Scriptum est enim. Tuus est
dies et tua est nox. In omni enim
tempore glorificatur deus.

Frater aliquis interrogavit

senem dicens. Soror mea pauper est. si do ei elemosinam, non est sicut unus de pauperibus? Et dixit senex: Non. Et dixit frater: Quare abba? Et dixit senex: Quia sanguis trahit te in odium.

Dixit quidam senex: Non omnia que dicunt placeant tibi, neque omni sermoni consensias. Tardius crede et quod verum dic.

Frater quidam interrogavit primum monachum dicens: Bonum est loqui an tacere? Dicit ei puer ille: Si sunt verba ociosa dimitte ea. si autem bona, fac locum bono et loquere. Verumptamen et si bona sunt verba tua, non diu protrahas, sed cito mitte quod loqueris et quiesce.

Descenderunt aliquando Cetre(?) monachi in egipto de Scythi ut viderent seniores loci illius. Et cum vidissent extenuatos fame et de nimia abstinentia impatientes quomodo scandalizati sunt in eis. hoc autem presbiter agnoscens voluit sanare eos et ita dimittere. Et predicavit in ecclesia plebi dicens: Ieiunate et extendite abstinentiam vestram fratres. Volebant autem egipcii qui illuc venerant discedere et retinuit eos. Cum autem ieiunassent primo appositi sunt. Fecerat autem eos ieiunare biduo continuato. Scythi autem integritates(?) ieiunaverunt ebdomadam. Et sabbato sederunt manducare egipcii cum senibus. Turbantibus autem se ad manducandum egipciis, unus de senibus tenuit manus eorum dicens: Cum disciplina manducate sicut monachi. Unus vero ex egipciis repulit manum eius dicens: quia dimitte me quia morior. tota ebdomada nichil coctum comedi. Et dixit ei senex: Si vos biduano intervallo manducantes ita defecistis, quare in fratribus scandalizati estis qui semper eo ordine ebdomadam levando abstinentiam servant? Illi autem penitentiam coram illis egerunt et edificati in abstinentia eorum abierunt cum gaudio.

Frater quidam renuncians seculo et accipiens habitum monachi statim reclusit se dicens: Solitarius esse volo. Audientes autem vicini seniores venerunt et eiecerunt eum. et fecerunt eum circuire cellas fratrum et penitentiam coram singulis agere et dicere: Ignoscite michi quia non sum solitarius sed adhuc nec initium monachi imp(?)

Dixerunt quidam Carcepi(?) senes: Si vides iuvenem voluntate sua ascendentem in celum, tene pedes eius et proice eum in terram, quia non ita expedit ei.

Dixit abbas Pastor: Voluntatem tuam nunquam adimpleas, sed magis humilia temetipsum ut facias voluntatem proximi tui.

Dicebat quidam senum: Cum congregabamur in initio ad invicem et loquebamur aliquid quod utile esset animabus nostris, efficiebamur sursum et ascendebamus in celum. Nunc autem congregamur et obtrectationibus occupamur et unus alterum trahit in profundum.

Dixit quidam senex: Si contigerit inter te et alium sermo aliquis contentionis, et negaverit ille dicens: Non dixi sermonem huiusmodi, non certes cum eo et dicas: tu dixisti, quia exacerbabit et dicit tibi: etiam dixi.

Venerunt aliquando fratres duo
ad abbatem Pambo. et in-
terrogavit unus eorum dicens. Ab-
ba ego biduo ieiunio. et duos
paximates comedo. putas sal-
vo animam meam aut seducor. Et
alter dixit. Ego colligo de ope-
re manuum mearum duas siliquas
diurnas. et parum ex eis reti-
neo ad victum. aliud autem expen-
do in elemosinas. putas sal-
vus ero aut seducor. Et cum
plurimum rogarent eum. ille non respondebat
eis. Post quatuor autem dies cum
discessuri essent rogabant eos
clerici dicentes. Nolite tristari
fratres. deus prestet vobis mer-
cedem. sic est consuetudo sem-
per huius. non cito loquitur nisi ei deus
dederit quod dicat. Intraverunt ergo
ad senem et dixerunt ei. Abba
ora pro nobis. Et dixit eis. Am-
bulare vultis. Dixerunt. Etiam.
Et intuens eos in semetipso ac-
cipiens opera eorum scribebat in terra
et dicebat. Pambo biduo ieiu-
nat et duos paximates man-
ducat. putas in hoc erit mo-
nachus. Non. Iterum dicebat.
Pambo laborat in die duas
siliquas. et dat eas in elemo-
sinam. putas in hoc est monachus.
Secundum. Et paululum reticens
dixit ad eos. Bonum quidem est
opus. sed si custodias conscien-
tiam primo ita salvaberis. In
hiis edificati fratres cum gaudio
discesserunt.

Frater dixit abbati pastori.
Si video rem aliquam.
vis ut dicam. Dicit ei senex.
Scriptum est. Qui respondet verbum
antequam audiat. stultitia est ei

et obprobrium. Et iterum interrogatus frater
dixit. Si inhabitas. tace.

Frater venit ad abbatem pastorem
et dixit ei. Multe cogitatio-
nes veniunt in animam meam. et peri-
clitor in eis. Et eiecit eum senex
sub aere nudo. et dixit ei. Expan-
de sinum tuum. et apprehende ventos.
Et ille respondit. Non possum hoc
facere. Et dixit ei senex. Fili si
hoc non potes facere. nec cogita-
tiones prohibere potes ne introe-
ant. sed tuum est resistere eis.

Dixit abbas pastor. Si pecca-
verit homo. et negaverit
dicens. non peccavi. ne increpes
eum. quia frangis propositum animi eius.
Si autem dixeris. non contristeris
frater. sed observa de cetero. excitas
animum eius ad penitentiam.

Interrogavit abbas ioseph
abbatem pastorem dicens.
Quomodo oportet ieiunare. Et
dixit abbas pastor. Ego no-
lo ut cotidie quis manducans
subinde paululum subtrahat sibi
ne satietur. Et dixit ei abbas
ioseph. Ergo quando eras iuvenis
non ieiunabas biduanas leva-
do. Et dixit ei senex. Crede
mihi quia et triduanas et ebdoma-
dam. Sed hec omnia probaverunt
senes ut magni. et invenerunt
quia bonum est cotidie manducare
et per singulos dies parum sibi
subtrahere. et ostenderunt nobis
hanc regularem viam. quia levior
est et facilis.

Venerunt aliquando senes quidam
in Sichi. Erat autem cum eis
et abbas iohannes nanus. Et
dum comederent surrexit quidam
presbiter vir magnus ut daret per
singulos vasculum parvum ad bi-
bendum. Et nemo accepit ac-

[Margin:] …excludere imple[illegible]

[Margin:] discrete ieiunandum

cipe. nisi solus homines brevis. Ammirati sunt autem ceteri et dixerunt
ei. Quomodo tu cum sis omnium minimus presupposuisti vitam in saeculo viri senis
et magni. Dicit eis. Ego qui
surgo dare aquam gaudeo si omnes
bibat ut mercedem acquiram. Nequaquam
propterea ego accepi suscepi ut
faciam cum qui sumpserit inveniret
mercede. ne forte etiam contristetur
nullo suscipiente ab eo. Hec cum
dixisset. ammirati sunt de discretione
cione eius.

Dixit abbas daniel. Quantum
quantum corpus virescit. tantum
anima exsiccatur. Et quantum exsiccatum
fuerit corpus. anima tantum virescit.

Dixit abbas euagrius abbati
arsenio. Quomodo ex tanta
erudicione scientie nullas virtutes
tes habemus. Isti autem rustici in
egypto conversantes. tantas virtutes
tutes possident. Respondit abbas
arsenius. Nos quidem humane erudicionis
dicionis disciplinis intenti sumus.
nichil habemus. Isti rustici egyptii
cii et propriis laboribus acquisierunt
erunt virtutes.

Dixit abbas daniel. quia
cum moriturus esset abbas
arsenius. delegavit nobis dicens.
cens. Videte ne velitis pro
me agapem facere. quia si feci ego
pro me ipso inveniam.

Venerunt aliquando presbiteri
regionis illius ad monasteria
teria vicina. in quibus etiam erat
et abbas pastor. Et introgavit
nit abbas anub et dixit ei.
Rogemus presbiteros istos hodie
accipe hic in caritate domum dei.
Ille autem stans diu. non dedit ei
responsum. Abbas vero anub contristatus
tus exiit. Dixerunt autem abbati
pastori qui iuxta eum sedebant.

Quare non dedisti ei responsum. Et
dixit abbas pastor. Ego causam non
habeo. iam mortuus non sum. apertus
tuus enim non loquitur. Non enim reputetis
putetis me. quia hic inter vos sum.

Dixit abbas pastor. Si quis
alios docet. et non facit quod
docet. similis est puteo. qui omnes ad
se venientes saciat. et diluit sordes.
des. Seipsum autem purgare non potest.
sed omnis spurcitia et immundicia

Venerunt aliquando in eo est.
duo senes magni de partibus
bus pelusii ad abbatissam sarram.
Et cum ambularent dicebat ad
invicem. Humiliemus vetulam istam.
Et dicunt ei. Vide ne extollatur animus
mus tuus. et dicas. quia ecce solitarii
rii viri ad me que mulier sum
venerunt. Et dixit eis abbatissa
sarra. Sexu quidem sum mulier.

Item dixit Sed non animo
abbatissa sarra. Si postulavero
postulavero a deo. ut omnes homines
edificentur in me. inveniar ante
ianuas singulorum penitenciam agens.
sed magis oro ut cor meum purum
sit cum omnibus purum sit

De sobrietate cogitationum cap. undecimum

Dixit abbas agathon.
Non debet monachus permittere conscienciae
sciencie sue ut accuset eum ex quacumque
cumque re. Cum autem moriturus esset
in extremis abbas agathon. tres
dies immobilis mansit apertos oculos
culos tenens. Pulsaverunt autem
eum fratres dicentes. Abba ubi es.
Et ille respondit. In conspectu divini
iudicii assisto. Dicunt ei. Et
tu times. Et ille dixit. Interim
laboravi virtute qua potui
in custodiendis mandatis dei.

De sobrietate cogitationum cap. undecimum

sed homo sum. et nescio utrum pla-
cuerunt opera mea coram domino. Dicunt
ei fratres. Et non confidis de ope-
ribus tuis que secundum deum sunt. Et
dixit senex. Non presumo nisi ve-
nero ante deum. Aliter enim sunt iudicia
dei. aliter hominum. Cum autem vellent
eum adhuc interrogare alium sermo-
nem. dicit eis. Ostendite caritatem. et
nolite mecum loqui. quia occupatus sum.
Quo dicto statim emisit spiritum cum
gaudio. Videbant autem eum colligen-
tem spiritum. quemadmodum salutet quis
amicos suos dilectos. Habuit autem
custodiam magnam in omnibus. et
dicebat. quia sine custodia ad nul-
lam virtutem ascendit homo.

Dixit abbas Iohannes brevis.
quia similis sum homini sedenti
sub arbore magna. et attendenti
beluas multas. et plurima ser-
pentia ad se venientia. et cum se
viderit quia non poterit stare adversus
eas festinat ascendere ut salvetur.
Ita et ego sedeo in cella mea.
et attendo cogitationes malig-
nas super me. et cum non praevaleo
adversus eas. confugio per orationes
ad dominum. et ita salvus efficior
ab insidiis inimici.

Senex quidam erat in Sichi
Ihesus quidem tolerantiam cor-
porale. sed non valde scrupulosus
erat in retinendis que audiebat.
Abiit ergo iste ad abbatem Iohannem
brevem ut interrogaret eum de obli-
vione sua. Et audiens ab eo ser-
monem. rediit in cellam suam. Et
oblitus quod dixerat ei abbas Io-
iterum abiit et interrogavit eum.
Audiens vero ab eo sermonem re-
versus est. Mox autem ut pervenit
in cellam suam oblitus est quod audie-
rat. Atque ita multotiens vadens
atque revertens ei dominabatur oblivio.

Post hec vero rursus occurrens
seni dixit. Nosti abba quia iterum
oblitus sum iterum quod dixisti. Et
ne tibi molestus essem. ideo non
veni. Dixit autem abbas Iohannes. Va-
de incende lucernam. Et incendit.
Et dixit ei. Affer alias lucernas.
et incende ex ea. Et fecit sic.
Et dixit abbas Iohannes seni. Nec-
quid lesa est lucerna illa. quia ex ea
alias incendisti. Et dixit. Non.
Ista inquit nec Iohannes leditur si toti
in Sichi venirent ad me. nec im-
pedirent me a caritate dei. Quando
ergo vis veni. nichil hesitans.
Et ita per patientiam utrorumque abstu-
lit deus oblivionem a sene. Hoc
enim erat opus heremitarum in Sychi
ut animarent eos qui impugna-
bantur a quacumque passione. et ex-
torquebat sibi laborem ut semet-
ipsum hortaretur in bono.

Habuit aliquando abbas pastor ali-
quem iuvenem ad quendam se-
nem ut interrogaret eum tribus ser-
monibus. Cum ergo pervenisset ad se-
nem oblitus est unum ex tribus ser-
monibus. quem eum interrogare
veniebat. Et reversus est in cellam
suam. Cum tetendisset manum ut
teneret clavem. recordatus est ser-
monis illius. quem fuerat ante
oblitus. Et sustulit manum a
clave. et reversus est ad senem.
Senex autem dixit ei. Accelera-
sti venire frater. Et ille narravit
ei. quia cum tetendissem manum tenere
clavem. recordatus sum sermonis
quem querebam. et non aperui cel-
lam. sed mox ad te sum reversus.
Erat autem longitudo vie multa.
Dicebat autem ei senex. Egre-
gius pastor. Nominabitur enim nomen

tum in tota terra egipti.

Sedente aliquando abbate silua-
no in monte syna. volens
discipulus abire ad quoddam minis-
terium suum dixit seni. Dimitte
aquam et riga ortum. Ille autem ex-
iens ad dimittendam aquam tege-
bat faciem suam de cuculla sua. tan-
tum ad pedes suos attendens.
Contigit autem ut ipsa hora quidam
superueniret ad eum. et uidens
eum a longe considerauit quid fa-
ceret. Et cum peruenisset ad eum dixit
ei. Dic michi abba. ut quid te-
gebas de cuculla faciem tuam. et
sic adaquabas ortum. Et dixit
ei senex. Ne uideant oculi mei
arbores. et occuparetur mens
mea ab opere suo in consideratione.

Uenit quidam senex Scetim.
ad alium senem. Et cum loque-
retur unus ex eis. dixit. Ego mor-
tuus sum huic seculo. Alter
uero dixit ei. Ne confidas in
temetipso. donec exeas de cor-
pore isto. Nam si dicis de te quia
mortuus es. sathanas autem
mortuus non est.

Dixit autem senex. Dormien-
te te aut resurgente. uel
aliud quid faciente. si fuerit deus
ante oculos tuos. in nullo te po-
terit inimicus deterrere. Et si ta-
lis cogitatio manserit in homine.
etiam dei uirtus manet in eo.

Dicebant de quodam sene.
quia quando ei cogitationes sue
dicebant. Dimitte hodie. cras-
tino penitere. contradicebat eis
ille dicens. Non. sed peniten-
tiam ago. crastino autem fiat uo-
luntas dei.

Dicebant se-
nes. quia tres sunt uirtutes
sathane ex quibus procedunt uniuersa
peccata. Prima obliuionis. secunda neg-
ligentie. tertia concupiscentie. Etenim si
obliuio uenerit generat negligen-
tiam. de negligentia concupiscentia nas-
citur. de concupiscentia autem corruit homo.
Si enim ita est mens sobria ut ob-
liuionem respuat. ad negligentiam
non uenit. Et si non neglexerit:
concupiscentiam non recipit. Si uero
concupiscentiam non recipit numquam ca-
det opitulante gratia christi.

Frater quidam in cellis infunde-
bat pelliculas suas. Et
cum sedisset frater plectens dixit
ei cogitatio sua ut iret ad quen-
dam senem uisitare eum. Et iterum
cogitans in semetipso dicebat.
Post paucos dies uadam. Et di-
cebat ei cogitatus suus. Si in-
terim moritur. quid facies? Sed
uade ut loquaris ei quia estiuum
tempus est. Et iterum dixit intra se. Sed
non est modo tempus. Iterum autem cogita-
uit dicens. Sed cum incides scir-
pum ad mattas. fiat tempus. Rursus
dixit. Expende palmulas istas
et tunc uade. Rursus dixit in se-
metipso. Sed hodie bonum aerem
fecit. Et surgens reliquit palmu-
las infusas. et tollens melotem suam
ibat. Erat autem senex quidam uici-
nus ei uir prudens. Qui cum ui-
disset eum in impetu ambulantem cla-
mabat. Captiue. captiue. ubi curris?
Ueni huc ad me. Qui cum uenis-
set. dixit ei senex. Reuertere in cellam
tuam. Ille autem fratri narrauit ei
fluctus quos pertulerat in cogita-
tionibus suis. et ita reuersus est in
cellam suam. Et cum ingressus fuisset
in eam. prostrauit se et penitentiam egit.
Hoc facto uoce magna subito
demones clamauerunt dicentes.
Uicisti nos monache. Uicisti nos.

et factum est maxilla eius super quam iacebat velud ab igne usstulata. Demones autem velud fumus exterminati sunt. Sic ergo frater ille didiciat versucias eorum.

Dicebat de quodam sene qui moriebatur in Scythi. et circumdederunt fratres lectum eius. et vestierunt eum. et ceperunt flere. Ille autem aperuit oculos suos et risit. Et adiecit iterum ridere. hoc etiam fecit tercio. Quod cum viderent fratres rogaverunt eum dicentes. Dic nobis abba. quare nobis flentibus tu rides. Et dixit. Primo risi. quia vos timetis mortem. secundo risi. quia non estis parati. tercio autem risi quia de labore ad requiem vado. et vos ploratis. Hoc cum dixisset. statim utpote mortuus reclusit oculos suos.

Venit aliquis frater manens in cella ad unum de patribus. et dixit ei quod de cogitacione sua affligeretur. Et dixit senex. Tu precisisti in terra firmamentum magnum quod est timor dei. et accepisti in manu tenere harundineam virgam. hoc est cogitaciones malas. Accipe ergo tibi magis ignem quod est timor dei. et quando tibi approximat cogitacio mala. velud calamum igne timoris dei comburito. Neque enim prevalet malicia adversus eos qui timorem domini habent.

Dixit quidam senex. Quando enim cooperiuntur oculi animalis tunc circuit ad molendinum. Si autem discoopertos habuerit oculos. non ambulat in circuitu mole. Sic enim et diabolus si occurrerit cooperire oculos hominis in omne peccatum humiliat eum. quod si illuminati fuerint oculi eius facilius potest effugere.

Dicebat senex. quod in monte abbatis anthonii custodes sedebant septem tempore dactilorum. et unus ex eis abigebat volucres. Erat autem ibi senex. qui in die qua eum dactilos custodire contingebat. clamabat dicens. Discedite de intro male cogitaciones. et deforis aves.

Dixit senex. Surgens mane dic ad temetipsum. Labora corpus ut pascaris. sobria esto anima ut apprehendas hereditatem.

Frater dixit cuidam seni. Nichil pugne video in corde meo. Et dixit ei senex. Tu sic es quasi quedam gemina porta. ut quicumque desiderat intret vel voluerit te. et vel voluerit exeat. et tu non intelligis que aguntur. Nam si habueris ianuam. et clauseris eam nec permiseris intrare per eam cogitaciones malas. tunc videbis stantes foris et pugnantes adversum te.

Venit abbas ammon ad abbatem pastorem. et dixit ei. Si vado ad cellam vicini. aut si ille ad me venit pro aliqua re missione. verentur colloqui ne incurrat aliquem inconpetentes fabula et aliena a proposito monachi. Et dicit ei senex. Bene facis. Necessaria enim habet iuventus custodiam. Dicit ei abbas ammon. Senes ergo quid faciebant. Et dicit ei. Iam senes proficientes atque firmati non habebant in se aliud quid aut peregrinum in ore suo ut id loqueretur. Et ille dixit. Si ergo fit necessitas cum peregrino vel vicino loqui. videtur tibi ut de scripturis cum eo loquar. aut de verbis aut sentenciis

seniorum. Et dixit ei senex. Si non
potes tacere. bonum est magis ut
de verbis seniorum loquaris. quam de
seculo. periculum est enim non paruum.

Narrauit abbas cassianus
de quodam sene in heremo se-
dente. quod rogauit deum ut dona-
ret ei ne dormitaret aliquando cum
de spiritualibus sermo fieret. Si
autem detractiones aut ociosa verba
accideret. statim in sopno conuerteretur. ut
non huiusmodi venenum aures eius
reciperent. Hic dicebat diabolum
studiosum esse. ut moueret hominem
ad verba ociosa. impugnatorem
autem totius doctrine spiritualis.
Ad quod etiam utebatur hoc exemplo
loquente inquit me aliquando de utili-
tate animarum ad quosdam fratres.
tam sopno grauissimo occupati
sunt. ut nec palpebras oculorum
mouere possent. Ego autem vo-
lens demonstrare opus demoniacum
esse. ociosarum rerum verba intro-
duxi. ad que illi audientes sta-
tim a sopno releuati sunt. Ego autem
ingemiscens dixi. Usque nunc de
celestibus rebus loquebamur. et om-
nium vestrum oculi sopno grauissime
tenebantur. Nunc autem sermo ocioso
mota est omnis prompti audire
cepistis. propter quod rogo karissimi fratres
cognoscentes malignum demonis
opus esse. attendite vosmetipsos.
custodientes vos a sopno quando
aliquid de spiritualibus auditis vel legitis.

Venerunt aliqui seculares
fratres quidam temptantes jo-
hannem breuem et quod non dimitte-
bat mentem suam diffundi in cogita-
tionibus seculi. neque loquebatur cum
mundi hominibus. Et dixerunt ei. Gratias
agimus deo quia multum pluit anno
isto et rigant competenter arbores pal-
marum. et bene incipiunt producere
ramos. et inueniunt fratres qui
solent manuum suarum operibus occu-
pari. Dixit eis abbas johannes.
Sic est et quando spiritus sanctus descendit
in corda sanctorum virescunt quodammodo
et innouantur. et proferunt folia in
timore dei.

Interrogauerunt aliqui abbatem
siluanum quidam dicentes. In
qua conuersatione operatus es. ut acci-
peres prudentiam istam. Et ille respondens
dixit. Nunquam permisi in corde cogi-
tationem morari que erat contra deum.

Dixit abbas pemenius. Cogita-
cio tua si est in regno celorum.
et cito in hereditatem accipies illud.

Dixit senex fratri cuidam. Pone
quia dyabolus est inimicus. et
tu domus. inimicus non cessat iac-
tare sibi te quecumque inuenit sordi-
dum. in fundens in te uniuersas inmun-
dicias. Tuum est autem non negligere.
ut proicias foris. que iactauerit
statim si neglexeris. replebit tibi
domus sordibus. et nequaquam valebis
introire in eam. sed ab initio que
ille iactauerit. tu eice paulatim.
et manebit domus tua per gratiam
christi munda.

De continua oratione ~~...~~ duodecima pars

Interrogauerunt fratres abba-
tem agathonem dicentes.
Pater que virtus in conuersatione
plus habet laboris. Et dixit
eis. Ignoscite michi. quia puto
non esse alium laborem talem. qua-
lis orare deum. Dum enim voluerit
homo orare deum suum. statim inimici de-
mones festinant interrumpere ora-
tionem eius. scientes quia ex nulla
re in tantum impediuntur. nisi per
orationem effusam ad dominum. Siquidem

ocem aliū laborē quē hō in conuer-
sacōe positus assūpserit. q̄uis
instant et molestiā agat. hab;
tū et possidet aliquā requie-
ōro at usq; ad ultimā exala-
cione opus habz magni cētamīs.
Narrauit abbas dulias
qui fuit discipulus abba
tis besarionis dicens. Veni
aliqn̄ in cellā abbatis mei. &
inueni eū stantē ad orōnē. et
man9 eius erant extense in
celū. P̄mansit aūt hoc faciens
iugit' quatuordecī dies. Et p9
hec vocauit me. et dixit. Se
quē me. Exeuntes p̄rexim9 in he-
mū. Et cū sitirē dixi ei. Abba.
sicio. Ille aūt tollens melotē
discessit a me q̄ntū ē iactus la-
pidis. Et fcā orōe. attulit eā
plenā aqua. Et abiuim9 in ci-
uitē lico. et venim9 ad abba
tē iohēm. et salutātes eū feci
m9 orōnē. Deinde sedentes
cepit loqui de visiōe q̄ viderat.
Dixit aūt abbas besarion. q2
exiuit p̄ceptū a dño ut destru
ant templa. et fcm̄ ē sic. et
destructa sunt.
Venit abbas loth ad abba
tē ioseph. et dixit ei ab
bas loth. Scdm̄ virtutē meā
facio modicā regulā. et p̄ui
ieiuniū. et orōnē. et medita
tionē. et quietē. et scdm̄ vir-
tutē meā studeo purgāre cogi
tacōes meas. Quid g° debeo
de cetero facere? Exurgens aūt
senex expandit man9 suas in
celū. Et facti sunt digiti ei9 vel̄
ut decē lampades ignis. Et dicit
ei. Si vis efficere tot9 sicut ignis.

Signa feruētis orōis.

Venerūt aliqn̄ ad abbatē luciū
in enato monachi quidā qui
dicebant' euchite. hoc est orato
res. et interrogauit eos senex di-
cens. Quid ē opus manuū vrārū?
Et illi dixerūt. Nos nō tangim9
aliqd̄ opus manuū. sed sicut dr̄
aplūs. sine intermissiōe oramus.
Dicit eis senex. Et nō manduca
tis? Illi aūt dixerūt. Etiā man
ducam9. Et dicit eis. Cū g° co
meditis? quis p̄ vobis orat. Et
itm̄ interrogauit eos dicens. Non
dormitis? Et illi dixert. Dormi
m9. Et dicit eis senex. Cū dor
mitis? quis p̄ vobis orat. Et n̄
inuenerūt. quid ad hoc r̄nderet
ei. Et dixit eis. Ignoscite michi
fr̄es. q2 ecce nō facitis sicut di-
xistis. Ego aūt ostendo vobis. quia
operans manib9 meis sine inter-
missiōe oro. Sedeo enim iuuāte
deo infundens m̄ paucas palmu
las. et facio ex eis plectā et di
co. Miserere mei deus. scdm̄ mg̃
mīse. tuā. Et sc̄ mlt'a. mise tu-
dele inīq̄ meā. Et dixit eis se-
nex. Oro est an non? Et dixe
runt. Etiā. Et ille dixit. Cū p̄
manserio tota die laborās et o
rans. facio plus min9 vel xvi.
nummos. et pono ex eis ad os
tiū duos nummos. et residuos
manduco. Et qui accipit illos du
os denarios orat p̄ me tēp̄e quo
ego manduco ul' dormio. ita ita
p̄ grām dei implet' in me qd̄
scriptū ē. Sine intermissiōe orate.
Venit quidā senex aliqn̄
in monte syna. Et cū ex
iret inde. occurrit ei fr̄ in via.
Et ingemiscens dicebat seni illi.

Quō sine inter-
missione orate
p̄fac̄

afflugimini abba propter siccitatem. quia
nobis non pluit. Et dixit ei senex.
Quare non oratis et rogatis deum.
Qui respondit. Et orationem facimus.
et deprecamur assidue deum. et non
pluit. Et dixit senex. Credo quod
non attentius oratis. Vis autem scire
quia ita est? Veniens stetit pariter
ad orationem. Et extendens manus
in celum orauit. et statim pluuia
descendit. Quod cum vidisset frater ille.
timuit. et procidens adorauit eum.
Senex autem fugit illinc.

Dixit abbas ysaac. quod presbiter
pelusius cum fieret agapes
et fratres in ecclesia comederent et lo
querentur sibi ad inuicem. increpans
eos dixit. Tacete fratres. Ego enim
scio unum fratrem manducantem vobis
cum. et orationes eius ascendunt in
conspectu dei velud ignis.

Frater dixit abbati pastori.
Si dedero fratri meo modicum
panis. aut aliquid aliud. demo
nes polluunt illud. ut videatur ad
placendum hominibus fieri. Et dixit
ei senex. Et si ad placendum hominibus
fiat tale opus. nos tamen demus fra
tribus semper quo egent. Dixit autem
ei et parabolam talem. Duo homines
erant agricole habitantes in una
ciuitate. Et unus ex eis seminans
collegit paucum et sordidum. alius
autem negligens seminare. omnino nichil
collegit. Si ergo fiat fames. quis
duorum poterit euadere? Et respondit frater
ille. Qui fecit quamuis parum atque
immundum. Et dixit ei senex. Ita
et nos seminemus paucum. et si
immunda. ne fame tempore moriamur.

Narrauerunt fratres dicentes.
quia venimus aliquando ad quosdam
senes. Et cum ex more facta fuisset
oratio. salutantes inuicem sedimus. Et
postquam locuti sumus. cum discedere
poposcimus ut fieret rursum oratio.
Dixit autem unus illorum seniorum ad
nos. Quid enim? Non orastis? Et nos
diximus. etiam. Sed quando ingressi sumus pri
mitus facta est oratio. Et ex illa hora usque
modo locuti sumus. Et ille dixit. Ig
noscite michi fratres. quia vobiscum
sedens quidam frater et loquens. Centum
tres orationes fecit. Hoc cum dixis
set facta oratione. dimiserunt nos.

Dicebat quidam patrum. quia sicut
impossibile est ut videat quis
in aqua turbida faciem suam. sic et
anima nisi purgata fuerit a cogita
tionibus alienis. contemplatione non
poterit orare deum.

Dixit abbas Euagrius. Cum
cogitatio contraria in corde
venerit. noli aliam pro alijs per orationem
querere. sed aduersus eum qui te im
pugnat gladium lacrimarum acue.

Dicebant de abbate sysoi
quia nisi deponeret manus
suas quando stabat ad orationem. rapi
ebatur mens eius in superioribus.
Si ergo contingebat cum eo aliquem
fratrem orare. festinabat cito de
ponere manus suas. ne raperetur
mens eius et moraretur.

Dicebant aliqui senum. Quia
assidua oratio cito corrigit
mentem.

Interrogauerunt quidam abbatem
macharium dicentes. Quomodo
debemus orare? Dicit eis senex. Non
est opus multum loqui in oratione. sed
extendere manus frequenter et dicere.
Domine sicut scis et sicut vis mi
serere mei. Si autem instat bellum

in animo debes dicere. Domine adiuva me.
quia ipse scit quae expediunt. et fiat
mecum nobiscum. De hospitalitate
Tercia decima pars

Perrexerunt quidam de
patribus in Panefo
ad abbatem Joseph ut
eum requirerent de susceptione fratrum
qui superveniunt ad eos. si liceret
illo tempore vel fiduciam cum ipsis habere et
leticiam. At ille antequam requirerent
eum dicit discipulo suo. Quod facturus
sum hodie fili ne mireris. Et po
suit duo sedilia illis qui venerant.
unum a dextris suis. et unum a si
nistris. Et dixit eis. sedete. Et
ingressus in cellam suam. induit sibi
vestimenta corrupta. et egressus
transiit in medio eorum. Et ingres
sus iterum induit meliora. quibus
solebat die festo uti. et egressus
est ad eos. Iterum autem ingressus co
tidiano vestimento suo vestitus
venit. et sedit inter eos. Illi autem
mirati sunt. et obstupuerunt propter
hoc factum. Et dixit eis senex. Vi
distis quid feci? Cum autem illi annu
issent. dicit eis. Et quid feci?
Dixit ei. Primum vestimento cor
rupto usus es. et postea alio
meliore. Ait illis. Numquid muta
tus sum ex illo inhonesto. aut ex
illo meliore? Dixit ei. Non. Qui
bus senex ait. Sicut ego ipse sum
in utrisque. et sicut in priore non es
te mutatus non sum. nec in sequen
tibus. ita debemus in fratrum suscep
tione facere. sicut in sancto domini ewan
gelio loquitur. Date quae sunt ce
saris cesari. et quae sunt dei deo.
Cum ergo est presentia fratrum cum fiducia
et leticia suscipiamus eos. quando
autem soli sumus. opus est ut luctus
permaneat in nobis. Illi vero au
dientes quae in cordibus suis habebant
antequam requirerent glorificaverunt
deum et leti discesserunt.

Dixit abbas Cassianus. quia
venimus de Palestina in
Egiptum ad quendam patrem. Et cum
hospitalitatem nobis impendisset.
interrogavimus eum. Quare tempore suscep
tionis fratrum regulam ieiunii vestri
non custoditis. sicut in Palestina
fit? Et respondens dixit. Ieiunium semper
mecum est. vos autem semper hic tenere
non possum. Et ieiunium quidem quam
vis utile et necessaria res sit in nostra
voluntate est. Caritatis autem plenitu
dinem lex dei exigit a nobis. Unde
suscipiens in vobis Christum debeo
exhibere quae caritatis sunt cum omni
sollicitudine. Cum autem dimisero
vos regulam ieiunii possum recu
perare. quia non possunt filii sponsi
ieiunare. quamdiu cum illis est sponsus.
Cum autem ablatus est ab eis. tunc
ex sua potestate ieiunat.

Dixit iterum qui supra. quia venimus
ad alium senem. et fecit nos
gustare. et hortabatur nos iam
saciatos adhuc sumere cibum. Et cum
dixissem. iam non possum. ille respondit.
Ego iam supervenientibus fratribus ser
ties mensam posui. et dum singu
los hortor. etiam et ego sexies man
ducavi. et adhuc esurio. Tu vero
semel manducans ita saciatus es. ut
iam manducare non possis.

Datum est aliquando in Scythi man
datum ut ieiunaret illa eb
domada et faceret sibi festivitatem.
Contigit autem ipsa ebdomada ut veni
rent ad abbatem Moysen fratres quidam
ab Egipto. et fecit eis modicum

gaudere cum gaudentibus flere cum flentibus

hospitalitas praefert ieiunio

pulmentum. Et cum vidissent vicini finium dixerunt clericis ecce que illicite. Ecce moyses solvit mandatum et coxit pulmentum. Illi autem dixerunt. Cum venit. loquimur ei nos. Sero autem sabbato videntes clerici magnam conversationem abbatis moysi. dixerunt ei coram omni plebe. O abba moyses. mandatum quidem hominum solvisti. sed dei mandatum fortiter alligasti.

Frater quidam venit ad abbatem pastorem in secunda ebdomada quadragesime ut diceret ei cogitationes suas. atque in responsione eius inveniens requiem dicit ei frater ille. In modico impediri habui. ne venirem ad te hodie. Et dicit ei senex. Quare? Et ille dixit. Metuebam ne forte quadragesima michi non aperiretur. Et respondens abbas pastor. Nos inquit non didicimus ianuam ligneam claudere. sed magis lingue ianuam cupimus clausam habere.

Frater venit ad quendam solitarium. Et cum egrederetur ab eo dixit. Ignosce michi abba. quia impedivi regulam tuam. Et ille respondit. Mea regula est ut recipiam te in hospitalitate et cum pace dimittam te.

Dicebant de quodam sene in syria. quia iuxta viam heremi habitabat et hoc opus erat ei. ut quacumque hora veniret monachus de heremo cum fiducia faceret eum reficere. Venit ergo aliquando unus solitarius. et ille petebat ab eo ut gustaret. Qui cum nollet gustare dixit dicens. Ego ieiuno. Contristatus senex dicit ei. Ne pretermittas puerum tuum. obsecro ne despicias me. sed veni oremus. Ecce arbor est hic. cui cum inclinati genu et oranti inclinata fuit ipsum sequenti. Curvavit ergo ille solitarius genu in oratione. et nichil factum est. Flexit et senex qui eum susceperat genua. et statim cum natura est etiam arbor illa cum ipso. Quod cum vidissent gavisi sunt. et gratias egerunt deo semper mirabilia facienti.

Venerunt aliquando duo fratres ad quendam senem. Consuetudo autem erat seni non manducare cotidie. Qui cum vidisset fratres. gaudens suscepit eos. et dixit. Ieiunium suam mercedem habet. Et iterum. Qui manducat propter caritatem duo mandata implet. quia propriam voluntatem derelinquit. et mandatum implet. reficiens fratres.

Erat quidam senex in egipto habitans in deserto loco. Erat autem longe ab eo manicheus. Et hic erat presbiter ex hiis quos ibi vocant electos. Qui cum vellet pergere ad quendam eiusdem erroris hominem. comprehendit eum nox in illo loco in quo erat vir ille sanctus et ortodoxus. et anxiebatur volens pulsare. pulsare et intrare et apud eum manere. Sciebat enim quia cognosceret quod esset manicheus. Et revocabat a cogitatione sua ne forte acquiesceret suscipere eum. Compulsus tamen necessitate pulsavit. Et aperiens senex et cognoscens suscepit eum cum hilaritate. Et coegit eum orare. Et reficiens eum collocavit ubi dormiret. Manicheus autem cogitans in se nocte mirabatur dicens. Quomodo nullam suspicionem habuit in me. Vere hic dei servus est. Et surgens cecidit ad pedes eius dicens. Abba hodie orthodoxus sum. et non recedam a te. Et deinceps remansit cum eo.

Monachus quidam thebeus accepit graciam a deo ut ministeriis indigentibus ministraret quod

nachum erat. Contigit autem in quodam
vico ut fieret agape. et ecce muli-
er quedam venit ad eum ut acciperet
induta vetustissimis rebus. Quam cum
vidisset ita vetustis rebus indutam
implevit manum ut daret ei multum.
clausa est autem manus eius. et leva-
vit parum. Alia vero venit ad eum ves-
tita bene. et videns vestes eius im-
plevit manum ut daret ei parum. et
aperta est manus eius. et levavit multum.
Et requisivit de utrisque mulieribus
illis. et cognovit quia illa que bonis
vestibus utebatur de honestis mu-
lieribus ad paupertatem venerat. et
quia pro opinione natalium suorum bo-
nis fuit rebus induta. Illa vero
alia accipiendi causa vestivit se rebus ve-
tustis.

Monachus quidam erat
habens fratrem secularem paupercu-
lum. et quecumque laborabat prebebat
ei. Sed quanto ei ille prebebat. tanto pau-
perior ille fiebat. Pergens autem mo-
nachus ille indicavit hoc cuidam seni.
Senex autem dicit ei. Si vis me au-
dire. nichil ultra prebeas ei. et dic
illi. Frater quod habui dedi tibi. tu ergo modo
labora. et ex eo quod laboraveris prebe
michi. Et quecumque tibi attulerit acci-
pe ab eo. et ubi scis peregrinum aut
senem pauperem da illud et roga eos
ut orent pro eo. Ille autem frater hec audi-
ens fecit ita. Et veniente ad se
illo seculari fratre. locutus est ei que-
admodum dixerat senex. et discres-
sit tristis. Et ecce prima die tollens
de orto minuta olera attulit ei.
Accipiens frater eius dedit senibus. et
rogavit eos ut orarent pro eo. Qui
cum accepisset benedictionem. reversus
est in domum suam. Postea vero attu-
lit olera et tres panes. et frater
eius fecit sicut prius. Et consecutus
benedictionem iterum discessit. Tercio veni-
ens attulit multas expensas. et
vinum et pisces. Quod cum vidisset

frater eius miratus est et vocavit pauperes
et refecit eos. Dixit autem ille secu-
laris fratri suo. Si opus habes ali-
quantos panes? Et ille dixit. Non
domine. Cum enim quando accipiebam aliquid
a te. velut ignis intrabat domum
meam. et consumebat illud. Nunc
autem quando a te nichil accipio. superha-
bundo. et deus benedixit me. Pergens
autem frater indicavit hec omnia que fac-
ta fuerunt seni. Et dicit ei senex. Nes-
cis quia opus monachorum ignis est
et ubicumque ingreditur consumit. hoc
autem utile est fratri tuo. ut de labore
suo misericordiam faciat. et orationem a sanctis viris
accipiat. et ita benedictione consecutus
multiplicabitur labor eius.

Senex quidam cum alio fratre age-
bat vitam communem. Erat autem
senex ille misericors. Contigit autem
ut fieret fames. et ceperunt qui-
dam venire ad ostium eius ut ac-
ciperent agape. Senex vero omnibus
venientibus ministrabat panem. Vi-
dens autem frater quod fiebat. dicit seni.
Da michi partem meam de panibus.
et quod vis fac de parte tua. Senex
autem divisit panes. et faciebat
more solito de parte sua. Multi
autem currebant ad senem audientes quod
omnibus daret. Videns autem propositum
deus voluntatis eius. benedixit
panes. Frater autem ille qui acceperat
partem suam et nulli dabat. consumpsit
panes suos et dixit seni. Cum
modicum est quod habeo de panibus
meis abba suscipe ad communem vitam.
Et dicit senex. Quomodo vis facio.
Et ceperunt simul esse et communiter vive-
re. facta est iterum habundantia victualium
et veniebant iterum indigentes ut
acciperent agape. Contigit autem
uno die ut intraret frater ille. et vi-
det quia defecerunt panes. Venit

et pauper postulans agape. Senex
autem dixit illi fratri. Da ei panem. Et
dixit. Iam non habeo pater. Et dicit
ei senex. Intra et quere. Ingressus
autem frater attendit et vidit repo
sitionem in qua panes habere solebat
repletam panibus. Quod cum vidisset
timuit. et tollens dedit pauperi.
atque ita agnoscens fidem et virtutem
senis glorificavit deum.

Solitarius quidam habitabat non
longe a congregatione fratrum.
operationes faciens plurimas. Conti
git autem quosdam venire in monaste
rium illud. ubi congregatio erat.
Et pergentes ad solitarium illum com
pulerunt eum extra horam manducare.
Postea vero dixerunt ei fratres illi.
Ne contristeris modo abba. Et ille
respondit. Mea tristicia est. si quando
fecero voluntatem.

Dicebat quidam senum. Quia
est quidam faciens multa bona
frequenter. et diabolus immittit ei scru
pulositatem in aliquo de parvis rebus.
ut aliorum omnium que fecit mercedem
amittat. Sedente enim me aliquando
in oxirincho apud quendam presbiterum
qui faciebat multas elemosinas.
contigit ut veniret quedam mu
lier vidua postulans ab eo
modium tritici. et dicit ei. Vade
et affer modium et mensurabo tibi.
Et attulit ei. Ille autem mensurans
ad manum modium ipsum. dixit ei.
Maiorem. Et fecit verecundiam vi
due illi. Cum vero discessisset vi
dua illa. ego dixi. Abba presbiter.
mutuasti vidue isti hoc triticum
ad quid? Et ille dixit. non. sed
donavi ei. Ego autem dixi. Si
ergo totum gratis donasti. quomodo in
modico sic scrupulosus esse vo
luisti. et fecisti verecundiam mulieri.

De obediencia ~~[illegible]~~ Quinta decima pars

Dicebant de abbate silua
no. quod habuerit discipu
lum in scythi nomine marcum. et hic fuit
magne obedientie. qui etiam scriptor anti
quarius erat. Diligebat autem senex
eum propter obedienciam suam. Habebat autem
et alios undecim discipulos. qui con
tristabantur eo quod omnino diligeret eum plus
eis. Quod cum audissent vicini quia
plus eum ceteris discipulis suis diligeret.
moleste tulerunt. Una autem die ve
nerunt ad eum. Quos assumens senex
abbas siluanus egressus est de cella sua.
et cepit discipulorum suorum cellas pul
sare dicens. Frater. opus te habeo. Et
nullus ex eis non est eum secutus. Venit
autem ad cellam marci. et pulsavit
dicens. Marce. Ille autem cum audis
set vocem senis. statim exivit foras
Et misit eum ad quoddam ministerium.
Abbas ergo siluanus dixit senibus.
Ubi sunt ceteri fratres? Et ingressus
est in cellam marci. et invenit qua
ternionem quem eadem hora inchoaverat.
in quo litteram .O. faciebat. et audi
ta voce senis non fecit. nec girauit
calamum ulterius ut impleret et con
cluderet litteram quam in manu habebat. Et
dixerunt senes. Vere abba quem tu
diligis. et nos diligimus. quia deus
diligit eum.

Venit aliquando mater supradicti mar
ci ut videret eum. et habebat
secum plurimum obsequium. Ad quam cum
exisset senex. dixit ei illa. Abba
dic filio meo ut exeat ad me et
videam eum. Ingressus autem senex
dixit ei. Egredere ut te videat mater
tua. Ille autem vestitus erat sacco scis
so et recto suto pannis. et caput
eius atque facies eius tincta fumo
et caligine coquine erant. Cum per
obedientiam abbatis egressus est quidem

sed clausit oculos suos. et ita salutauit matrem suam. uel eos qui venerant cum ipsa dicens. Sani estote. Et nemo ex eis nec mater sua cognouit quia ipse esset. Que iterum misit ad senem dicens. Abba mitte filium meum ut uideam eum. Et dixit Marco. Pone dixi tibi egredere ut uideat te mater tua. Et dixit Marcus. Egressus sum mi pater verbum tuum pre- veruptum rogo te ne ulterius michi dicas illud ut iterum ne inobediens uidear tibi esse. Et egressus senex dicit matri sue eius. Ipse est qui exiuit ad nos et salutauit nos dicens. Sani estote. Et consolatus est eam. et ita discedere fecit.

Venit quidam ad abbatem Sisoi thebeum volens fieri monachus. et interrogauit eum senex si quid haberet in seculo. Et ille dixit. Habeo unum filium. Et dicit ei senex. Vade iacta eum in flumen. et tunc efficieris monachus. Qui cum abisset proicere eum. misit senex unum de fratribus qui prohiberet eum. Qui cum tenuisset iactare puerum. dicit ei frater. Quiesce. quid facis? Et ille respondit. Abbas michi dicit ut proiciam eum. Et dixit ei frater. Sed iterum abbas dixit non proicias eum. Ille autem relinquens filium suum venit ad senem. et factus est probatissimus monachus per obedientiam.

Senex quidam solitarius habuit quendam ministrum manentem in possessione. Contigit autem semel ut tardante ministro deficerent necessaria seni. Et cum intercessisset tempus et non veniret minister. defecerunt que necessaria erant seni ad uictum. et oportebat per manibus suis operari. Qui cum affligeretur non habendo quod laboraret neque unde viueret. dixit discipulo suo. Vis vadas ad possessionem illam. et voces nobis ministrum qui solet que opus sunt preparare? Et ille respondit. Quod iubes facio. Differebat autem adhuc senex. non presumens mittere fratrem. Et cum diu sustineret et tribularetur non veniente ministro suo. dixit iterum senex ad discipulum suum. Vis ire usque ad possessionem et adducere eum? Et ille respondit. Quod vis facio. Timebat etiam et discipulus ille descendere ad possessionem ne scandalizaretur aliunde. Sed ne inobediens esset patri suo. acquieuit abire. Dixit autem ei senex. Vade et credo in deum patrum meorum quia proteget te ab omni temptatione. Et facta oratione dimisit eum. Veniens autem frater in possessionem. requisiuit ubi maneret minister ille. et inuenit hospicium eius. Contigerat autem eum cum suis omnibus ad memoriam parentum suorum ex possessione venire. excepta una filia eius. Que cum pulsantem fratrem illa audisset. venit ad ostium et aperuit ei. Et cum interrogaret eam de patre suo. illa hortata est eum ut intraret. simul etiam et trahebat eum. Ille uero non acquiescebat intrare. Sed cum diu eum cogeret. preualuit eum introducere ad se. et complexa est eum. et cepit eum illicitare ad commixtionem corporis sui. Ille autem uidens se trahi ad luxuriam et cogitationibus confundi. ingemiscens clamauit ad deum dicens. Domine propter orationes patris mei. libera me in ista hora. Et cum hec dixisset. subito inuentus est ad flumen pergens ad monasterium. et reuersus est ad abbatem suum.

Duo fratres carnales venerunt habitare in monasterio quodam. ex quibus unus erat preclare continentie. alter uero abstinentie magne. Cui dicebat pater. Fac hoc. et faciebat. et Fac illud et faciebat. De qua re magna opinione

in monasterio habebat. quia ita obediens
existebat. Provectus est autem in medi-
tatione frater ille continens ad visum
eum. et dixit in semetipso. Ego pro-
bo istum si habet obedientiam. Et accedens
ad patrem monasterii dicit ei. Dimit-
te mecum fratrem meum ut eamus ali-
cubi. Et dimisit eos abbas abi-
re. Et assumens eum ille frater absti-
nens voluit temptare eum. Et cum
venissent ad flumen ubi erat mul-
titudo cocodrillorum dicit. Ascen-
de ad flumen. et transi. Et ille mox
descendit. Venerunt ergo cocodril-
li. et lingebant corpus eius. in nullo
ledentes eum. Quod cum vidisset fra-
ter eius dixit ei. Ascende de flumine. Et
cum iter agerent invenerunt corpus
inhumatum iacens in via. Et dix-
it abstinens ille ad fratrem suum. Si
haberemus aliquid vetustum ut iac-
taremus super corpus istud. Et re-
spondens ille obstinate obediens fra-
ter dixit. Magis oremus et forsitan
resurget. Et stantes ad orationem
et orantes intente surrexit mor-
tuus ille. Quo facto gloriatus est
ille abstinens frater. et dixit. Pro
continentia mea. suscitatus est mor-
tuus hic. Omnia autem hec revela-
vit deus abbati monasterii eorum.
et qualiter temptavit fratrem suum
de cocodrillis. et quod suscitatus
est mortuus ille. Et cum venisset
in monasterium. dixit abbas absti-
nenti illi. Quare ita fecisti fratri
tuo? Ecce tamen propter obedientiam eius sur-
rexit mortuus ille.

Alter quidam secularis vite
habens tres filios renuncia-
vit seculo. et venit ad monasterium
relinquens filios suos in civita-
te. Et cum fecisset tres annos in
monasterio. ceperunt ei cogitationes
sue ad filios memoriam frequenter ad-
ducere. et contristabatur propter eos valde.
Neque enim dixerat abbati se filios habere.
Videns autem eum abbas tristem. dicit
ei. Quid habes quod tristis es? Et
narravit ei quod tres filios in civitate haberet.
et quia vellet eos ad monasterium eius
adducere. Precepit ergo abbas ut ad-
duceret eos. Qui cum perrexit ad civita-
tem. invenit duos ex eis iam fuisse
defunctos. unum autem solummodo rema-
sisse. Quem assumens venit ad mona-
sterium. et requirens abbatem. non eum
invenit illic. Interrogavit autem fratres
ubi esset abbas. Et illi dixerunt. Ad
pistrinum perrexit. Ille vero tollens
filium suum quem adduxerat abiit in
pistrinum. Et videns eum abbas ve-
nientem salutavit. et tenens infantem
quem adduxerat amplexatus est eum. et
osculabatur. dixitque patri eius. Amas
eum? Et ille respondit. Etiam. Et rursus
dixit ei. Nimis diligis eum? Respondit
Etiam. Hec cum audisset abbas. dixit
ei. Tolle ergo si amas eum et mitte
in furnum. sic modo ardet furnus.
Et tenens eum pater suus. iactavit eum
in furnum ardentem. Statim factus est
furnus velud ros. Et qua re acqui-
sivit gloriam in tempore illo quemadmodum
abraham patriarcha.

Obedientia excellit virtutes alias.

Dixit quidam senex. Quia fra-
ter qui ad obedientiam patribus spiritua-
libus animum suum dederit. maiorem mer-
cedem habet. quam ille qui in heremum
solus recesserit. Dicebat autem quia
narravit aliquis patrum se vidisse
quatuor ordines in celo. quorum
primus erat hominum infirmorum. et gratias
agentium deo. Secundus eorum qui hos-
pitalitatem sectantur et huic instant
et ministrant. Tertius vero in solitu-
dine conversantium. et non videntium ho-
mines. Quartus autem eorum qui ad
obedientiam spiritualibus patribus se subi-
ciunt propter deum. Utebatur autem ordo
obedientium torque aurea. et maio-

maiorē q̄ alij gl'am hebat. Ego
aūt dixi ei qui michi hec ondebit
omnā hec. Quō iste ordo qui pug
ē maiorē gl'am q̄ alij habet.
Et ille r̄ndēs dixit michi. Quia
qui hospitalitatē sectant. sedm
ppā voluntatē idipm faciunt. Sibi
qui se in heremo religant. arbitrio
suo de seculo recesserūt. Hic aūt
ordo qui se ad obedienciā dedit. ob
voluntates suas abiectas. pendet
ad deū et ad iussionē sp̄ualis
pris. ppterea et maiorē gl'am ab
his habet. Quapp̄t o filij bona
obediencia ē que ppt̄ deū fit. In
tendite filij virtutis huius aliqd ex
pte vestigiū. Obediā salus ē om̄i
fideliū. Obediā genitrix ē om̄i vir
tutū. Obediā inventrix ē regni celor.
Obediā ē celos apiens. et hoiem
de terra levans. Obediā ē cohitatrix an
gelorū. Obediā sociū om̄ibus ē.
Ex hac enī lactati sunt. et per
hanc ad pfectionē pvenerūt.

Ibat quidā de sychi vadēs
ad messem. applicuit ad
quēdā senē magnū et dicit ei.
Dic michi abba quid faciā pgēs
ad metendū. Dicit ei senex. Si
tibi dixero. acquiesces michi. Rn̄
dit ei fr. Etiā obedio tibi. Et
dixit ei senex. Si michi acquiescis.
surge. vade et renūcia messio
ni huic. et ego dico tibi q̄d facias.
Ille aūt fr̄ renūciavit messiōe
et venit ad senē. Dixit aūt ei
senex. Intra in cellā tuā. et fac
quīquaginta dies continuos semel
comedēs in die panē cū sale et
iudico tibi aliā rem. Et fecit sic.
Et rursū venit ad senē. Senex
aūt sciens eū operariū eē dixit
ei. quō oportebat eū eē in cella
sua. Et descendēs fr̄ ille ī cellā

suam p̄stravit se pn̄is in terrā tres
dies et noctes plorans in cōspectu
dei. Post vero cū dicerent ei cogita
ciones sue. exaltatus es. magnus
factus es. ipse tempans vicia cogita
cionū suarū. humiliter reprehendebat
culpas suas in cōspectu suo dicens.
Ubi sunt om̄ia illa peccata mea dicens
que feci. Si aūt iterū in cogitacoēs
eius ascendebat. quia multa negg
lexerit de mādatis dei. dicebat
et ipse intra se. Si exhibeo pium
serviciū deo meo. et credo quia
meū faciat misericordiā suā. Hoc igitur
mō evincēs sp̄m malarū cogita
cionū. postea apparuerūt ei visi
biliter demones dicentes. Turbati
sum9 a te. Et dixit eis. Quare.
Et dixerūt ei. Si te exaltamus.
recurris ad humilitatē. si vero nos
te humiliam9. tu te erigis in altū.

Venerūt aliqn̄ fr̄es q̄tuor
de sychi ad abbatē pābo
vestiti pellicijs tunicis. et indi
cavit unusquisqz virtutē alti9. nō
pn̄te eo de quo loquebat. Unus
aūt ex eis ieiunabat multū. alter
vero nichil possidebat. tercius vero
aūt hebat multā caritatē. de
q̄rto vero dicebat. qz viginti duos
annos hēret in obediā pmanēs senī
orū. Rn̄dit aūt eis abbas pābo.
Dico vobis q̄ istius virtus maior
ē q̄ ceterorū. quī unusquisqz vestrū
virtutē possidet quā voluntate
ppa retinuit. hic aūt voluntate
suā abiciēs. aliene voluntatis
se servū fecit. Tales enī veri co
fessores sūt. si ita pmanserint
usqz ad finē.

Dixit sca̅ sinclētice. qz in
congregacoē manētes
p̄ cuiuslibet ??mēte obediām
magis expostm9. Quī continēcia

Nota. neq superandi tentacōes demonum contraria agendo

arrogantiam habet. obedientia autem humilitatem congruam pollicetur.

Dixit item qui supra. Oportet nos cum discretione animam gubernare. et in congregatione manentes non que nostra sunt querere. neque servire proprie voluntati. quoniam velut exilio relegantes nos tradidimus vobis secundum fidem propriam. rebus secularibus alienati. Unde igitur egressi sumus. nichil ulterius requiramus. Illic enim gloriam habuimus. illic habundantia ciborum. hic autem panis inopia.

Senes dicebant. Quia si quis in aliquo fidem et tradit se ei ad subiectionem. non debet attendere in mandatis dei. sed patri suo spirituali omnem voluntatem suam committere. quia per omnia obediens non mererit peccatum apud deum.

Narraverunt de beato Iohanne brevis stature. quia perrexit ad quendam senem thebeum genere commorantem in Sychi qui sedebat in heremo. Tollens aliquando abbas eius lignum siccum. plantavit et dixit ei. Per singulos dies mitte ei ad pedem eius lagenam aque donec fructum faciat. Erat autem longe ab eis aqua. ita ut si a sero pergeret. mane veniret. Post tres autem annos vivit lignum et fructum fecit. Sumens autem ex fructu eius senex attulit ad ecclesiam. et dixit fratribus. Accipite et manducate fructum obedientie.

Dixit abbas hyperichius. quia ministerium monachi est obedientia. Quam qui possidet. quicquid postulat exaudietur. et cum fiducia crucifixo astabit. Etenim sic dominus venit ad crucem. factus scilicet obediens usque ad mortem.

De humilitate. Item. Quinta decima pars

Dicebant senes. Quia sedebat quidam aliquando in Sychi fratribus paucis comitatus. et propter hoc quia pauci erant. non tamen sim serviit ex eis abbati arsenio. ne velut iniuriam pateretur. Ille autem cum hoc audisset. non est ingressus iuxta morem ad opus dei cum fratribus celebrandum. dicens. Ecce contristatis me. ut non daretis michi eulogiam quam transmisit dominus fratribus. et qua ego non sum dignus accipere. Et cum audissent. edificati sunt in humilitate senis. Et vadens presbiter portavit ei de eulogiis illis. et adduxit eum in congregationem gaudentem. Dicebant autem de eo. quia nemo poterat comprehendere modum conversationis eius.

Narravit abbas Iohannes senis. quia abbas anub et abbas pastor et residui fratres eorum ex uno utero nati monachi erant in Sychi. Et quando venit illuc gens mazichorum et desolaverunt locum. primum discesserunt illinc in locum qui vocatur thermuti. donec deliberarent ubi habitare deberent. Manserunt ergo illic in templo quodam antiquo paucos dies. Dixit autem abbas anub abbati pastori. Unde caritatem tu et fratres tui. et singuli seorsum quiescamus. et non videamus nos invicem ebdomada hac. Et respondit abbas pastor. Faciamus sicut vis. Et fecerunt sic. Erat autem ibi in templo statua lapidea. et surgebat cotidie abbas anub. et faciem statue illius lapidabat. Vespere autem dicebat. Ignosce mihi. Et tota ebdomada ita fecit. Die autem sabbati occurrerunt sibi invicem. Et dixit abbas pastor abbati anub. Vidi te abba ebdomada ista lapidantem faciem statue huius. et iterum apud eam penitentiam agentem. fidelis

aut homo hec nō facit. Et rn̄dit
senex. hanc rem feci ꝓpt nos. Cum
vidistis me lapidātē faciē statue
ne locuta ē. nec furuit? Rn̄dit
abbas pastor. Non. Et dixit ab
bas anub. Iterū qn̄ apud eam
penitentiā egi? nec turbata est.
nec dixit. nō ignosco? Et rn̄dit
abbas pastor. Non. Et ille dixit.
Ergo et nos qui sumꝰ septem
fr̄es. si vultis ut maneamꝰ sil̄
efficiamꝰ velud statua hec. que
contumeliis affecta nō turbatur.
Si aut nō vultis ita fieri. ecce
quatuor ingressus sunt templi huiꝰ.
vnusquisq; qua vult exeat. et qua
vult vadat. Illi aut ꝓstrauerunt
se in terrā. et dixerūt abbi anub.
Quō iubes pr̄. ita fiat. Obediemꝰ
qd̄ dixeris nobis. Postea aut
retulit nobis abbas pastor di
cens. Mansimꝰ simul oē
tp̄e vite nr̄e. operantes et facien
tes omnia scd̄m quod senex que
dixisset nobis. Constituit aut
vnū ex nobis dispensatorē. qui
qd̄cumq; nobis apposuisset come
debamꝰ. Impossibile enī erat
ut diceret aliquis ex nobis. af
fer aliud. aut diceret. ego nolo
istud manducare. Sic tn̄ fuimꝰ
omē tp̄e vite nr̄e cū pace et quiete.

Dicebant de abbate ammoē
quia venerūt quidā pe
tentes ut iudicaret int̄ eos. Se
nex aut dissimulabat. Et ec
ce quedā mulier ad aliā iux
se stātē dicebat mulierē. Se
nex iste quē vides fatuus ē.
Audiuit aut eā senex. Et vo
cans illā ad se. dixit ei. Quātos
putas labores sustinui in soli
tudinibꝰ desertis. ut acquirerē fa
tuitatē istā. et ꝓpt te eā hodie

perditurꝰ sum?

Narrauerūt de epō ciuitatis q̄
vocat̄ oxirinchū noīe affus
q2 cū eēt monachus minus dure tr̄
tauit vitā suā. Sed cū fc̄us fuisset
epc̄. voluit ipā duriciā vti in ciuitate
quā in heremo habuerat. et nō preua
lebat. Ideo ꝓstrauit se in orōe
in conspectu dn̄i dicens. Putasne
dn̄e ꝓpt epātū discessit a me
grā tua? Et reuelatū ē ei q2 nō.
Sed q2 tunc solitudo erat. et cū non
eēt hō. deus susceptor erat ti
bi. Nunc aut hic in seculo es. ubi
homines auxiliātur tibi.

Dixit abbas daniel. q2 erat
in babilonia filia cuiusdā
primarij demoniū hn̄s. Pr̄ aut
diligebat quendā monachū. qui dix
it ei. Nemo pt̄ curare filiā tuam
nisi quos scio solitarios. Et si p
rexeris ad eos. et rogaueris eos.
tn̄ nō acquiescūt hoc facere ꝓpt hu
militatē. Sed hoc faciemꝰ qn̄ ve
nerit asserentes venalia q̄ operan
tur. dicite nos emē velle q̄ vendūt.
Et dū venerit in domū. primū ac
ceptum dicimꝰ eis ut faciant
orōnē. et credo q2 saluabit̄ filia
tua. Exeuntes ergo in plateā in
venerūt vnū discipulū senū
sedentē ut venderet sportellas
suas. Et tulerūt eū secū in do
mū suā. ut qs̄i preciū sportarū
acciperet. Et cū introisset monachꝰ
ille in domū. venit puella illa
q̄ a demone vexabat̄. et mox
dedit alapā monacho. Ille aut
conuertit ei et aliā maxillā scd̄m
dn̄i preceptū. Demō aut coac
tus clamare cepit. O. violentia
mādatorū ihū xpi expellit me
hinc. Et statim mūdata ē puella

illa. Cum autem venisset ad senes mo-
nachus ille, indicavit eis quid factum fu-
erat, et glorificaverunt deum et di-
xerunt: Consuetudo est diabolo hec superbie
humilitate mandatorum Ihesu Christi corruere.

Dixit abbas Sempion, quia mul-
tos labores corporales plus
quam filius meus Zacharias feci, et non
perveni ad mensuram humilitatis et
taciturnitatis eius.

Abbas Moyses dixit fratri Za-
charie: Dic michi quid fa-
ciam. Ille autem hoc audiens iactavit
se pronus in terram ad pedes eius dicens:
Tu me interrogas pater? Dixit autem
ei senex: Crede michi fili Zacharia, quia
vidi spiritum sanctum descendentem in te, et
propterea compellor interrogare te. Tunc
tollens Zacharias cucullam suam de ca-
pite, misit illam sub pedibus suis,
et conculcans dixit: Nisi ita concul-
catus fuerit homo, non potest esse mo-
nachus.

mira humilitas

Dixit abbas Pastor, quia inter-
rogavit abbas Moyses
fratrem Zachariam tempore quo morie-
batur dicens: Quid vides? Et ille
dixit ei: Nichil melius quam tacere pater.
Et dixit ei: Verum est fili. Tace.
Ergo hora mortis eius sedebat ab-
bas Ysidorus, respexit in celum et
dixit: Letare, letare, fili mi Za-
charia, aperte sunt tibi ianue regni
celorum.

Dicebat de abbate Theodo-
ro, quia cum factus fuisset dy-
aconus in Scythi, non acquiescebat
ministrare, et huc atque illuc fugi-
ebat. Et iterum senes adducebant
eum dicentes: Non derelinquas ministeri-
um. Dixit autem abbas Theodo-
rus: Dimittite me et deprecor
deum, et si ostenderit michi quia
debeo stare in loco ministerii huius
facias. Et dum deprecaretur deum, dice-
bat: Si voluntas tua est domine ut stem
in hoc ministerio, demonstra michi.
Et ostensa est ei columpna ignis a ter-
ra usque ad celum, et vox insonuit di-
cens: Si potes fieri sicut hec,
vade ministra. Ille autem audiens
statuit apud se nullatenus acquiescere.
Cum autem venisset ad ecclesiam, prima
egerunt apud eum dicentes: Si non
vis ministrare, vel calicem tene. Et
non acquievit dicens: Si me non
dimittitis, discedo de loco isto.
Et ita recesserunt ab eo.

Collecti sunt aliquando fratres qui
habitabant in Scythi, et cepe-
runt inter se querere de Melchisedech
sacerdote. Obliti sunt autem voca-
re abbatem Copren. Postea autem
vocantes eum interrogaverunt de ea-
dem questione. Ille autem percu-
tiens os suum dixit: Ve tibi Copres.
Quia que mandavit tibi deus, de-
reliquisti, et que a te non requirunt
scrutari presumis. Hec audientes
fratres fugerunt singuli in cellas.

Interrogatus abbas [illegible]
Macharius pro qua cau-
sa in Scythi habitavit, dixit: Cum
essem iuvenis et sedebam in cella
mea in Egipto, tenuerunt me
et fecerunt me clericum in vico.
Et cum nollem acquiescere ad mi-
nistrandum, fugi ad alium locum.
Et venit ad me quidam secula-
ris homo, sed vita religiosus,
et tollebat a me opus quod fecis-
sem manibus meis, et ministrabat
michi que necessaria erant. Contigit
autem temptante diabolo ut quedam
virgo in vico illo usurpata a quodam
iuvene lapsum faceret. Et cum in
utero habere cepisset, interrogata

de quo in utero habet. Illa dicebat.
Quia hic solitarius est qui mecum dor-
mivit. Exeuntes autem de vico illo
comprehenderunt me. et adduxerunt
ad vicum. Et appenderunt in collo meo
mambos et ollas et ansas vasorum
et miserunt me circuire in vico
illo per totum cedentes atque dicentes.
Hic monachus corrupit filiam nostram
tollite. tollite eum. Et ceciderunt
me pene usque ad mortem. Super-
veniens autem quidam senum dixit.
Quousque diu cedetis monachum istum pe-
regrinum. Ille autem qui michi sole-
bat ministrare necessaria sequebatur retro
cum verecundia. Etenim etiam ipsum con-
tumeliis multis afficerunt dicen-
tes. Solitarius monachus cui tu tes-
tificabaris. quid fecit? Et dix-
erunt parentes puelle illius. Quia
non dimittimus eum. donec fide-
iussorem prebeat qui pascat eam.
Et dixi illi qui michi ministrare sole-
bat. et fidem dedit. Et reversus sum
in cellam meam. et dedi quantas habui
sportellas dicens. Vende eas
et da illi mulieri mee manducare.
Dicebam autem in animo meo. Macha-
ri ecce invenisti tibi mulierem.
opus habes amplius laborare
ut pascas eam. Et operabar non
solum in die sed etiam in nocte. et
transmittebam ei. Cum autem venisset
tempus infelici illi ut pareret. tenu-
it plurimos dies in dolore et non
pariebat. Dicunt ergo ei. Quid
est hoc? Et illa dixit. Ego quia
te torqueor dum. Et interrogata
a parentibus. quare. respondit. Quia
illi monacho crimen imposui. et
fallens implicavi eum. cum ipse non
haberet causam. Sed iuvenis ille ta-
lis. ipse mecum dormivit. et hoc
fecit. Audiens ergo verba hec minister
meus. gaudens venit ad me. et dix-
it michi. Quia non potuit parere
puella illa. donec confiteretur quia tu
nullam causam in conceptu eius habuisses.
et mentita est adversus te. Et ecce omnes
habitatores vici illius volunt venire huc
ad cellam tuam. pulchre apud te agen-
tes. Ego autem audiens hoc a ministro
meo. ne affligerent me homines. surr-
exi et fugi huc in scithi. Et hoc
est principium cause propter quam hic
habitare cepi.

P Referebant aliquando predictus abbas
Macharius a palude ad
cellam suam rediens. portabat pal-
mas. Et ecce occurrit ei diabolus
in via cum falce messoria. Voluit
autem illum percutere cum falce illa. sed
non potuit. Et dixit ei. Multas
violentias patior a te Machari.
quia non possum adversus te prevalere.
Ecce enim quicquid tu facis et ego fa-
cio. Ieiunas tu. et ego penitus
non manduco. Vigilas tu. et ego
omnino non dormio. Unum est autem in quo
superas. Et dicit ei abbas Macha-
rius. Quid est illud? Respondens dia-
bolus dixit. Humilitas tua. propter quam
non prevaleo adversus te.

sola humilitas est que superat demones

D Icebant de abbate Moyse
quia frater est clericus. et im-
posuerunt ei superhumerale. Et
dicit ei archiepiscopus. Ecce candi-
datus factus es abba Moyses. Et ille
respondit. Putas a foris domine papa
aut et intus? Volens autem episcopus
probare eum. dixit clericis. Cum intrat
abbas Moyses ad altare. expel-
lite eum. et sequimini eum. ut audiatis
quid dicat. Cum autem expulissent eum
mittentes foras dicebant. Exi foras
ethiops. Ille vero exiens dicebat.
Bene tibi fecerunt cinerose caccabate
qui cum homo non sis. quare te in medio ho-

munium dare presumpsisti.
Abbas or sisius dixit. Si fingmen crude tegule in fundamento mittatur ubi iuxta sit fluvius
non sustinet unam diem. Cocte autem
permanet sicut lapis. Ita est homo qui
carnalem sapientiam habet. et non est temptacionum igne decoctus. sicut et Joseph. Huiusmodi enim verbo dei soluitur
qui cum iniuncum fecerit. multis temptacionibus in medio hominum agitatur.
Bonum est enim ut quis noverit suas
mensuras et declinet in inicio pondus. Fortes autem in fide inmobiles
sunt. Nam de ipso Joseph sancto si velit aliquis loqui. dicet quia nec terrenus erat. quantum temptatus est. in
quali patria? ubi nec vestigium
erat divini cultus. Sed deus
patrum eius erat cum eo. qui eripuit
eum ex omni tribulacione. et nunc est cum
patribus suis in regno celorum. Et
nos igitur agnoscentes mensuras
nostras. certemus. Vix enim nos possumus effugere iudicium dei.
Iperecius abbas dixit. Arbor vite est in excelso. et
ascendit ad eam humilitas monachi.
Dixit abbas pastor. Quia
sedentibus senibus ad manducandum. stabat abbas alonius
et ministrabat eis. Et videntes eum
laudaverunt. Ille autem omnino nichil
respondit. Dixit ergo ei quidam secrete. Quare non respondisti senibus
laudantibus te? Et dixit abbas
alonius. Quia si respondere eis
inuenirer delectatus laudibus.
Narravit abbas Ammoes
Joseph. quia sedentibus aliquando
nobis cum abbate pastore. nominavit abbatem agathonem. et diximus ei. Iuvenis est. quare appellas
abbatem? Et dixit abbas pastor.
Quoniam os eius fecit eum appellari abbatem.

Dicebant de abbate pastore.
quia nunquam voluisset sermonem
facere super verbum alterius senis. sed magis
laudavit semper que ille dixisset.
Narravit frater pistis dicens. Iuimus
fratres septem solitarii ad abbatem yssior habitantem in insula elisinatos.
Et cum rogaremus eum ut diceret nobis
aliquid. ille respondit. Ignoscite mihi quia
homo ydiota sum. Sed veni ego aliquando
ad abbatem hor. et ad abbatem atre.
Et erat in infirmitate abbas hor decem et octo annos. et cepi supplicare
eis ut dicerent michi aliquod verbum. Et
dixit abbas hor. Quid tibi habeo dicere? Vade quecumque vides fac. Deus enim
illius est. qui sibi vult quod potest extorquet.
et violentiam facit ad omnia. Hii tamen ambo
non erant de una patria. hor est abbas
hor et abbas atrem. Fuit autem
in eis magna gratia. donec exirent
ambo de corpore. Abbas enim atrem
summe obediencie erat. abbas vero
hor in magne humilitatis. Feci igitur paucos dies apud eos investigans eorum virtutes. Et vidi mirabile quid
quod fecit abbas atrem. Attulerunt
enim eis quidam unum piscem modicum.
et voluit eum facere abbas atrem
seniori abbati hor. Posuerat igitur
abbas atrem cultellum ut incideret
piscem illum. Et vocavit eum abbas hor
dicens. Atrem. Atrem. Ille vero
statim dimisit cultellum in medio piscis. et non percidit. sed cucurrit ad
eum. Et miratus sum tantam obedientiam
eius. quia non dixit. expecta donec
incido piscem. Dixi autem abbati atre.
Ubi invenisti obedientiam hanc? Et ille
respondit. Non est mea. sed istius senis
est. Et tulit me dicens. Veni et vide obedientiam eius. Coxit igitur modicum
piscis male. ita ut perderet eum voluntate. et apposuit seni. Et ille

manducauit nichil loquens. Et dixit ei. Bonum est senex? Ille respondit. bonum valde. Post hec attulit ei illum modicum vinum bene coctum. et dixit. Ecce istud perdidi senex. et magis illud coxi. Et ille respondit. Ecce tu modice male erunt. Et conversus ad me abbas ait rem. dixit. Vides quia hec omnia istius senis est. et exiui ab eis. et quod vidi hec feci secundum virtutem meam. Hec dicebat fratribus meis abbas sysois. Unus autem ex nobis rogauit eum dicens. Unde venisti. et dic nobis et tuum sermonem. Et dixit. Qui hic quod immutabile est in scriptura perficiet decem septimum. Item alter ex nobis dixit ei. Quid est peregrinatio pater? Et ille respondit. Tace. et in omni loco quocumque veneris dic. non habeo causam. et hec est peregrinatio.

Dixit abbas yperitius. Imitare publicanum illum. ne cum pharisseo dampneris. et sequere mansuetudinem moysi. ut summitatem cordis tui refacias. convertas in fontem aquarum.

Senex quidam erat solitarius habitans in heremo. et dicebat in semetipso quia perfectus esset in virtutibus. Hic orauit deum dicens. Ostende michi quod deest perfectioni mee et faciam. Volens autem deus humiliare cogitationes eius. dixit ei. Vade ad illum archimandritum. et quicquid tibi dixerit. facito. Revelauit autem deus archimandrite antequam ille ad illum veniret dicens. Ecce ille solitarius venit ad te. dic ei ut tollat flagellum et vadat et pascat tibi porcos. Venit senex et pulsauit ostium. et ingressus est ad archimandritam illum. salutauerunt se. Et cum sederent dixit ei ille solitarius qui veneat. Dic michi quid faciam. ut sim saluus?

Et ille dixit. facies quecumque dixero tibi? Et respondit. Etiam. Et dixit ei. Ecce tolle flagellum. et vade pasce porcos hos. Hii autem qui eum nouerant et audierant de eo. cum vidissent quia porcos pasceret. dicebant. Vidistis illum magnum solitarium de quo audiebamus? Ecce stupuit cor eius et demonio verat et pascit porcos. Videns autem deus humilitatem eius quia ita patienter sustinebat obprobrium hominum. precepit ei iterum redire ad locum suum.

Interrogatus est senex. quid est humilitas. Et ille respondit. Si fratri in te peccanti ignoveris antequam penitentiam apud te agat. — Quid est humilitas?

Dixit senex. In omni temptatione ne culpes hominem. sed teipsum tantum dicens. Quia propter peccata mea hec michi venerunt. — Te ipsum et non alios accusa.

Dixit senex. Numquam preterivi ordinem meum ut altiorem ambularem. neque turbatus sum aliquando in humilitate positus. Omnis enim cogitatio mea in hoc erat ut deprecarer deum quousque expoliarem veterem hominem.

Frater quidam rogauit senem. Quid est humilitas? Et respondit senex. Ut bene facias hiis qui tibi male faciunt. Et dixit frater. Et si non pervenit homo in eandem mensuram. quid faciet? Respondit ei senex. Fugiat eligens magis taciturnitatem. — Quid est humilitas?

Frater aliquis interrogauit senem dicens. Quid est opus peregrinationis. Et ille dixit ei. Scio fratrem peregrinantem qui cum invenitus fuisset in ecclesia et contigisset agape fieri. sedit ad mensam ut manducaret cum fratribus. Dixerunt autem quidam. Iste hic quis tenuit? Et dixerunt ei. Surge et vade hinc foras. Qui surrexit et abiit. Illi vero contristati de ex-

pulsione eius egressi sunt et uocā
uerunt eū. Post hec interrogauerunt
eū quidā dicentes. Quid putas
erit in corde tuo. quia expulsus
es et reuocatus. Et ille dixit eis.
Posui in corde meo. q͛ equalis es
sem cani. qui qn̄ fugat͛ egredit͛.
qn̄ uō uocat͛ ingredit͛.

Venerūt quidā in thebaidā
ad quēdā senē. hn̄tes vnū
qui demonio vexabat͛ ut curaret͛
ab illo sene. Senex uō cū diu
rogaret͛. dixit demoni. Exi de
factura dei. Et rn̄dit demō Sem-
exeo. sed interrogo te vnū uerbū.
ut dicas michi. qui sunt hedi. et
qui sunt agni. Et dixit senex.
hedi quidē tales sunt. qual͛ ego.
agnos uō deus scit. Et audiēs
demō clamauit uoce magna di
cens. Ecce ꝓpt͛ humilitatē tuam
exeo. Et exijt eadem hora.

Dixit senex quidā. Cū co
gitatio superbie aut elati
onis infestat. perscrutare con
scientiam tuā. si diuina mādata oīa
custodis. si inimicos diligis.
si gaudes in aduersarijs tui glo
rificatiōe. et contristaris in
inioratiōe eius. et si agnoscas
teipm̄ inutilē eē seruū dei. et
oīm peccatorū deteriorē te eē. Sed
si nō ita de te sentias. q͛ oīa
correxeris. sciens. q͛ huiusmoi
cogitatio tua resoluet vniusa.

Interrogatus ē quidā senex.
Quid ē humilitas. Et rn̄dit.
humilitas. magnū opus ē. Via
humilitatis hec ē. ut labores cor
pales assumi debeant. et as
scribat seipm̄ hō peccatorē. et
ponat se subiectū oībꝫ. Et
dixit frater. Quid ē subiectū eē.
Rn̄dit. Hoc ē subiectū eē oībꝫ.
ut nō attendat quis aliena pec
cata. sed sua semꝑ aspiciat.

et deprecet͛ sine intermissiōe deū.

Beatus Isidorus de Smelethi dixit.
Sicut impossibile ē nauē
fabricare sine clauis. ita impos
sibile ē hoīem sine humilitate sal
uari.

Dixit senex quidā. Cum
non habeas noticiā cum
abbate ne frequēt͛ adiungas te
ei. quī ex hoc fiduciā sumes. et
desiderare incipies. ut teneas
etiā ipē principatū.

Senex dixit. Qui contemptū
et iniuriā et dampnū pa-
cient͛ fert. pt eē saluus.

Narrauerūt de quodā se-
ne. q͛ ꝑseuerauit ieiunās
septuaginta ebdomādas. semel in
ebdomada reficiēs. hic autē
postulauit a deo de quodā
sermoē scripturarū sanctarū. et nō
reuelauit ei deus. Dixit ergo
in semetipso. Ecce tm̄ laborē
assumpsi et nichil ꝑfeci. Vadā
g͛. ad fratrem meū et requiro ab
eo. Qui cū egressus claus-
set ostiū suū ut abiret. missꝰ
ē angelꝰ dn̄i ad eū dicens.
Septuaginta ebdomāde quas ieiu
nasti nō te fecerūt ꝓximū deo.
nunc uō quī ita humiliatꝰ es ut
ad fratrem tuū ꝑgeres. missus
sū indicare tibi sermonē. Et
aperiens ei de re eadē q͛ que
rebat indicauit ei. et mox dis-
cessit ab eo angelꝰ.

Erat quidā eāt in congre
gatiōe. et omē pondꝰ q͛
fratribꝫ imminebat. ipē sustinebat͛
ita ut se etiā in fornicatione
accusaret. Quidā aut̄ fratres ig
norātes actus eiꝰ ceperūt mur
murare aduersus eū dicentes. Quo
modo malefacit hic. et nō operat͛.
Abbas aut̄ sciens q͛ agebat
dixit fratribꝫ. Magis uolo vnā
mattulā i[n]structus cū humilitate

q̄ omīb' u̅zab eu̅ sup̄bia. Et ut demu̅
ret eis ex dei iudicio qualis eēt fr̄
ille. attulit omīa que op̄ati fuerīt
illi fr̄s. et matri eius de quo que̅
bat. et accēdit ignē et iactauit in
mediu̅. et cōsumpta sūt oīa op̄a illo̅.
Matta aūt illi9 frīs illesa p̄mansit.
hoc aūt uidētes fr̄s timuert eu̅ &
p̄niam corā illo egerūt. h̄ntes eu̅
deinceps ut patrē.

Quidā frī apparuit diabol9
trāsfōrmatus in angelu̅ lucis.
et dixit ei. Ego sum angel9 gab
el. et missus sum ad te. Ille u̅o
dixit ei. Vide ne ad aliu̅ missus
sis. Ego em̄ nō sum dign9. ut an
gel9 mittat̄ ad me. Diabol9 aūt
stati̅ non comparuit.

Dicebant senes. Quia ul' si
p̄ ūitate angel9 tibi appa
reat non suscipias facile. sed hu̅i
lia teipm̄ dicens. Non su̅ dignus
angelu̅ uidē uiuens in pc̄tis.

Narrauerūt de quodā sene
q̄ sedens in cella sua et
sustinēs tēptatiōes uidebat de
moēs manifeste. et cōtēpnebat
eos. Cu̅ aūt diabol9 uidet se uīci
a sene. uenit et ostēdit se ei dicēs.
Ego su̅ xp̄c. Videns aūt eu̅ senex.
clausit oculos suos. Et dixit ei
diabol9. Ego su̅ xp̄c. quare clausis
ti oculos tuos. Et rn̄dēs senex
dixit ei. Ego xp̄m hic nolo uidē.
sed in illa uita. Audiēs aūt hoc
diabol9 nō cōparuit.

Alteru̅ senē uolētes seducē
demoēs dixerūt ei. Vis ui
dē xp̄m. Rn̄dit. Anathema uob'
et de quo dicitis. Ego aūt credo
xp̄o meo dicēti. Si quis uobis di
xerit. ecce hic ē xp̄c. aut illic. no
lite credē. Quo dc̄o stati̅ nō cōpa

Habat aliquis cōtēsta Fuerūt.
bat̄ adūsus aliu̅ frēz. Qd'
audiēs ille. uēit satisfacē ei. Ille

aūt nō aperuit ei ostiu̅ celle sue. P
rexit ergo ille ad quedā sene. et di
xit ei cāu̅. Et rn̄dit ei senex. Vide ne
q̄ iusticiā h̄eas apud temetipm̄ i
corde tuo tāq̄ culpatu̅ fr̄em tuu̅
ut illu̅ rep̄hēdas. et teipm̄ iustifi
ces. et p̄pterea nō tetigit deus cor
eius ut ap̄iret tibi. Verumptn̄ h̄
ē qd' dico tibi. ut uel si ille peccauit
in te ponas in corde tuo. q̄ tu in
illo peccauis. et fr̄em tuu̅ iustifices.
et tūc deus in corde illi9 dat con
cordare tecu̅. Et narrauit ei etiā
plu̅ tale dicens. Duo quidā erāt
seculares religiosi. et relinq̄ntes secu̅
egressi sūt et fc̄i sūt mōachi. Emu
latione aūt h̄ntes uocis euāgelice.
sed nō scd̄m scīam. castrauerūt se
ip̄i p̄pt regnu̅ celoru̅. Audiēs aūt
hoc archiep̄c. excōicauit eos. Illi
aūt putantes q̄ bene fecissent.
indigti sūt cont̄ eu̅ dicētes. Nos
p̄pt regnu̅ celoru̅ castrauim9 nos.
et hic excōicauit nos. Eam9 et in
terpellem9 adūsus eu̅ iherosolimi
ta̅ archiep̄m. Abeūtes ḡ indi
cauerūt ei oīa. Et dixit archiep̄s
iherosolimitan9. Et ego uos excōi
co. Ex quo itm̄ cōtristati. abiert
anthiochiā ad archiep̄m. et dix
erūt ei omīa que facta sunt circa
se. Et ille similit' excōicauit eos
Et dixerūt ad se ipsos. Eamus
romā ad patriarchā. et ip̄e nos
uindicat ab hoībus istis. Abeū
tes ḡ ad sūmu̅ archiep̄m rōne
ciuitatis suggesserūt ei q̄ fece
rant eis memorati archiep̄i. dicē
tes. Venim9 ad te. quia tu es
caput oīm. Dixit aūt eis et ip̄e.
Et ego uos excōico. et separati
estis. Tūc defecerūt excōīcati
tociēs. et dixerūt ad se ipsos. Is
ti ep̄i sibi inuicē consensu̅ fecert

et consenserunt. Propter quod in synodis congregant. Sed cum isset ad illum virum Dei sanctum Epiphanium episcopum de Cypro, quia propheta est et personam hominis non accipit. Cum autem pervenirent civitati eius, revelatum est ei de ipsis. Et mittens in occursum eorum dixit: Non introeatis in civitatem istam. Tunc illi in se reversi dixerunt: Pro veritate nos culpabiles sumus. Ut quid ergo nosipsos iudicamus? Etiam si nos illi iniuste excommunicaverunt, numquid et iste propheta? Ecce enim Deus revelavit ei de nobis. Et reprehenderunt semetipsos valde de culpa quam fecerunt. Tunc videns Deus qui corda novit, quia semetipsos veraciter culpabiles fecerunt, revelavit episcopo Epiphanio. Et ultro misit et adduxit eos, et consolatos eos suscepit in communionem. Et scripsit de hiis archiepiscopo Alexandrie: Suscipe filios tuos, qui in veritate penitentiam egerunt. Et addidit senex qui hoc exemplum narraverat dicens: Hoc est sanitas hominis, et hoc est quod Deus vult, ut homo culpam suam proiciat ante Deum. Hec cum audisset frater, fecit secundum verbum senis. Et pergens pulsavit ostium fratris. Ille autem mox ut sensit eum, prius quam illum deintus videret, penitentiam gessit, aperuitque sentienti ostium. Et osculati sunt semetipsos invicem ex animo. Et facta est inter utrosque leticia pax magna.

Duo monachi qui erant etiam carnales fratres habitabant simul, et volebat diabolus separare nec poterat. Semel ergo unus qui erat minor etate incendit lucernam et posuit eam super candelabrum. Fecit autem opera sua demon, et evertit candelabrum. Per quam rem cecidit cum maiore fratre cum ira. Ille vero penitentiam egit dicens ei: Habe patientiam in me frater, et iterum accendo eam. Et ecce virtus Domini venit et torquebat demonem illum usque mane. Demon autem renuntiavit principi suo quod factum fuerat. Et audivit sacerdos paganorum id quod retulerat demon. Et egressus factus est monachus, et ab initio conversationis sue tenuit humilitatem dicens: Humilitas solvit omnem virtutem inimici, sicut ego audivi eos loquentes dicendo: Quia quando perturbavimus monachos, convertitur unus ex eis, et agens penitentiam destruit omnem virtutem nostram.

Abbas Anthonius deficiens in consideratione profunditatibus iudiciorum Dei postulavit dicens: Domine, quomodo aliqui parvo tempore vite sue moriuntur, et aliqui ultra decrepitam veniunt senectutem? Et quare quidam egentes sunt, alii autem facultatibus dilatantur? Et quomodo iniusti opulenti fiunt, iusti vero paupertate premuntur? Et venit ei vox dicens: Anthoni, ad teipsum intende. Hec enim iudicia Dei sunt, et scire ea non convenit.

Cum interrogaret aliquando abbas Arsenius quendam senem egiptium de cogitationibus suis, alius videns eum dixit ei: Abba Arseni, quomodo tu qui tante eruditionis es, in latina et greca lingua doctus, rusticum istum de cogitationibus tuis interrogas? Et ille quidem respondit: Latinam quidem et grecam eruditionem quantum ad seculum apprehendi, sed huius rustici alphabetum necdum discere potui.

Venit quidam frater ad abbatem Sisoem in montem abbatis Anthonii. Et loquentibus eis dicebat abbati Sisoi: Quomodo adhuc non pervenisti ad mensuram abbatis Anthonii pater? Respondit ei senex: Ego si haberem unam cogitationem abbatis Anthonii, efficerer totus sicut ignis. Verumptamen scio hominem qui cum labore pt

ferre cogitationes suas.

Iterum autem interrogavit eum frater
ille dicens. Putas sic sequebatur
sathanas antiquos? Et dicit ei ab
bas Sysoes. Modo plus, quia tempus eius
appropinquat et turbatur.

Dum abbas Pastor in congre
gatione esset, audiens de abba
te Nesterone desideravit eum videre
et mandavit abbati eius ut mitteret
eum ad ipsum. Qui cum nollet eum so
lum dimittere, non dimisit eum. Factum est
autem post paucos dies ut dispen
sator monasterii rogaret abbatem ut
permitteret eum ire ad abbatem Pasto
rem et diceret ei cogitationes suas.
Abbas autem eius cum dimitteret eum dixit
ei. Tolle et fratrem tuum Nesteronem te
cum, quia de ipso mandavit michi senex,
et non presumebam eum solum dimittere.
Distuli usque modo. Cum igitur venisset
dispensator ad abbatem Pastorem lo
cutus est ei de cogitationibus suis.
Et ille sanavit eum responsione sua.
Post hec interrogavit senex fratrem
Nesteronem dicens. Abba Nesteron
unde acquisisti virtutem hanc, ut quando emer
git tribulatio aliqua in monasterio
non loquaris neque te medium facias?
Ille autem nichil loquebatur. Et
cum multum rogaretur a sene dicit ei.
Ignosce michi abba. Quando intravi
initio in congregationem, dixi animo
meo. Tu et asinus unum estote. Sicut
ergo asinus vapulat et non loquitur,
iniuriam patitur et non respondet, sic
et tu, quemadmodum in psalmo legitur: Ut
iumentum factus sum apud te, et ego
semper tecum.

Dixit senex. Volo magis vinci
cum humilitate quam vincere cum superbia.

Dixit senex. Ne contempnas assi
stentem tibi, quia nescis utrum in te
sit spiritus dei aut in illo. Assistentem

autem dico qui minister tuus est.

Dicebant senes. Quia quando non
temptamur, tunc magis humiliamur,
quia deus sciens infirmitatem nostram
protegit nos. Si autem gloriamur aufert
a nobis protectionem suam et perimus.

Sedente aliquando abbate Arsenio
in inferioribus partibus Egypti, cum
illic importunitates pateretur, visum
est ei ut derelinqueret cellam suam. Et
nichil ex ea secum tollens dixit
discipulis suis Alexandro et Zoilo.
Tu Alexander ascende navim, et
tu Zoile veni mecum usque ad flumen
et quere michi naviculam in Alexandriam
navigantem, et ita tu naviga ad fra
trem tuum. Zoilus autem turbatus est
in verbo isto et tacuit, atque ita divisi
sunt ab invicem. Descendit autem se
nex circa partes Alexandrie et egro
tavit egritudine magna. Dis
cipuli autem eius dicebant ad invicem.
Putas ne aliquis nostrum contristavit
eum, et propterea divisus est a nobis?
Et non inveniebant in se ingratitudi
nis causam, neque quia inobedientes ei
aliquando fuissent. Cum vero sanus factus
fuisset ~~dixit~~ senex, dixit ad se
ipsum. Vadam ad fratres meos. Et ita
navigans venit ad locum qui dicitur
Petra, ubi erant supradicti ministri eius.
Cum vero iuxta flumen esset, puella quedam
ethiopissa veniens tetigit melo
tem eius. Senex autem increpabat
eam. Illa vero dixit. Si monachus es
vade in montem. Compunctus vero
in hoc verbo senex dicebat ad
semetipsum. Arseni si monachus es
vade in montem. Et interea hec occurre
runt ei Alexander et Zoilus discipuli
eius. Et cum cecidissent ad pedes
eius, proiecit etiam se senex in terram
et flebant simul. Dixit autem senex.

Non audistis quia egrotaui? Dixe-
runt ei. Etiam audiuimus. Et ille dixit.
Et quare non venistis uidere me? Et
dixit alexander. Quia diuisio tua
nobis non fuit tolerabilis. quoniam et mul-
ti scandalizati sunt ex ea dicentes. Ni-
si inobedientes fuissent seni. nequaquam
separasset se ab eis. Et dixit eis se-
nex. Et ego cognoui quia hoc dicerent.
Sed tamen iterum dicturi sunt homines. quia
non inueniens columba requiem pedibus
suis reuersa est ad noe in archam. In hu-
iusmodi confortati sunt animi discipulorum eius.
et manserunt cum ipso usque ad ultimum ui-
te sue tempus. Qui cum moreretur turbati
sunt valde. Et dixit eis ille. Nondum
venit hora. Cum autem venerit dico uo-
bis. Iudicarium autem hoc nobiscum ante
tribunal christi. si permiseritis cuiquam de
corpore meo aliquid facere. Et illi dix-
erunt. Quid ergo faciemus pater? quia nes-
cimus mortuum sepelire uel vestire?
Dixit eis senex. Nescitis funem
mittere in pedem meum. et trahere me
in montem? Cum autem traditurus esset
spiritum. uiderunt eum fratres flentem. et
dixerunt ei. In veritate pater et tu ti-
mes mortem? Et dixit eis. In
veritate timor qui in hac hora est
mecum. semper fuit in me. ex quo factus
sum monachus. et timeo ualde. at-
que ita in pace obdormiuit. Ille autem
sermo semper in ore eius fuit. Ar-
seni. propter quid existi? Loqui me se-
pe penituit. tacere nunquam. Cum autem
audisset abbas pemen quia transiit.
dixit. Beatus es abba arseni. quia te-
tamen in hoc seculo planxisti. Qui
enim hic se non planxerit. illic imper-
petuum lugebit. Aut hic ergo ex volun-
tate. aut illic in tormentis impossi-
bile est hominem non plangere.

11 Narrauit abbas daniel de
abbate arsenio. quia nunquam
voluit loqui de questione aliqua scriptu-
rarum cum possit magnifice loqui si uel-
let. sed neque cito epistolam scripsit ad
aliquem. Cum autem ad conuentum post ali-
quantum temporis conueniebat. post colum-
nam sedebat. ne quis faciem eius ui-
deret. et ne ipse attenderet ad alium.
Erat autem visio eius angelica sicut iacob
canis ornatus. eligans corpore. siccus
tamen. Habebat autem barbam prolixam om-
nino attingentem usque ad uentrem eius. pili
autem oculorum eius nimio fletu ceci-
derunt. Longus autem erat. sed senio
longinquo curuatus. Mortuus autem anno-
rum nonaginta quinque. Hic fecit in
palacio diuine memorie theodo-
sii maioris qui fuit pater archadii
et honorii annos quadraginta. In sichi
fecit annos quadraginta. et decem annos
in loco qui dicitur troen supra babiloniam
contra ciuitatem memfis. et tres an-
nos in canopo alexandrie. et a-
lios duos annos reuertens iterum in
troen fecit. et ibidem dormiuit.
consummans in pace et timore dei
cursum suum. quia erat vir bonus et
repletus spiritu sancto et fide.

Dixit senex cuidam. Non appo-
nas cor tuum ad iussus fratrem
tuum dicentis. quia magis tu illo
sobrius es. et continentior et in-
telligentior. sed subditus esto
gratie dei in spiritu paupertatis. et per
caritatem non fictam. ne spiritu exal-
tationis elatus. perdas laborem tuum.
et esto spiritualis sale conditus in christo.

Venerunt aliqui senes ad ab-
batem anthonium. et erat
cum eis abbas joseph. Volens autem
abbas anthonius eos probare mo-
uit sermonem de scripturis sanctis.
et cepit interrogare a minoribus. quid
esset hoc aut illud uerbum. et singu-
li illorum dicebant prout poterant

Arsenius tibi [illegible]
mortem [illegible]

verba Arsenij
ppa

Ille autem dixit: Necdum invenisti. Post omnes vero dixit abbati Joseph: Tu quomodo dicis verbum hoc? Et ille respondit: Nescio. Et dixit abbas Anthonius: Vere abbas Joseph solus invenit viam, qui se nescire respondit.

Venerunt quidam fratres ad abbatem Sysoi ut audirent ab eo verbum, et nichil loquebatur, sed semper dicebat: Ignoscite michi. Videntes autem sportellas eius, dixerunt discipulo eius Abraham: Quid facitis sportellas istas? Et respondit ille eis: Huc et illuc expendimus eas. Hoc audiens senex dixit: Et Sisois hinc inde manducat. Illi autem audientes edificati sunt valde in humilitate eius atque cum gaudio recesserunt.

Venit ad quendam senem solitarium homo qui a demonio vexabatur et fortiter spumabat, et percussit in maxillam eius. Senex vero convertit ei aliam maxillam. Demon vero non ferens incendium humilitatis mox exilivit ab eo et factus est sanus.

Dixit senex: Quia si quis dicat alteri: Ignosce michi, humilians se, comburit demones temptatores. Interrogatus est senex quomodo quidam dicerent se videre aspectum angelorum. Et respondit dicens: Beatus est qui peccatum suum semper videt.

De caritate. Septima decima pars

Venit aliquando abbas Hylarion de Palestina ad abbatem Anthonium in montem. Et dicit ei abbas Anthonius: Bene venisti lucifer qui mane oriris. Et dixit ei abbas Hilarion: Pax tibi columpna lucis, qui sustines orbem terrarum.

Dixit abbas Macharius abbati Arsenio: Quare nos fugis? Et dicit ei senex: Scit deus quia diligo vos, sed non possum esse cum deo et hominibus. Superiorum enim virtutum milia et milia unam voluntatem habent, homines autem multas voluntates. Non possum ego dimittere deum et venire et esse cum hominibus.

Dixit abbas Aghaton: Quia secundum voluntatem meam numquam dormivi retinens in corde meo adversus quemquam dolorem, neque dimisi aliquem dormire habentem adversus me aliquid.

Senex quidam erat in Egipto antequam veniret illic abbas Pastor. Ille autem habebat noticiam hominum et multum honorem. Cum igitur ascendisset abbas Pastor de Scythi cum suis, dimiserunt homines illum senem et venerunt ad abbatem Pastorem. Invidia autem tactus senex male loquebatur de eis. Hoc audiens abbas Pastor contristabatur et dicit fratribus suis: Quid faciemus de sene isto magno? Quia nos in tribulationem miserunt homines derelinquentes senem et ad nos qui nichil sumus attendentes. Quomodo possumus sanare eum? Et dixit eis: Facite cibum aliquid gustare et tollite vasculum vini et eamus ad eum et gustemus simul. Forsitan per hoc possumus sanare animum eius. Tulerunt igitur quos paraverunt cibos et pertulerunt ad eum. Et dum pulsaret ad ostium, respondit discipulus eius dicens: Qui estis? Et illi dixerunt: Dic abbati quia Pastor est et desiderat benedici per vos. Hoc autem nunciante ei discipulo eius, ille mandavit dicens: Vade, dic quia non vacat michi. Illi autem permanentes in caumate dixerunt: Non discedimus nisi meruimus

benedictione semper. Senex autem videns perseverantiam eorum et humilitatem conpunctus aperuit eis. et intrantes perseveraverunt cum eo. Cum ergo manducarent dixit senex. In veritate minus est quod audivi de vobis. Centuplum enim est quod video in operationibus. est ergo eis annuntiet illa die.

Contigit aliquando abbatem Pambo iter cum fratribus facere. Et videns quosdam seculares sedentes. dicit eis. Surgite et salutate ~~monachos~~ et osculamini monachos ut benedicamini. Frequenter enim cum deo loquuntur. et sancta sunt ora eorum.

Dicebant de abbate Pafnucio. quia non cito bibet vinum. Ambulans autem aliquando supervenit in conventum latronum. et invenit eos bibentes. Cognovit autem eum qui erat primus latronum. et sciebat quia non bibet vinum. Videns ergo eum de multo labore. implevit calicem vini. et in alia manu tenuit gladium evaginatum. et dicit seni. Si non bibis. occidam te. Senex vero sciens quia mandatum dei vult facere. volens eum lucrari. accepit et bibit. Ille vero princeps latronum penitentiam egit apud eum dicens. Ignosce michi abba quia contristavi te. Et dicit ei senex. Credo in deo meo quia propter hunc calicem faciet tecum misericordiam. et in hoc seculo et in futuro. Et respondit princeps latronum. Et ego credo in deo. quia ex hoc aliquid unquam mali non faciam. Et lucratus est senex omne collegium illorum latronum propter id quod se propter deum dimisit voluntati eorum.

Abbas anthonius dixit Ego iam non timeo deum sed amo quia amor foris mittit timorem. Iterum dixit. Quia de primo est vita et mors. Si enim lucrabimur fratrem. lucrabimur deum. Si autem scandalizaverimus fratrem. in christum peccamus.

Duo fratres erant in cellis. Unus autem ex eis senex erat. et rogavit illum qui iuvenis erat dicens. Maneamus simul frater. Et ille dixit ei. Ego peccator sum. et non possum manere tecum abba. Ille autem rogabat eum dicens. Etiam. possumus. Erat enim senex ille mundus. et nolebat audire quia monachus habet in cogitatu fornicationem. Et dixit ei frater. Dimitte me unam ebdomadam. et iterum loquemur. Venit ergo postmodum iuvenis ille. et volens probare senem dicebat. In magna temptatione fui ebdomada ista abba. Pergens enim pro ministerio quodam in vico mixtus sum mulierem. Et dixit ei senex. Sed quid non est penitentia? Et respondit frater. Etiam pater est penitentia. Senex autem dixit. Ego tecum porto medietatem peccati huius. Tunc dixit frater ille. Modo scio quia possimus simul esse. Et manserunt simul usque ad exitum suum.

Dixerunt de quodam fratre quia cum fecisset sportas. et inposuisset eis ansas. audivit in vicino suum alium monachum dicentem. Quid facio? Quia propinquum est mercatum. et non habeo ansas quas imponam sportellis meis. Ille vero audiens resolvit ansas quas imposuerat sportellis suis et attulit eas fratri suo dicens. Ecce istas superfluas habeo. tolle et pone in sportis tuas. Et fecit opus fratris sui perfici. Suum autem opus reliquid imperfectum.

Dicebant de quodā sene in
Sichi qđ egrotauit. et nolu
it manducare modicū panis re
centis. Hoc audiens quidā frm̄.
tulit melotē suā. et misit ī eā
panē siccū. et uadens in egiptū
mutuauit illū ad panē recentē.
et attulit seni. Et cū uidissent
frēs panes illos recētes mira
ti sūt. Senex autē noluit gusta
re dicēs. Quia sanguis fr̄is ē.
Et rogauerūt senē dicētes. ꝓp
ter deū comede. ne uacuū sit
sacrificiū fr̄is istius. Atq3 ita ro
gatus comedit.

Frater interrogauit quēdā se
nē dicens. Duo sūt frēs
ex quibus unus quiescat in cella sua.
ꝓtrahēs ieiuniū sex dierū. et
multū sibi laborē imponēs. al
ter uero egrotātibus deseruit. cuius
opus magis acceptū ē deo. Respon
dit senex. Si fr̄ ille qui sex di
ebus ieiuniū leuat appēdat se
ꝑ nares. nō pt̄ eē equalis illi
qui infirmitātibus deseruit.

Perrexerūt aliquādo tres
frēs ad messem. et sus
ceperūt ētiā spaciū sexaginta mo
diorū qđ meterent. Unus autē
ex eis ꝑma ipsā die infirmari
cepit. et reuersus ē ad cellā
suā. duo autē remāserūt. Unus
alteri dixit. Ecce fr̄ uides. quia
incidit in egritudinē fr̄ n̄r. Cohor
torque ergo tu aīo tuo parū. et
ego similiter meo paululū. et cre
damus in deo. qđ ꝓ oronēs eius
implebimus nos duo opa eius
et metemus ꝑtē ipius. Cū ergo ex
pleuissent messem totius loci
illius quē susceperāt. uenerūt
accipe mercedes suas. et uoca
uerūt fratrē illū. dicētes. Fr̄ ueni
accipe laborē tuū. Et ille dixit. Qua
le laborē accipiā. qui nō messui.
Et illi dixerūt ei. Oratiōe tua con
summata est messis. ueni ergo accipe
mercedē tuā. Facta ē ergo plurima
contētio inter eos de hac re. illo si
bi dicēte. nō accipio. qđ nō labo
raui. Illis uero non acquiescentibus
nisi et ipse reciperet ptē suā. ab
ierūt ergo ad iudiciū magni senis
cuiusdā. Et dixit ei fr̄ ille. Per
reximus nos tres ut meteremus in
agro cuiusdā ad mercedes. Cū aūt
uenissemus ad locū quē messuri
eramus. ipsā ꝑma die in egritudi
nē cecidi. et reuersus sum in cellā
meā. nec una die metē ꝑualens
cū eis. et nūc cogūt me illi frēs
dicētes. Veni accipe mercedes
ubi nō laborasti. Dixerūt autē
et illi frēs. Reuera tres fuimus
et perreximus metē. et suscepimus
spaciū sexaginta modiorū qđ me
teremus. Et si fuissemus toti tres
cū grandi labore vix potuissemus
explicare illud. Orationibus autē
fr̄is huius nos duo velocius quā po
tuimus et demessuimus agrū. et
diximus ei. Veni accipe mercedes
tuas. et nō uult. Hoc audiens se
nex mirat' ē. et dixit uni de
monachis suis. Percute signū
in cella frm̄. ut cōgregent' hic
omnes. Qui cū uenissent. dixit eis.
Venite frēs et audite hoc iu
stū iudiciū. Et indicauit eis oīa
senex. Et adiudicauit frēm illū
ut acciperet mercedes suas. et
faceret ex his mercedibus quod
uellet. Et discessit fr̄ ille contristatus
et plorās. et sic ꝑiudicatū fuisse di

cebat

Dicebat quidam senex. Quia patres nostri consuetudinem habuerunt venire ad cellas novorum fratrum qui solitarie conversari volebant et visitabant eos. ne quis eorum a demonibus conturbaretur. et a cogitatione sua lederetur. Et si quem aliquis eorum inveniebat lesum. adducebant eum ad ecclesiam. et ponebatur pelvis cum aqua. et fiebat oratio pro eo qui temptationibus laborabat. Et lavabant omnes fratres manus suas in pelvi. et perfundebatur aqua illa super fratrem qui impugnabatur. et ita statim purgabatur.

Duo senes multis annis simul conversati sunt. et numquam inter se litem habuerunt. Dixit igitur unus alteri. Faciamus et nos vel unam litem sicut homines faciunt. Et ille respondit fratri dicens. Nescio qualiter fiat lis. Et ille dixit. Ecce pono in medio laterculum. et ego dico. meum est hoc. tu autem dic. non. sed meum est. et inde fiet litis initium. Posuerunt igitur testam in medio sui. et dicit unus eorum. meum est hoc. et alter dixit. non. sed meum est. et ille respondit. etiam tuum est. tolle et vade. Et discesserunt nec contendere potuerunt.

[margin: duo fratres contendere non potuerunt tantis annis]

Quidam frater erat minist. ceruit cuiusdam patrum. Contigit autem ut vulnus fieret in corpore senis. et sanies multa ex eo cum fetore profluerent. Dicebat autem in cogitatu suo frater ille qui ei deserviebat. Discede hinc quia non potes sustinere fetorem putredinis illius. Ille vero frater ut reprimeret huiusmodi cogitationem suam. tulit vas aque. et diluit vulnera senis illius. et recollegit ipsam aquam in vas. et quotienscumque sitiebat. ex ipsa bibebat. Cepit autem ipsum cogitatio sua iterum sollicitare. dicens. Si non vis fugere. ut non bibas fetorem huc. Frater autem ille laborabat. et tolerans bibebat. bibens lavaturam vulneris illius. Et cum ita ministraret seni. vidit deus laborem caritatis eius. et illam lavaturam vulneris in aquam mundissimam vertit. et senem invisibili medicamento sanavit.

[margin: vide quod superiores ... stra castitate]

Frater aliquis interrogavit senem quendam dicens. Si invideo fratrem de quo audivi aliquam culpam. non possum suadere animo meo ut inducam eum in cellam meam. Si autem video bonum fratrem. ipsum libenter suscipio. Et dicit ei senex. Si feceris boni bono fratri. parum bonum facis. Illi alteri duplum impende. ipse est enim qui infirmatur.

Dixit abbas pastor. Conare secundum virtutem tuam nulli omnino facere malum. et castum servare cor tuum cum omni homine. Iterum dixit. Non est maius aliquid dilectione. etiam ut animam suam ponat quis pro proximo suo. Etenim si quis audiens sermonem tristem cum possit et ipse id facere. certet et sustineat. et non contristet eum. vel etiam si lesus fuerit in re aliqua sustineat patienter non retribuens contristanti aliquid ledenti se. Huiusmodi homo animam ponit pro proximo suo.

Dixit quidam patrum. Si quis petierit te aliquam rem et violenter praestiteris ei. sit voluntas animi in id quod das. sicut scriptum est. Quia si quis te angariaverit mille passus. vade cum eo duo. Hoc autem est ut si quis

te peterent. item aliquā debs ei exa-
mino et spiritu.

Interrogauit senē quidā dicēs.
Quō sūt mō quidā laborā
tes in cōuersatiōe. et nō accipiūt
gr̄am sicut antiqui. Dicit ei se-
nex. Quia tūc caritas erat. et u-
nusquisq; p̄ximū suū trahebat sur-
sum. Nūc aūt refrigescente cari-
tate. unusquisq; p̄ximū suū deor-
sū trahit. ppterea gr̄ās nō me-
muit accipe. De prudentia

Dicebat 4ᵐ decia sep
abbas daniel. tia ꝓb
qui erat discipulꝰ abba
tis arsenii. q; narrauit ei abbas
arseniꝰ tp̄s de aliq° alio. puto
tn̄ q; de se dicebat. Quia dū se-
deret quidā in cella sua venit vox
dicens ei. Veni ondā tibi opa ho-
minū. Et surgēs exiit. et dux-
it eū ad quedā locū. et ondit
ei ethiopē incidētē ligna. et
facietē sarcinā magnā. et tēp-
tabat portare eā et nō poterat.
Et p eo ut auferret ex sarcinā.
ibat itm̄ et incidebat ligna. et
addebat ad sarcinā. Hoc aūt
faciebat diucius. Et procedens
paululū. ondit ei hō īm sub
stantē sup̄ lacū et haurietē a-
quā ex eo et effundētē in cist-
nā ptusā. que cisterna ipam
aquam itm̄ refundebat ī lacū.
Et dicit ei iterū. Veni ondā
aliud. Et erat vidi teplū. et du-
os sedētes unos in equis. et por-
tātes lignū trāsuersū unū ꝯ unū.
Volebāt aūt p ianuā intire in
teplū. et nō poterant. ppt lignū
illud qd̄ trāsuersū portabāt. et
nō inclinātes se unū post aliū
ut figēt lignū illud directū. rema-
serunt foris ext ianuā templi.

Et cū interrogasset. quid hoc eet. ille
rn̄dit ei. Isti sūt qui portant ue-
lud in iusticia iugū supbie. et nō
humiliati sūt ut corrigerent se et
ambularēt humilit in via xp̄i. ppt
qd̄ et manserunt foris a regno dei.
Ille aūt qui ligna incidit. hō ē
in pcīs multis. et p eo ut pniam
agat et subtrahat se a pcīs suis.
magis alias iniquitates adhi-
bet sup iniquitates suas. Qui
aūt aquā implet. hō ē. qui bona
quidē facit. sed q; habet in eis
pmixta mala. ppt hoc etiā pdidit
bona opa sua. Quapp̄t queit oēz
hoīem sobriū eē in considerādis
opibꝰ suis. ne inuacuū videat
sustinē labores.

Narrauit sāus basilius ep̄s
dicens. Fuit in quodā mo-
nasterio feiarū quedā uirgo que
stultā eē ac demonē se hrē simu-
labat. Que usq; adeo ab oībus
aliis p horrore habebat. ita ut
nec cibū quidē cū ea acciperent.
Talē siquidē uitā elegerat ut a
coqina nūq̄ recederet donec totiꝰ
illic ministerii impleret officiū. Et
erat scdm̄ vulgare pūbiū uniu se
domꝰ spongia. impletū in se
rebus pbans. qd̄ in scīs libris
scriptū legimꝰ. Si quis inquit
ex uobis putat se eē sapientē.
in hoc mūdo. stultus fit ut sa-
piēs fiat. Hec igit̄ inuolutū
pānis hēbat caput. et ita oī-
bus seruiebat. Cetē aūt vir-
gines tonse cucullis cooperie-
bant. Nulla aliquū hāc potuit
ex quadringētis virginibꝰ vi-
dē manducantē. Nūq̄ p omē
euū suū sedit ad mēsā. Nul-
la uel modicā ptē panis accep.

mira humilitas
patia et prudentia monialis

sed micas tantum detergens mensarum illarum et abluens ollas, hiis solis alimoniis contenta ~~videbat~~ vivebat. Nulli umquam fecit iniuriam, nulla ipsius murmur audivit, nulli aut parum aut satis umquam locuta est. Et certe cum ab omnibus cederetur, cum omnium viveret odio, maledicta omnium sustineret. Sancto Piterio cui hoc vocabulum erat probatissimo viro semperque in deserto viventi astitit angelus domini quadam die sedenti in loco qui dicitur Porfirites, affatusque est eum hiis verbis: Cur inquit grande aliquid te esse credis ut sanctus in huiusmodi degens loco? Vis videre mulierem te sanctiorem? Vade ad Tabennensiotarum monasterium feminarum, et unam ex ipsis illic invenies in capite habentem coronam, ipsamque cognosce te esse meliorem. Que dum contra tantum populum sola diebus ac noctibus pugnat, cor ipsius numquam a deo recedit. Tu autem uno in loco resides nec quoque aliquando progrediens per omnes urbes animo et cogitatione vagaris. Statimque ad supradictum monasterium venit, et magistros fratrum rogavit ut introducerent eum ad monasterium sororum. Quem mox illi ut virum gloriosum, verum etiam provectioris etatis cum fiducia gaudii introduci fecerunt. Ingressus autem omnes sorores desiderabat inspicere. Inter quas sola illa pro qua venerat non videbatur. Ait autem ad postremum: Omnes inquit adducite. Deesse enim michi videtur aliqua. Dicunt ad eum: Unam inquiunt stultam habemus intrinsecus in coquina. Sic enim eam que a demonio vexatur appellant. Et ait ille: Exhibete

inquit ad me illam quoque ut eam videam. Quo audito super incoratam vocare ceperunt. Que cum nollet venire, sentiens ut credo aliquid aut fortassis hoc ipsum divina iam revelatione cognoscens, dicunt ei: Sanctus Piterius videre te desiderat. Erat autem vir fama ac nomine grandis. Cumque adducta fuisset exhibita, vidissetque pannos in fronte ipsius involutos, procidit se ad pedes ipsius dicens: Benedic me igitur. Rursus ad illius pedes et ipsa corruens, tu me inquit benedic domine. Omnes vero sorores obstupuerunt simul dicentes: Noli abba talem iniuriam sustinere. Fatua enim est ista quam cernis. Tunc sanctus Piterius hec ipsis omnibus ait: Vos inquit estis fatue. Nam hec et vestra et mea est nonna. Hoc enim nomine vocant illi feminas spirituales. Et deprecor deum ait ut ita dignus ipse in die iudicii merear inveniri. Quo audito omnes simul ad pedes ipsius prociderunt singuli varia peccata et propria confitentes. Alia enim abluciones sordes catinum super eam fudisse dicebat. Alie vero colaphis eam a se verberatam sepe memorabant. Alie vero nares ipsius sinapi impletas a se esse deflebant. Cetere quoque diversas referebant se ei iniurias irrogasse. Pro quibus omnibus sanctus ille fusis deo precibus egressus est. Post paucos autem dies non ferens illa tantam sui gloriam, tantoque nolens sororum honore ~~quam~~ cumulari, gravarique se credens excusationibus singularum, egressa est de monasterio illo occulte.

Quo ierit. in quē meīserit locū.
uel quo fine defecerit. ad nul
lus potuit noticiā puenire.
Interrogauit aliquis frm̄
abbatē pastorē dicens. Qd̄
ē qd̄ scriptū ē. Neq̄ reddes ma
lū p malo. Dicit ei abbas pas
tor. hec passio quatuor modos
habet. primꝰ de corde. scd̄us de
aspcū. tercius de lingua. qrtus
ē non facē malū p malo. Sig
cor potuīt purgari. nō venit
ad aspcm̄. Si aūt uenit ad as
pcm̄. custodi eciā ne loquaris.
Si aūt locutus fuis. cito te cor
ripe ne facias malū p malo.
Narrauit abbas daniel qui
fuit discipulꝰ abbatis
arsenij dicens. Dixit pr̄ m̄
abbas arseniꝰ de quodā frē
sene. qꝛ erāt magnꝰ in hac ui
ta. simplex aūt in fide. et er
rabat p eo q̄ erāt ydiota. et
dicebat nō eē naliť corpꝰ xpi
panē q̄ sumimꝰ. sed figurā
eius. Hec aūt audientes duo
senes q̄ dicēt huc sermonē.
et scientes. qꝛ magnꝰ erat in
uita et cōuersacōe. cogitantes
uero qꝛ innocēt et simpliciť
dicēt hec. venerūt ad eū. et
dixerūt ei. Abba sermonē audi
uimꝰ cuiusdā infidelis qui di
cit. quia panis q̄ sumimꝰ. nō
naliť ē corpus xpi. sed figura
eiꝰ. Senex aūt ait eis. Ego sū
qui hoc dixi. Illi aūt rogabāt
eū dicentes. Non sic teneas ab
ba. sed sicut eciā catholica trā
didit. Nos aūt credimꝰ. qꝛ pa
nis ipē corpus ē xpi. et calix ip
se sanguis ē xpi. scd̄m veritā
tam. et nō scd̄m figurā. Sed

sicut in pricipio puluerū de tēr
ra accipiens plasmauit hoiēz
ad ymaginē suā. et nō potes
dicē. qꝛ nō erāt ymago dei q̄
uis incōphensibilis. Ita et pa
nis quē dixit. qꝛ corpus meū
ē. credimꝰ qꝛ scd̄m veritatē cor
pus xpi ē. Senex aūt ait eis.
Nisi re ipā cognouero. nō michi
satisfacit rō vrā. Illi aūt dixe
rūt ad eū. deprecemꝰ deū ebdō
da hac de misterio hoc. et cre
dimꝰ qꝛ deus reuelat nobis.
Senex uero cū gaudio suscepit
sermonē istū. et deprecabatr
deū dicens. Dnē tu cognoscis
qꝛ nō p malicā incredulꝰ su
mꝰ rei sed p ignoranciā. Er
go reuela michi dnē ihū xpē
qd̄ verū ē. Sed et illi senes
abeūtes in cellas suas. roga
bant et ipi deū dicentes. Dnē
ihū xpē reuela seni misteriū
hoc ut credat. et nō pdat la
borē suū. Exaudiuit aūt dns
utrsq̄z. et ebdōda copleta. ve
nerūt dnico die in ecclaz. et
sederūt ipi tres soli sup sedi
le de scirpo. qd̄ in modū fascis
erāt ligatū. mediꝰ aūt sede
bat senex ille. Apti sūt aūt
intellectuales oculi eorū. Et qn̄
positi sunt panes in altari. vi
debatr illis tamq̄ꝰ tribus ipī pu
erulus iacens sup altare. Et
cū extendisset presbitr manꝰ
ut frangeret panē. descendit
angelꝰ dni de celo. hns cultrū
in manu. et secauit puerulū
illū. sanguinē uero eiꝰ accepit
in calicē. Cū aūt psbr frangeret
in ptibus panē. eciā angelus

incidebat pu(er)i menbra in modicas
p(ar)tibus. Cu(m) g(ustu)s accessisset senex ut
acciperet s(an)c(t)am co(mmun)io(n)e(m). data e(st) ipsi
sola caro cruentata. Q(uo)d cu(m) vidis
set p(er)timuit. et clamavit dicens.
Credo d(omi)ne q(uia) panis qui in altari
ponit(ur). corpus tuu(m) e(st). et calix. tu
us e(st) sanguis. Et statim f(ac)ta est
caro illa in manu eius panis se
c(un)d(u)m misteriu(m). Et assu(m)psit illud
in ore. g(rati)as agens g(rati)as deo. Dix
erunt aut(em) ei senes. Deus scit hu
mana(m) natura(m). quia no(n) p(otes)t com(m)edere car
nibus crudis vesci. et p(ro)p(ter)ea tra(n)s
formavit corpus suu(m) in pane(m). et
sanguine(m) suu(m) in vinu(m). hijs qui il
lud fideli(ter) suscipiunt. Et agentes
g(rati)as deo de sene illo. q(uia) no(n) p(er)mi
sit deus p(er)ire labores ei(us). reversi
su(n)t toti tres cu(m) gaudio ad cellas (suas).

Iteru(m) ip(s)e daniel | suas.
narravit de alio sene mag
no. qui h(ab)itabat in inferioribus p(ar)
tibus egipti. qui dicet p(er) simpli
citate(m) quia melchisedech ip(s)e
e(st) filius dei. hoc aut(em) indicatu(m) e(st)
s(an)c(t)e memorie chirillo ep(iscop)o alexan
drino de eo. et misit ad eu(m). Sci
ens aut(em) q(uia) signifer e(ss)et. et q(uo)d
q(ui)d peteret. revelabat(ur) dicat ei.
Et quia simpli(citer) dicet hoc ubi(que).
usus e(st) huiusmo(d)i voc(at)e dicens. Ab
ba rogo te q(uia) in cogitac(i)o(n)e mea
e(st) q(uod) melchisedech ip(s)e sit filius
dei. Et rursus alia cogitacio m(ih)i
dicat q(uod) no(n) sit. sed ho(mo) sit et su
mus sac(er)dos fuerat dei. Cum (er)g(o)
hesito de hoc. ideo misi ad te
ut deprecetis deu(m). q(ua)t(e)n(us) revela
re tibi dignet(ur) de hoc q(uo)d veri
tas habeat. Senex aut(em) de co

(co)gitac(i)o(n)e sua p(re)sumens cu(m) fiducia
dixit. Da michi tres dies indu
cias. et ego deprecor deu(m) de hac
re. et renu(n)cio tibi q(uo)d michi fuit
revelare dignatus. Intravit (er)g(o)
in cella(m) sua(m). deprecabat(ur) deu(m) de
hoc ubo. Et veniens post tres
dies. dixit s(an)c(t)e memorie chirillo
ep(iscop)o. ho(mo) est melchisedech. Ar
chiep(iscopu)s aut(em) r(espo)ndit ei. Quo(modo) co(n)
stat apud te abba. Et ille dix
it ei. Deus michi o(ste)ndit om(n)is
p(at)riarchas. ita ut singuli cor
ora(m) me tra(n)sierunt ab ada(m) usq(ue)
melchisedech. Et angelus mi
assistens dixit. Ecce iste e(st) mel
chisedech. Et tu archiep(iscop)e cer
tus esto. quia sic e(st). Abiens aut(em) senex
p(er) se ip(su)m p(re)dicabat. q(uia) ho(mo) e(ss)et
melchisedech. Et gavisus est
magnifice s(an)c(t)e memorie chirillus

Puer erat adhuc | ep(iscopu)s
s(an)c(t)e memorie effrem. et
vidit sompniu(m) sive revelacione(m).
q(uo)d nata sit vitis in lingua ei(us).
et crevit. et implevit totam
terra(m) fructifera(m) nimis. et q(uod)
venirent o(mn)ia volatilia celi. et
comederent de fructu vitis illi(us).
Q(uan)tu(m) aut(em) manducabat. eo a(m)
plius implebat(ur) fructu.

Iteru(m) vidit quida(m) s(an)c(t)oru(m) in
sompnis ordine(m) angelicu(m)
descendente(m) de celo s(e)c(un)d(u)m p(re)cep
tu(m) dei. h(ab)ente(m) manu libru(m). totu(m)
sc(ri)ptu(m) intus et foris. Dicebant
aut(em) ad invice(m). Cui debet co(m)mit
ti hoc. Quida(m) dicebat. illi. a
lij dicebant de alio. R(espo)nderu(n)t
et dixeru(n)t. Ve(re) utiq(ue) s(an)c(t)i su(n)t
et iusti quos dicitis. Veru(m)ta(men)

hoc ei committi non potest. Multa etiam
alia secreta nomina dicentes. Postea
dixerunt. Quia nemini potest committi
hoc alteri nisi effrem. Et vidit
senex ille cui hoc in sompnis
apparuit. quod effrem dederunt
thronum illum. Mane autem surgens
audivit effrem docentem. et videbat
fontem ebullientem de ore ipsius.
Et cognovit senex quia sompnium
viderit. quia spiritus sancti operatio est.
quod egrediebatur de labiis effrem.

Dicebant de abbate zeno
ne. quod cum moraretur in sy
thi exiit nocte de cella sua ut
iret ad paludem. Et cum errasset.
fecit tres dies et tres noctes
ambulans et laborans. Et cum se
minimus defecisset. cecidit.
Et ecce puerulus stetit ante eum
habens panem et surisculam aque. et
dicebat ei. Surge manduca. Il
le surgens oravit existimans
quod fantasma esset. Puer autem re
dens dicit ei. Bene fecisti. Ite
rum oravit secundo et tertio. et
dixit ei. Bene fecisti. Surgens
autem accepit et manducavit. Et
post hec dixit ei. Quantum ambu
lasti. tam longe es a cella tua.
Sed surgens sequere me. Et sta
tim inventus est in cella sua.
Dixit ergo ei senex. Veni. intra
et da orationem nobis. Et cum intro
isset senex: ille statim non compa
ruit.

Dixit abbas theodorus
quia vidit quendam in exces
su mentis tres monachos stantes
trans mare. Et facta est vox ad
eos ex alia parte litoris dicens.
Accipite alas igneas. et veni
te ad me. Et duo quidem ex eis
acceperunt alas. et volaverunt,
ad illud litus unde facta est vox. Ter
tius vero remansit. et flebat
fortiter et clamabat. Postea
vero date sunt et ipsi ale: sed
non ignee: sed infirme et debi
les: ita ut cum omni labore merge
do minus venit ad litus illud
veniret. Et sic est generatio hec
que sibi accipit pennas. non tamen
igneas: sed vix infirmas et de
biles potuit accipere.

Abbas macharius habitabat
in loco nimis deserto. Et e
rat enim solus in eo solitarius.
In inferiori vero parte erat alia
solitudo in qua habitabant plu
rimi fratres. Observabat autem
senex ad iter. et vidit satha
nam venientem in habitu hominis ut
transiret per cellam eius. Videbatur
autem quod linthea tunica indutus
valde vetusta. et tota perfora
ta. et per omnia foramina eius pen
debant ampulle. Et dicit ei
senex. O homo maior ubi va
dis? Et ille respondit. Vado commo
nere fratres. Senex autem dicit ei
Et ut quid tibi ampullas istas?
Et dixit. Gustum fratribus porto.
Et dicit ei senex. Et totas cum
gustu portas? Et respondit. Etiam,
Ut si unum alicui non placeret
offeram aliud. Et si autem nec illud.
dabo tertium. et ita per ordinem. ut
modis omnibus vel unum ex eis pla
ceat ei. Et cum hec dixisset. per
transiit. Et observabat senex
custodiens vias. donec ille iterum
remearet. Et cum vidisset eum
senex. dicit ei. Sanus sis. Et

Tentatorii diab. [illegible] per ampullas.

respondit. Ubi est michi salus? Et in-
dit senex. Quare? Et respondit. Quia
omnes sanctificati sunt. et nemo
michi acquiescit. Et dixit senex. Ne-
mine ergo amicum habes? Respondit. V-
num tantummodo fratrem habeo. ipse solus
michi acquiescit. Et quando videt me
convertitur ad me velud ventus. Senex
vero dixit ei. Et quis vocatur frater ille?
Respondit. Theopontus. Et cum hoc dix-
isset transiit. Surgens autem abbas
macharius perrexit ad inferiorem here-
mum. Quod cum vidissent fratres. accepe-
runt ramos palmarum et occurrerunt
obviam ei. Et singuli eorum pare-
runt cellas suas. nescientes ad quem de-
clinaret. Senex vero inquirebat quis
inter eos theopontus vocaretur in
loco isto. Et invenientes eum intravit
in cellam eius. Theopontus vero
suscepit eum gaudens. Cum ergo cepisset
secrete loqui. dixit ei senex. Quo-
modo tamen tecum est frater? Et ille dixit. In-
terim quod venisti huc orationibus tuis
bene. Et dicit ei senex. Ne im-
pugnant te cogitationes? Et ille
dixit. Interim scilicet quod tu venisti
bene sum. Erubescebat enim di-
cere ei. Et dixit ei senex. Ecce quot
annos habeo in conversatione loci istius
et omnes honorant me. et tamen in hac
senectute mea infestus est mihi spiritus
fornicationis. Et respondit theopontus
dicens. Crede abba. quia et michi.
Senex autem simulabat et alias co-
gitationes esse sibi molestas donec
faceret eum confiteri. Deinde dicit ei.
Quomodo ieiunas? Et dicit. Ad nonam.
Et dicit ei senex. Ieiuna usque ad
vesperam et abstine. et commenda
evangelia ut memoriter retineas
ea. sed et alias residuas ex alio

meditare scripturas. Et si ascende-
rit cogitatio mala. nunquam deorsum
aspicias. sed sursum. et statim dominus
adiuvat te. Et corrigens senex
fratrem illum. reversus est in solitu-
dinem suam. Et cum observaret. vidit
iterum demonem illum et dicit ei. V-
bi vadis iterum? Et ille respondit. Com-
monere fratres. Et abiit. Dum autem
reverteretur dicit ei senex. Quomodo sunt
fratres illi. Et ille respondit. Male. Se-
nex autem dixit. Quare? Et ille
respondit. Quia toti sunt sancti
et maius malum est. quia et unum quem
habui amicum et obedientem michi
etiam ipse nescio unde subversus est. et
nec ipse iam michi acquiescit.
sed omnibus sanctior est factus.
Et propterea iuravi me iam non calcare
ad illum locum nisi post longum tempus.
Et hec dicens transiit relinquens
senem. Senex vero intravit cellam
suam adorans et deo gratias agens.

Iterum abbas macharius vo-
lens consolari fratres. dice-
bat. Venit aliquando cum matre sua puer
qui a demonio vexabatur. et dice-
bat matri sue. Surge eamus hinc.
Illa autem dicebat. Non possum
pedibus ambulare. Et dicebat
ei filius suus. Ego te porto. Tunc
eamus hinc. Et admiratus sum
astutiam demonis. quomodo eos inde
fugare volebat.

4 Quidam frater presbiter fuit religio-
sus valde pleghus nomine
frequenter missarum sollempnia cele-
brans. ad corpus sancti cuiusdam episcopi
et confessoris. Qui cum digno mo-
deramine sanctam xpo servicio duceret
vitam. cepit omnipotentem deum
pulsare precibus ut sibi monstraret

naturam corporis xpi et sanguinis. Itaque
non ex infidelitate ut assolet. sed
ex pietate mentis ista petiuit. Fue-
rat enim a pueritia diuinis legibus
imbutus. et propter amorem superni regis
olim patrie fines. et dulcia liquerat
arua ut xpi misteria exul sedule
disceret. Ideo eius amore magis suc-
census. cotidie preciosa munera
offerens. poscebat sibi primo ostendi
que foret species latitans sub forma
panis et vini. non quod de corpore
dubius esset. sed quia ubi sit xpm
cernere vellet. quem nec mortalium iam
super astra leuatum in terris passi-
bile conspicere potest. Veniente igitur die et
idem celebrans pie missarum sol-
lempnia more solito procubuit
genibus. Te deprecor inquit ope-
ri pande michi exiguo in hoc
misterio naturam corporis xpi. ut michi
liceat eum conspicere presentem corpo-
reo visu. et forma pueri quam olim
sinus matris tulit vagientem inter
manibus contrectare. Cum dum talia
precaretur. angelus de celo veniens
affatur. Surge inquit propere. si
xpm videre placet. adest presens
corporeo vestitus amictu. Quem
sacra puerpera gessit. Tunc vene-
rabilis presbiter pauidus ab humo
vultum erigens. vidit super aram puerum
filium patris. quem symeon infantem
portare suis ulnis promeruerat.
Cui angelus inquit. Quia xpm vi-
dere placuit. quem prius sub specie
panis verbis sacrare solebas mis-
ticis. nunc oculis inspice. attrec-
ta manibus. Tunc sacerdos celesti mu-
nere fretus. quod mirum dictu est. ulnis
trementibus puerum accepit. et pec-
tus suum xpi pectori iunxit. Dein

q(uod) an(te) ex pietate impetrat ut sacrata hostia vertet(ur) in puer(um)

protinus in amplexum. dat oscula
deo. et suis labiis pressit pia
labia xpi. Quibus ita exactis
presbiter filii dei membra restituit
in vertice altaris. et repleuit
celesti pabulo xpi mensam. Tunc
rursus humo prostratus. depreca-
tus est deum. ut dignaretur iterum
ipse verti in pristinam formam.
Qua expleta oratione. surgens e-
tiam inuenit corpus xpi in formam
remeasse priorem. uti deprecatus fuerat.
Dixit abbas pastor. Scriptum
est. Quemadmodum desiderat
ceruus ad fontes aquarum. ita
desiderat anima mea ad te deus.
Quoniam igitur cerui in solitudine serpen-
tes plurimos deglutiunt. Et
tunc veneno eorum accensi fuerint. ad
aquas peruenire desiderant. Biben-
tes autem tepescant a feruore serpen-
tium virus. ita et monachi habitantes
in solitudinibus. accenduntur demonum
malorum veneno. et propterea desi-
derant sabbato et dominica venire
ad fontes aquarum. hoc est ad
corpus et sanguinem domini nostri
ihesu xpi. ut purgentur ab omni ama-
ritudine demonum malorum.

Beate memorie paulus simplex
discipulus beati anthonii
narrauit patribus talem rem. quod
aliquando veniens in monasterium visita-
tionis gratia. et pro fratrum instructione
et post consuetam ad inuicem collo-
cutionem. introierunt in ecclesiam dei.
ut missas more solito celebrarent.
Ipse autem paulus intuebatur unumquemque
intrantium in ecclesiam qualis animo intraret.
habebat enim et hanc gratiam datam
sibi a deo ut sic unumquemque cuius animi
esset cognosceret. sicut nos facies

[illegible] peccatores intrant ecclesiam et iusti exeunt.

intras videmus inuite. Ingredientibus
igitur omnibus clara facie et splendido
vultu. sed et uniuscuiusque angelo
gaudente cum eis. unum vidit nigrum
et obscurum corpore toto. et demones
ex utraque parte eum tenentes et tra-
hentes ad se per os capistro in na-
ribus eius misso. sanctum vero ange-
lum eius de longe lugubrem tristemque
sequentem eum. Tunc paulus vero lacri-
mans. et pectus frequenter tundens
sedebat ante ecclesiam plorans val-
de eum qui talis ei apparuerat.
Qui autem videbant quod faciebat. et
tam celerem eius mutationem et
lacrimas et luctum interrogabant ro-
gantes eum ut diceret quid esset quod
videbat. timentes ne quid in re-
prehensione omnium vidisset pro quo
hoc faceret. postulabant etiam ut
missas intraret cum eis. paulus
autem repellens eos negat se in-
gressurum. et sedebat foris tacens
et plorans nimis illum qui talis
ei apparuerat. post paululum autem
dimisso ecclesie conventu. iterum pau-
lus attendebat singulos exeun-
tes. ut quorum introitum cogno-
verat. sciret quales exirent.
Et vidit illum virum nigrum et obscu-
rum toto corpore prius exeuntem ab ec-
clesia clarum quidem vultu. candi-
dum vero corpore. Demones autem qui
eum ante tenebant. postea de lon-
ge sequentes. sanctum vero angelum
iuxta ipsum ambulantem letum et propin-
quum. et gaudentem super eum valde.
paulus igitur exiliens cum gaudio
clamabat benedicens deum et dicens.
O ineffabilis misericordia dei et bonitas
O divine miserationis eius inestima-
bilis bonitas. Currens autem et as-

cendens super altum gradum voce ma-
gna dicebat. Venite et videte
opera domini que terribilia sunt et omni
stupore digna. Venite et videte
eum qui vult omnes homines salvare
et ad agnitionem venire veritatis.
Venite. adoremus et procidamus
ante eum et dicamus. quia potens est
peccata dimittere. Ad hanc vocem eius
omnes sollicite cucurrerunt. cupientes
audire que dicebat. Et conveni-
entibus omnibus referebat paulus
que vidisset antequam in ecclesiam intra-
rent. et que postea. Iterum inter-
rogabat illum virum. ut diceret ei causam
per quam ei tantam subito mutationem
deus donavit. Homo ergo ille
convictus a paulo. coram omnibus
que circa eum erant. aperte narra-
vit dicens. Homo peccator sum. et multo
tempore vixi in fornicatione usque nunc.
Ingrediens autem modo in sanctam ec-
clesiam dei. audivi vocem ysaie pro-
phete cum legeretur. magis autem dei
vocem loquentis in eo ubi dicit. La-
vamini. mundi estote. auferte ma-
liciam de ~~cordibus vestris~~ animabus vestris
coram oculis meis. discite bene fa-
cere. Et si fuerint peccata vestra sicut fe-
nicium. velut nix dealbabuntur. Et
si volueritis et audieritis me. bona
terre comedetis. Ego inquit for-
nicator in hoc sermone compunctus
sum nimis. et ingemiscens intra
conscientiam meam. dixi ad eum. Tu deus
qui venisti in hunc mundum peccatores
salvos facere. et que hec que modo
lecta sunt promisisti per prophetam. comple
effectu et opere etiam in me peccatore in-
digno. Ecce enim amodo tibi spondeo
sermone. et corde confiteor. quia
non agam ulterius illud malum. sed ab

remissio iniquitati. et servam tibi animam in conscientia munda. Hodie ergo domine in hac hora suscipe penitentem et interpellantem et renunciantem omni peccato. In ipsis ergo promissionibus egressus sum de ecclesia. statuens in animo meo nichil ulterius agere mali coram oculis domini. Que cum audissent omnes. clamaverunt ad dominum una voce dicentes. Quam magnificata sunt opera tua domine. omnia in sapientia fecisti. Quapropter agnoscentes de sanctis scripturis et divinis revelationibus quantam deus habeat bonitatem circa eos qui ad eum devote confugiunt. et per penitenciam emendant priora delicta. Et quia non solum non exigit penas ex solutione pro peccatis ante commissis. verum etiam consequitur bona promissa. non desperemus de nostra salute. quia sicut per ysaiam prophetam promisit eos qui in peccatis sunt involuti diluere. et sicut lanam et nivem dealbari. et bonorum celestium in civitate ihrlm repleri. ita et nunc per sanctum ezechielem prophetam cum iure iurando promisit. Vivo ego inquit dicit dominus. nolo mortem peccatoris. sed ut magis convertatur et vivat.

Hucusque de greco in latinum transtulit pelagius dyaconus ecclesie romane. Ab hinc autem Iohannes subdyaconus. Capitulum primum.

Abiit aliquando Zacharias ad abbatem suum silvanum. et invenit eum in excessu mentis. eratque manus eius extense in celum. Et cum vidisset eum ita. clausit ostium et exiit. Intrans ergo circa sextam horam et nonam. et invenit eum eodem modo. Circa decimam vero horam pulsavit. et ingressus est. et invenit eum quiescentem. dixitque ei. Quid habuisti hodie pater? Qui dixit. Infirmatus sum hodie fili. Ille vero tenens pedes eius dicebat. Non te dimittam. nisi michi indicaveris quid vidisti. Respondit ei senex. Ego in celum raptus sum et vidi gloriam dei. et illic steti usque modo. et dimissus sum.

Sanctus abbas macharius dicebat de desolatione Scythi ad fratres. Cum videritis cellam edificatam iuxta paludem. scitote quia prope est desolatio Scythi. Cum arbores videritis. iam ante ianuam est. Cum vero videritis pueros. tollite melotes vestras et discedite.

Dicebat de abbate silvano. quia voluit aliquando pergere in syriam. et dixit ei discipulus suus marcus. Pater noli exire hinc. sed neque te dimitto exire abba. Exspectavit ergo hic alios tres dies. Et cum exspectaret abbas silvanus tercium diem. dormivit in pace marcus discipulus eius.

Quidam seni datum est gratia videndi que fiebant. Et dixit. Quia vidi in cenobio aliquando meditantem fratrem in cella. Et ecce demon veniens stabat foris cellam. et dum frater ille meditaretur. non prevalebat ingredi. Cum autem cessaret meditando. tunc ingrediebatur demon in cellam eius.

Dicebat de quodam sene. quia deprecatus est deum ut videret demones. et revelatum est ei. Non opus habes videre eos. Senex autem rogavit dicens. Quia domine potens es protege me gratia tua.